

Délbáb

30
Filler

Jedák Sári

II. évfolyam 50. szám
Budapest 1928. dec. 15.

HALMI ezelőtt STRELSKY fiók
felvétele

Megjelenik minden szombaton

Itt a karácsony! — Meglepő alkalom!

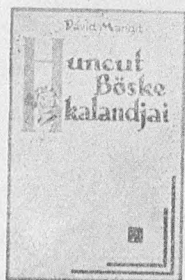

Andersen meséi .....
 Bechstein meséi.....
 F. H. Burnett: A kis lord ..
 Camp és Cooper: A tenger réme.....
 50 mese, 200 kép.....
 Mek-Mek Fáni, gyönyörű képes mesekönyv.....
 Jónás utazása. Bájos tündérmesék.....
 Mókus Marci, Róka Rudi humoros kalandjai.....
 Borzas Berei kalandjai.....
 Pista és Mariska 70 meséje..
 Juci és egyéb tündérmesék..

India teljes leírása 2 vaskos kötetben, díszes kivitel. Afrikai kötet ára 10 pengő, Portó 70 fill. Utánvétellel 40 fillérral drágább.

Egy kötet ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

P. Abrahám Ernő és Farkas Emőd: Volt egyszer.....
 Barna Jónás: Feltámadt hősök.....
 Barna Jónás: Rabláncon.....
 Barátosi Balogh Benedek: Három székelly diák kalandos utazásai.....
 Csángó Teofil dr.: Utazás a Marsha.....
 Dávid Margit: Huncut Böske kalandjai.....
 Ego: Balogh-lányok.....
 Endrei Zalán: Csodaszép tündérmesék.....
 Ezeregyéjszaka regéi.....
 Farkas Emőd: Diákhősök 48-ban.....
 Farkas Emőd: Egy rossz fiú története.....
 Forray Dezső: Egy kocsis fia.....
 G. Galamb Margit: Piroska története

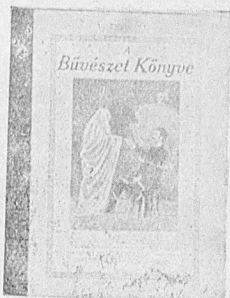
Tibet nagyszerű leírása. Ára díszkötésben 3 pengő 50 fillér bérmentve. Utánvétellel 40 fillérral drágább.

Egy kötet ára bérmentve 2 pengő 90 fillér

Nélkülözhetetlen könyvek

160 oldal sorolja fel a cukrászat receptjeit. Ára kötve 1 pengő 20 fillér, bérmentve

Különféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 500 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér, utánvétellel 40 fillérral drágább

Szegedi szakácskönyv több mint 300 recepttel díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Ezen művek megrendelhetők a Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám és minden könyvkereskedésben

30 fillér

Budapest, II. évfolyam

1928 december 15

50. szám

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Saljapin Fedor,

a világhírű énekes, aki most Pesten vendégszerepelt

lom!

raskos kö-
Műndkét
örk 70 fill.
dragabb

TELHES

erű le-
szkűtés-
30 fillér
nyvétel
ragóbb

több
iszesen
fillér

Buda-
ésben

Nem élhetek muzsikászó nélkül!!

Mostanában divat a daraboknak olyan címet adni, amelynek az ellenkezője sül ki, mire utoljára lemegy a függöny. A „Szegény leányt nem lehet elvenni” tanulsága: de el lehet. Persze, az új Móricz-vígjáték végén is az sül ki: muzsikaszónélkül is lehet élni.

Balázs, a jóképű, mulató, vidéki férj már három napja huzatja a ven-

dégeinek. Az „uri-muri” végén összekap a feleségével, aki elszökik hazulról a szomszéd faluban lakó nénjeihez. Balázs utána megy. Mindketten azt várják, hogy a másik kérjen bocsánatot: a vége egy még nagyobb összeveszés. Balázs átvonul a szembenkurtakocsmába és ott huzatja éjjel nappal. Így megy ez egy hétig, míg

végül Lajos bács tanácsára Pólika a feleség, levelet ír az urának, aki erre érte jön és hazaviszi. Otthon újra cigánymuzsika várja az asszonyt, már már újra kitör a vihar, de végül is Pólika enged: el-énekli ő is az ura nótáját. Balázsnak csak ez kellett: megtörlek, de szeretlek, mondja és kizavarja házából a cigányt.

A „Nem élhetek muzsikászó nélkül” című regénynek ezt a kis vázát tette meg Móricz Zsigmond darabja meséjéül. De nem is az a fontos, hogy *mi* mond, hanem, hogy *hogyan* mondja. Bizonyos, hogy ez a darab sokkal drámaibb, összefogottabb, mint az „Uri muri” szertehulló hét képe. Lényeges hibái is vannak a darabnak például a történet a harmadik felvonás végével befejeződik. A cselekményt abszolút elő nem mozdító epizódfigurák szere-

Pethő Attila és Somogyi Erzsébet
Kamaraszínház — Nem élhetek muzsikászó nélkül (Harsányi felv.)

Rózsashegyi Kálmán

Kamaraszínház — Nem élhetek muzsikaszó nélkül (Harsányi felv.)

gén össze-
k hazulról
néniéhez.
ketten azt
en bocsá-
obb össze-
szemben
atja éjjel
étség, míg
os bács
Pólika
levelet
nak, aki
ön és ha-
thon újra
sika vár
nyit, már
kitör a
végül is
ged: el-
s az ura
Balázsnak
kellett:
de sze-
ondja és
házából

a élhetek
nélkül?"
ynek ezt
át tette
ez Zsig-
ja mesé-
m is az
hogy *mi*
em, hogy
mondja.
hogy ez
sokkal
összefo-
mint az
szerte-
épe. Lé-
i is van-
arabnak
történet
k felvo-
l befeje-
cselek-
bszolót
mozdíto
k szere-

Pethő Attila és Vaszary Piroska
Kamaraszínház — Nem élhetek muzikaszó
nélkül (Harsányi felv.)

pelnek, így a süket tanti. Nehéz do-
log regényírónak színpadra költeni...

De mindezek a kifogások alig érin-
tik azt a ténytet, hogy Móricz vígjá-
téka izig-vérig kedves, mulatságos,
rok onszenves, igaz írás; technikájá-
ban, miliójében, hangjában annyira más
minden mai vígjátéknál, mint ameny-
nyire a bivalytej és füstölt kolbász —
a Móricz-darab ételrevizitumai — kü-
lönböznek egy másik vígjátékban sze-
replő pezsgőtől és kaviártól.

A Móricz-darab, mint színpadi tel-
jesítmény azért figyelemreméltó, mert
a sztár-rendszer teljes mellőzésével az
együttes fontosságát bizonyítja. Lehet
tehát Pesten is sztár nélkül nagy siker,
lehet nagy színészeknek is kis szere-
peket eljátszani — és sikert aratni.
Igaz, hogy nincs is sztárszerep a da-
rabbán, de a rendezés, Hevesi kitűnő
munkája, csak hangsúlyozza ezt a
körülményt. Akaratlanul is az oroszok
jutnak a néző eszébe, a maguk fel-
tűnően nemzeti kultúrájú, jellegű és
mégis nemzetközi sikerű előadásával.
A „Nem élhetek muzikaszó nélkül”
együttse bármily nyelvű közönség
előtt sikert érne el.

A művészek felsorolásának sorrend-

jét nehéz megválasztani. Talán azért
vesszük Gömör Vilmát első helyre,
mert ez a művész, noha képességeit
elismerték, eddig valahogy háttérben
volt. Mostani Pepi tántja olyan finom,
ragyogó árnyalatoktól gazdag, mű-
vészi teljesítmény, amelyre hosszú idő
multán is visszaemlékszik az ember.

A „kardos” öregasszony szerepében
Vizvári Mariska tökéletes. Régi ké-
pekől kilépett figura. A süket nénit
Vaszary Piri játssza nemes komikai
eszközökkel. Általában a nők domi-
nálnak a színpadon. Somogyi Erzsé-
truccos menyecskejére a legnagyobb
dícséret ez: majdnem olyan kitűnő,
mint nagynénjei. Vándory Margit csin-
talan bakfisa derűs, eleven, eredeti
figura. Bacsányi Paula és Kiss Irén is
egészséges epizódalakokat hoznak.

A férfiak közül Pethő Attila a leg-
nagyobb szerep: férfias, meleg, duhaj
vidéki ura nagyszerű karakterábrázó-
lás. Néhány apró jelenetére fel kell
figyelni. Rózsahegyi Kálmán, Pethe-
Sándor kifogástalanok. Kis szerepeik-
ben Almásy Endre, Gyergyai István
járulnak az együttes sikeréhez.

A színpad síflusos.

Ez az előadás sok táblát fog csi-
nálani.

—thó.

Gyergyai István és Pethő Attila
Kamaraszínház — Nem élhetek muzikaszó
nélkül (Harsányi felv.)

alán azért
 helyre,
 pességeit
 háttérben
 an finom,
 ag, mű-
 osszú idő
 z ember.
 cserében
 Régi ké-
 ket néni
 komikai
 k domi-
 yi Erzsé-
 gnagyobb
 a kitűnő,
 rgit csin-
 eredeti
 s Irén is
 znak.
 áé a leg-
 g, duhaj
 rábrázo-
 fel kell
 , Pethes
 zerepeik-
 i István
 z.

fog csi-
 —thó.

a
 zsikaszó

Vízváry Mariska
 Kamaraszínház — Nem élhetek muzsikaszó nélkül (Harsányi felv.)

PARNA SZUS

XLII. Stella Adorján

Vidékről jött fel Pestre s arról volt nevezetes, hogy mindenkihez ő volt a legudvariasabb. Aztán megjelent egy pár ragyogó krokija és ismerni kezdték a nevét. Megfutott a siker elől és kiment Párizsba, ahol tökéletesen megtanult franciául. Mire hazajött, már ismert műfordító volt. De a többit majd elmondja ő maga:

— Egy erdélyi kis faluban születtem 1897-ben — mondja *Stella Adorján*, — ahol az apám háromszáz hold földön gazdálkodott. Négyéves koromban csodagyereke lettem a családnak, mert

magamtól megtanultam írni és olvasni.

Az írást azóta némileg elfelejtettem. Az elemi iskoláim után a nagyváradai gimnáziumba kerültem, ahonnan az első év gyenge eredményei után eltávolítottam és Kolozsvárra mint elég jó tanuló, folytattam tanulmányaimat. Tizenhat éves koromban egyszerre halt meg az apám és anyám. Vége volt a jómódnak. A földet, házat, üzletet el kellett adnunk és ami kevés pénzünk még maradt, azt a háború kitérésékor okos barátaink tanácsára hadikölcsönbe fektettük. Ezerkilencszáztizenötben bevonultam katonának és ezzel megkezdődött életem legérdekesebb szakasza. A neuhausi tiszti iskola elvégzése után önként a frontra mentem, ahol a lucki áttörésnél szereztem meg az első kitüntést. A következő télen, mint önkéntes káplár a rohamcsapatba osztottak be és az olasz harctérre vittek. Az első ütközet után már újabb kitüntetés birtokosa lettem. Ettől kezdve a 11-ik isonzói csatáig minden ütközetben részt vettem a legkisebb sérülés nélkül. Vakon bíztam benne, hogy sohasem lehet semmi bajom, mert volt egy talizmánom, egy gyűrű, amit a boldogult édesanyamtól kaptam. Ugy éreztem a gránát-

tűzben, az irtózatos közelharcokban, hogy anyám mellett áll és drága kezeivel elhárít felőlem minden veszélyt. És ha visszakerültem egy-egy emberöltődőlő harcból, szinte hallottam a szavát: „Ne félj fiacskám, hiszen melletted vagyok.”

Azután ezerkilencszáztizenhét augusztus huszadikán hajnalban minden ok nélkül kiestek a gyűrű kövei. Alig hogy észrevettem, megkezdődött az újabb ütközet.

Halálos biztonsággal éreztem, hogy el vagyok veszve.

Rövid idő múlva már egy karlövés kaptam. Ott maradtam a fronton és még ezen a napon még nyolc helyen sebesültem meg. Hordágyon vittek el éjjel a Brestovica-völgyén keresztül amikor fűlsiketítően ránk csapott egy gránát. Ez volt a tizedik sebesülésem. Az engem vívó szanitéceket pedig ugyanez a gránát darabokra tépte. Egyedül fekédttem mindenkitől elhagyva egy árokban élet és halál között, amíg végre hajnalban megtaláltak és a kórházba szállítottak. Eg hétig fekédttem eszméletlenül. Borzasztó mas hónapok következtek, kinnal és fájdalommal teli, de talán sohasem voltam olyan boldog, mint amikor a kórházi ágyon megkaptam az aranyvitézségi érmet.

Azután a bajai kórházba vittek. Ezzel kezdődött meg újságírói karrierem. Nem volt pénzem és csak a kitüntéseim után járó csekély összegből éltem. Irtam tehát egy kis színeriportot és elvittem *Fodor Károlyhoz* a Bajai Független Ujság szerkesztőjéhez.

Fodor inkább talán csak szánalomból megvásárolta tőlem a riportot

és ettől kezdve állandó cikkírója lettem lapjának. Azután Kolozsvárra kerültem, ahol előbb a Kolozsvári Friss Ujság, majd később az Ellenzék

munkat Szabadl hoz. Al meghalt éves kor ország l Azuta

betiltot Oly hír 1-én, h tam fe volt a kísértek barátom kétezer komba. ahhoz, ahol K mat és a Magy senkit tam pé ház. (M körüto

Nagy hetilap társa lap, é mert k laturáv

„Mit

A lap végkiel Pesti M Est-lap Faludi szőlitot egy fr hogy a beszéle

Falu hogy

Másn francia Andor ismerke zökkel. hamar csak az anga szép r kaikkal tehát a hazajöt le a k

munkatársa lettem. Pár hónap múlva Szabadkára hívtak a Bácskai Hirlaphoz. Alig foglaltam el új állomásomat, meghalt a szerkesztőm és huszonnégy éves koromban én lettem Nagymagyarország legfiatalabb felelős szerkesztője.

Azután bejöttek a szerbek, a lapot betiltották és engem kiutasítottak. Oly hirtelen jött az egész, 1921 január 1-én, hogy még a fizetésemet sem tudtam felvenni és mindössze öt dinár volt a zsembem, amikor a határra kísérték. Megmentett Gombos Lajos barátom, a Fonciere igazgatója, aki kétezer dinárt csúsztatott a markomba. Ez az összeg elegendő volt ahhoz, hogy Budapestre tudjak jönni, ahol Kozma Miklós, aki ismerte lapomat és ténykedésemet, szerződtetett a Magyar Távirati Irodához. Pesten senkit sem ismertem és azt sem tudtam például, hogy hol van a Vigszínház. (Most már tudom, hogy a Lipót körúton van.)

Nagy Endrének volt akkoriban egy hetilapja, amelynek rövidesen a munkatársa lettem. Nem nagyon jól ment a lap, és Nagy Endre megszűntette, mert két szobája tele volt már makulaturával.

„Mit csináljak én egy hatszobás lappal? . . .” — mondta

A lap megszűnése után Nagy Endre végkielégítést adott és elhelyezett a Pesti Naplónál és a mai napig is Az Est-lapoknál dolgozom . . . -Egy napon Faludi Jenő magához hivatott és felszólított, hogy fordítsak le számára egy francia bohózatot. Bevallottam, hogy az anyanyelvemen kívül nem beszélek semmiféle nyelvet.

Faludi dühbe jött és kijelentette, hogy franciául mindenkinek kell tudni.

Másnapra a lakásomra küldött egy francia tanárt. Rövid idő múlva Miklós Andor Párizsba küldött, ahol megismerkedtem a külföldi színpadi szerzőkkel. A franciák fővárosában csakhamar rájöttem arra, hogy Párizsban csak az boldogul, aki tökéletesen beszél az angol nyelvet, mert ez a csodálatosan szép metropolisz zsúfolva van amerikaiakkal és angolokkal. Megtanultam tehát angolul, majd németül is. Azután hazajöttem és egymásután fordítom le a külföldi szerzők műveit. Három

év alatt a „Chikágói hercegnőig”, huszonnégy darabot fordítottam.

Önálló darabot eddig még azért nem írtam, mert félek, hogy előadják és — megbukik.

Nem tartom ugyanis magam nélkülözhetetlen írónak és csak arra érzem magam hivatottnak, hogy a kiváló külföldi szerzők munkáit magyarul interpretáljam.

Egyetlen célom és vágyam: — kevés munkával jól élni. Utazni, szép nőkkel jó darabokat nézni, olvasni és barátainnal diskurálni. Büszke vagyok rá — ami a színházak világában nagy dolog, hogy senkivel sem vagyok haragba. Szeretnék valahol Budán saját kertes kis házikóba lakni, mert valami atavisztikus vonalmat érzek a zöld fű és fa iránt, ami talán gyermekkoromból maradt vissza. Ebbeli törekvésemben jól haladok, amennyiben ma már csak húsz perccel költök többet, mint amennyit keresek. Írói ideálom Harsányi Zsolt. Kedvenc íróm pedig Zilahy Lajos, akinél poétikusabban senkisé nem rajzolta meg a háborús élet könnyét és mosolyát.

Stella Adorján öt éves korában szülei vel

* Ne * váljunk * el !! *

A Vígszínház mikulási „ajándéka” Somerset Maugham „Ne váljunk el” című vígjátéka volt, amelyben az író — akárcsak az „Eszé”-ben — kényes kérdéseket igyekszik megoldani túlságosan modernül.

Tagadjuk, hogy Constance dilemmája a mai asszonyok, a modern házasság élet problémája. Hiába igyekszik

Maugham három felvonáson keresztül Constance mártírnak kijátszani, nem érzünk vele semmi közösséget, mert sejtethjük, hogy a „megértő” asszonynak nem nemesek, nem szívből jövők, nem tiszták a mondanivalói. Mindent leszámítva — még az erkölcstelen tendenciát is — a „Ne váljunk el” kínosan unalmas darab, teletűzdelve

papírmásé figurákkal, amelyekkel semmi lelki kapcsolatot nem érzünk. Igazolásunkul íme a darab meséje: Constance, a nagy hírű sebész felesége rájön arra, hogy a férje megcsalja őt a legjobb barátnőjével. Az ideális életfelfogású Constance megérti az urát és nem fedi fel előtte, hogy minderről pontos tudomása van.

Sőt egy ízben ő menti meg a szerelmeseket a leleplezéstől. Mindezt pedig nem azért, mert fél a nagy jelenetekről vagy a botránytól, csupán csak „böles és megértő”. Ne higyjünk azonban ennek a vértanúéletet élő asszonynak, mert rövidesen kiderül, hogy urához hasonló életet akar élni. Ne botránkozzunk meg rajta kérem, szegényke nem elkeseredettségében, nem bosszúból akarja megcsalni az urát, hanem pusztán „csak” azért, mert még egyszer vágyik

Göthné Kertész Ella
Vígszínház — Ne váljunk el (Harsányi felv.)

!

keresztül
ani, nem
et, mert
asszony-
ól jövők,
Mindent
ölesten
jünk el”
tűzdelve
figurák-
ekkel sem-
ocsolatot
k. Igazo-
ne a da-
e: Con-
nagyhírű
ége rá-
hogy a
salja őt
barátnő-
ideális
i Con-
gérti az
fedi fel
minden-
tudomá-

ízben ő
a szerel-
leple-
lezt pe-
rt, mert
lenetek-
potrán-
n csak
egértő”.
k azon-
a vértá-
ő asz-
mert rö-
ciderül,
z hason-
tar élni.
cozzunk
kérem,
nem el-
ségében,
ól akar-
az urát,
usztán
t, mert
vágyik

Rajnay Gábor és Gombaszögi Frida
Vigszínház — Ne váltjunk el (Harsányi felv.)

Tassy Mária
Vígsház — Ne váljunk el
(Harsányi felv.)

egy igazi nagy szerelemre. Az a gonosz férj, amikor Constance tudomására hozza, hogy hat hétre elutazik lánykori udvarlójával, egészen érthetetlenül dühöngeni kezd. Ez a szimpla kis emberke, úgy látszik, nem tudja megérteni felesége „fenkölt” gondolkodását és mindenáron meg akarja akadályozni az asszonyt szándékában. A prózai és nyárspolgári gondolkodású férfit végre mégis sikerül jobb belátásra bírnia és Constance nem válik el, de elutazik szerelmesével rövid szabadságra.

Szász Lili és Mészáros Giza
Vígsház — Ne váljunk el
(Harsányi felv.)

Gombaszögi Frida asszony játssza a főszerepet és csodálatos tiszta művészetével igyekszik szimpátiakussá tenni Constance figuráját. Rajnai Gábor és Törzs Jenő, Constance férje, illetve udvarlója minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a tőlünk távol álló darabnak sikere legyen. Mészáros Giza könnyed, franciás stílusú játékmodora most is tetszett. Göthné Kertész Ella briliáns alakítása méltán sorakozhatik a többi sikerei mellé. Tassy Mária, Szász Lili és Bárdi Ödön játszottak még a darabban, mindent elismerésreméltó buzgalommal.

Sz. Ö.

re. Az a go
tance tudo
t hétre el
jával, egés
kezd. Ez
látszik, nen
e „fenkölt”
enáron meg
szonyt szán
várszolgária
mégis sike
és Constance
zerelmeséve

Giza
k el

játssza
zta műve
ussá tenn
ai Gábor
rje, illetve
ikkal azor
távol áll
Mészáro
usú játék
óthné Ker
méltán so
ellé. Tass
Ödön ját
minden
al.

Sz. 0.

Törzs Jenő
Vigszínház — Ne váljunk el (Harsányi felv.)

rrretta urak, színész ciga...rrretta!!!

Cigaretta az van úgye sokféle!

A gróf úr egyiptomit szív, a köműves *Drámát*. A bankhivatalnok *Stambull*, míg a miniszteri tisztviselő inkább a maga töltötte mellett szavaz.

Minden foglalkozási ágnak úgyszólván megvan a maga cigarettája.

Sőt talán még az emberek természetete is befolyásolja a cigarettafogyasztás minőségét. A nőiesség felé hajló szentimentális lélek a karcsú, vékony cigarettafajtát kedveli, míg a robusztus férfi a vastag cigaretták mellett tör lándzsát.

Külön kedvenc cigarettája van a katonatisztnek és más a színházkedvelőnek.

Azaz hogy eddig ez nem volt. Nem volt külön színházi cigaretta. *Magyarországban*. Mert külföldön, főleg *Németországban régi dival, hogy az új cigarettafajtát, amelyet a gyárosok divalba akarnak hozni, arról a kedvenc művésznőről nevezik el, aki már divalban van.*

Igy például *Németországban* már régen van *Jeritza-cigaretta*, *Hollywoodban* pedig — ugye ez csak természetes — *Pola Negri*, *Gloria Swanson*-, legújabbban pedig már *Dolores Del Rio-cigaretta* is.

A *Memphis*, *Stambul* és *Symphonia* mellett eddig ez nálunk ismeretlen fogalom volt.

De csak eddig.

Mert most ime, tisztelettel bejelentem, hogy

Magyarországra bevonult a Biller-, Titkos- és Varsányi-cigaretta.

Az új cigaretták premiérje a legnagyobb titokban zajlott le. Mivel pedig új magyar cigarettát kibocsátani tudvalevően — monopólium lévén — joga csak a kincstárnak van, a titokzatosság fátyla borul a *Gyárra*. A *Délbáb* munkatársa költséget és fáradságot nem kímélve, mégis utána járt a dolgoknak és most bőrkabátban, sportsapkában és fapipával, a *la Nick Carter*, a következőket jelentheti:

A titokzatos gyár az *alsóerdősoruccai* kétemeletes bérház második emeletén húzódik meg — egyetlen albérelti szobában. Itt lakik *Thomeyer* úr, a *Titkos*, *Biller*, *Varsányi-cigarettagyár* korlátlan uralkodója. A középkori angol puritánok nemes egyszerűségével berendezett „különbejárattú,

csinosan bútorozott” szobában az ágy a mosdó, meg az éjjeliszekrény a magánlakosztályt képviseli, míg a szekrény meg az asztal: a gyár. Az asztalon halomban barátságos szőke dohány mosolyog, mellette nagy tömegben a hülni. Rajtuk pajzán, kacskaringós betűkkel a cigaretta neve:

Biller.

Ebben a percben csak a *Biller* van raktáron.

Thomeyer úr kissé húzódozik, végül mégis sikerült szólásra bírnom spanyol ujjszorítók alkalmazásával és más barátságos eszközökkel:

— Tetszik tudni, a külföldi cigaretták legnagyobb része itt készül Magyarországon.

A dohány az jó, beesületes, trafikban vásárolt magyar dohány és a cigarettahüvelyt is itt nyomtatjuk.

Igy készül a „valódi egyiptomi” is. Már most én arra gondoltam, miért ne lehetne színészcigarettákat csinálni? Egész biztosan fogyni fog. Így születek meg a *Biller*-, *Titkos*- meg *Varsányi-cigaretta*.

— Aztán fogy-e? Kell-e a pesti publikumnak az ilyesmi? — kérdezzük.

— Hát, hála Istennek, nem panaszkodhatom — dörzsölgeti elégedetten a kezét a „vezérigazgató úr”, — meg az üzlet.

A legjobban a Biller-fajta fogy.

Abból nem győzünk eleget csinálni. De jól megy a *Varsányi* is. A *Titkos* az utóbbi időben erősen gyengült. Nem tetszik tudni miért?

Ezt sajnos nem tudtam neki megmondani. Talán mert nem elég szőke vagy kevés — a dohánya. Bár ez az utóbbi nem igen tételezhető fel *Titkos* llonáról.

— Na és ami a legfontosabb, mennyiért adja vezérigazgató úr ezeket a cigarettákat?

— Nyolc fillér darabja!

A Biller az tiz!

Mert azt keresik a legjobban!

*

Ennyit sikerült megtudnom detektívzenialitással a legújabb pesti cigarettákról.

!!!

ban az ágy.
 iszokrény a
 eli, míg a
 a gyár. Az
 ságos szöke
 e nagy tö
 uk pajzán,
 aretta neve:

a Biller van

lozik, végül
 om spanyol
 és más ba

lföldi ciga
 itt készül

es, trafik-
 ány és a
 omtatjuk.

iptomi" is.
 tam, miért
 at csinálni?
 . Így szü-
 itkos- meg

e a pesti
 — kér

em panasz-
 elégedetten
 ", — megj

a fogy.

t csinálni.
 A Titkos
 gült. Nem

meki meg-
 elég szöke
 Bár ez az
 fel Titkos

bb, meny-
 úr ezeket

n!

om detek-
 abb pesti

Paula Schneider
 új bécsi színésznő (Foto D'Ora-Benda)

ÁLLANDÓ MAGYAR SZÍNHÁZ NEWYORKBAN

New-Yorkban rengeteg magyar van. Sokszor felmerült már a terv, hogy egy állandó kis színházat kellene építeni, vagy bérbévenni, ahol csak magyar nyelvű előadásokat produkálnának.

Most talán meg fog valósulni a terv. Vagy legalább is — és ez biztos, — hatalmas lépéssel közeledett a megvalósulás stádiuma felé. Nemrégiben bontották fel az elhúnyt amerikai, New-Yorkban élő magyarnak, Sam Aboni-nak végrendeletét, amelyből kiderült, hogy

Aboni hátrahagyott vagyonának negyedrésze, 25.000 dollár egy New-Yorkban esetleg Chikágóban létesítendő magyar színház céljaira szánta.

Sam Aboni nem más, mint Abonyi Sámuel neve — elamerikaiastva, — Abonyi Sámuel 30 évvel ezelőtt búcsúzott el az ó-hazától és 1898 óta él Amerikában. Idehaza tisztviselő volt, az újjvilágban mindennel megpróbálkozott, míg aztán banküzletekkel kezdett foglalkozni. Hosszú évek fáradhatatlan munkájával tetemes vagyonra tett szert. De a háború kitörésének idején, 1914-ben semmivé vált a sok évi kínlódás eredménye. Abonyi Sámuel — ekkor már Sam Aboni, egyik napról a másikra tönkrement.

Újra kezdte. Krajcárról-krajcárra, azaz centről-centre kuporgatta a pénzt és most, 14 év múlva mint jómódú amerikai állampolgár, 100.000 dollár értékű készpénz és ingóságok birtokában, 58 éves korában tért örök nyugalomra.

Abonyi — mint ezt egy budapesti hozátartozója mondotta el a „Délbáb” munkatársának —

szenvedélyes színházrajongó volt.

Fiatal korában színésznek készült. Alacsony növése miatt azonban nem ígért sikereket számára a pálya s ezért — kénytelen volt lemondani róla. De a színházak örökös látogatója maradt.

Budapesten minden este ott volt való melyik előadásán, s Amerikában is hetenként 3—4 estéjét a színháznak szentelte. Ha pedig magyar művész szerepelt New-Yorkban, ki volt zárva, hogy Abonyi Sámuel ott ne lett volna. Sokak ki is használták ezt az ismert rajongását és nyomorgó színészeknek mondván magukat, sok dollárt csikartak ki Abonyitól.

Abonyi lelkes barátja volt az állatoknak is. Állandóan 2—3 kutyát tartott s automobilja mellett kétlovas kocsit is használt. S ha dolga nem volt sürgős, mindig ezen járt, még a legutóbbi időkben is, természetesen nagy feltűnést keltve. Ezek után senki sem lepődött meg azon, hogy vagyonának színtén egynegyedét a newyorki Állatkerthnek hagyta.

Abonyi nagylelkű hagyatékának egyetlen szépséghibája, hogy rokonai a végrendeletet perrel támadták meg. A per sorsa a közeljövőben fog eldőlni.

Az Állatkerthben

Sziklai József a kislányát kivitte az Állatkerthbe. Végre eljutottak a kigyóhoz is, ahol a kislány elképedve kiáltott fel:

— Nahát még ilyet sem láttam!

— Mit? — kérdezte Sziklai.

— Hát nem látod? Itt egy farkas van, amelyik kutya nélkül csóválja magát.

Földrajz tudás

Van a Magyar Színháznak egy tagja, aki a leghetetlenebb kérdéseket szegezi az ember mellének. A munkájának például ezt kérdezte Kiss Ferenc től:

— Ferikém, úgy-e te már jártál Olaszországban?

— Igen — felelte Kiss Ferenc.

— Hát akkor áruld el nekem, hogy tényleg csizma alakja van, mint a képen?

Kürti Bánk, a Petur, a vérsze új író lett gényt ír

Kürti élet ker idők m ebben a nagy tr szemmel vonalú emberek korszakol hogy ol a színpa padhoz József, don játs Kürti re

Kürti az alkal regénye keletkez nagyon mondja

— N hogy „ valahog asztalhoz zát, egy és írni h ez a tén róhaton világhar jó dolg figurák és egym regényf A kopo szalad lába. A szemei, végzett. lokán, r egész fi tudja, mert hi már ne fordul b egy táb szonyok el, ame munkar túrtbun Gyárvá

Regényt ír a legjobb Bánk Bán

Kürti József a legzengőbb hangú Bánk, a legigazabb és a legmagyarabb Petur, a Nemzeti Színház kitűnő művésze új szerepkörre tért át: regényíró lett. Hatalmas társadalmi regényt írt.

Kürti Józsefnek a regénye a mai élet keresztmetszete. A háború utáni idők minden izgalma benne lüktet ebben a regényben. Nagy karrierek és nagy tragédiák. Kürti József jóllátó szemmel figyeli az eseményeket, éles vonalú portrékat rajzol, de nem egyes emberek története érdekli, hanem egy korszaké. Kürti József regényén érezni, hogy olyan ember írta, aki közel áll a színpadhoz, akinek köze van a színpadhoz és aki a színpad mestere. Kürti József, a színész a nagy világszínpadon játszatja a figuráit és megérezzük Kürti rendező zsenijét is.

Kürti Józsefet meglátogattuk abból az alkalomból, hogy néhány nap mulva regénye sajtó alá kerül. Mikor a regény keletkezésének történetéről kérdezzük, nagyon halkán és nagyon egyszerűen mondja:

— Nem határoztam el magamat, hogy „na, most regényt fogok írni”, valahogyan véletlenül odaültem az asztalhoz, kezembe vettem egy ceruzát, egy fehér papírlap volt előttem és írni kezdtem. Már régen élt bennem ez a téma, úgyhogy örültem, hogy már róhatom a sorokat. Furesa és különös világban élünk. A regényírónak ma jó dolga van. Nem kell kiagyalnia a figurákat, csak le kell menni az uccára és egymásután mennek el mellette a regényfigurák. Tessék csak megfigyelni. A kopott kis bankhivatalnokot, aki szalad reggel nyolc órakor a hivatalába. Az álmatlanságtól karikásak a szemei, mert egész éjjel különmunkát végzett. Gondbarázdák vannak a homlokán, mert közeleg az elseje, csaknem egész fizetése házbérre megy és nem tudja, miből fog élni egy hónapig, mert hiszen az éjszakai különmunkát már nem bírja. Cobolybundás hölgy fordul be előttünk a kapun, amely fölött egy tábla lóg: Klub. A kártyázó aszszonyok. Éjszaka pad mellett megyünk el, amelyen egy fáradt ember alszik: munkanélküli. Az autóban egy fel-túrthundás úr rohan el mellettünk. Gyár vállalkozó. Megáll az autó egy

hotel előtt, a gyár vállalkozó szobát bérel és agyonlövi magát. Vagy olvas-suk csak el a napilapokat. Az Erdélyi-pör. Bizarr és beteges agyú figurák. Mind-mind egy regénytéma.

— Meg kell figyelni a rohanó életet és meg kell figyelni az embereket. Én ezt csináltam és így alakult ki bennem regényem témája. Most már az utolsó simításokat végzem és csakhamar teljesen készen is leszek. A regényemben még dübörög a háború, nem a rettenetes véres, emberpusztító háború, hanem ami még szörnyűbb, a háború utáni harc, a talán még véresebb gazdasági ütközetek.

— Látja — mondja búcsúzáskor Kürti József, örülök annak, hogy megírtam ezt a regényemet. Kürti József, a színész, aki annyi ember életét élte már, most megírhatja az emberek életét, megírhatja a saját életét. Mert ebben a regényemben amit most írtam, azt hiszem, mindegyikünk élete benne van egy kicsit.

Dezséri Gyula
a régi színészgárda egyik letehetségesebb tagja
a napokban elhunyt

Attiláról ír drámát a „Messinai varga” szerzője

Milano (a „Délbáb” tudósítójától).

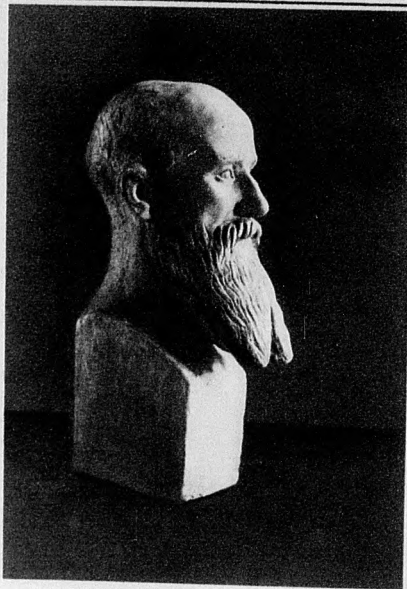
Alessandro de Stefani nevét Magyarországon is ismerik már, legalább is annyira, amennyire egy bukott drámaíró neve ismert szokott lenni. Ő volt ugyanis a szerzője „A messinai varga” című drámának, amely néhány esztendővel ezelőtt oly nagy — bukást aratott a Kamaraszínházban.

De Stefani mindezek ellenére igen erős és harcos egyénisége az olasz irodalomnak. A volt olasz pénzügyminiszter unokaöccse és darabjai komoly sikereket arattak mindenfelé — külföldön is.

Hát nálunk bizony baj volt egy kicsit a „Messinai varga”-val.

— Sebaj — mondja ez a szúrós-szemű úr, akinek állán mély forradás húzódik meg egy harctéri sebesülésről beszélve, orra pedig törött, mint Michelangeloé volt, — nem ez az első bukásom. Első darabomat, „A Tristan és Isolda”-t Rómában mutatták be ;

kaptam is érte a premiéren olyan

Csorba Géza : Andreas Hauklana portréja
(Amster felv.)

hagymakoszorút meg záptojásosít,
mint annak a rendje.

Fogok én még Pesten sikerrel is színpadra kerülni. Pláne, ha elkészülök most forró darabommal, amely feltétlenül fel kel hogy keltse a pesti publikum érdeklődését.

— Miért? — kérdezem, miközben eleven kérdőjellel igyekszem változtatni.
— Azért, mert szorosan összefügg Magyarország történelmével — válaszolja Alessandro de Stefani. — Néhány esztendővel ezelőtt ottjártam önöknél Magyarországon, mert rég történelmi könyveket bujva,

felébredt bennem a vágy, hogy
megírjam Attila regényét,

a magyarok nagy hősenek igaz tükre. Amilyen az ember volt. Attila maga Nem a hős, nem a hadvezér, ki népékegyűjt rabigája alá, hanem az ember, aki megtorpan Róma kapui előtt. A hős és az ember nagy tragédiája lesz a munkám. Ehhez természetesen előzően alapos történelmi tanulmányokat kellett végezni és mivel drámám megírásánál nemcsak száraz és rideg történelmi adatokra akartam támaszkodni,

bejártam előbb mindazokat a helyeket, ahol az „Isten ostora” megfordult.

Igy jártam én a legendák főfészkeiben is: a Duna és a Tisza közén — önöknél Magyarországon. Mikor azután minden szükséges részletet összeszedtem — hazajöttem. Eleinte regényt akartam írni Attiláról és megvallom, egy negyede már el is készült, mikor megváltoztattam előbbi szándékomat és mégis inkább dráma lett belőle. Ez az a darab, amelynek, remélem, elkövetkezik a budapesti bemutatója is, hiszen a dráma témájánál fogva kérem, hogy érdekelje a magyarokat...

— No és olyan jó különben is a darab, hogy a nagyigényű pesti publikum igényeit is kielégíti. Tudom, hogy merészség ezt állítani, mert Peste könnyű megbukni, lásd a „Messinai varga” esetét — mégis igen bízom benne, hogy én Attilámban...

(B. S.)

A pléhcsillagos drámaíró

zöje

otójásosít,
dje.

el is szünet
zülök most
feltétlenül
publikum

miközben
n változni
n összefügg
— vála
ni. — Né
ottjártam
mert rég

ty, hogy
nyét.

gaz tükrét
tila maga
ki népeke
az ember
előtt. A hős
ája lesz a
tesen elő
lmányokat
mám meg
rideg tör
a támasz

at a he-
"a" meg-

őfészékébe

— önként
tán min
szeszedten
nynt akar
illom, egy
ikor meg-
komat és
e. Ez az a
elkövet

ben is
esti publ
lom, hog
rt Peste
„Messina
bizom a

(B. S.

Kovács Jenő két pléhcsillagos közrendőr, aki a Rákóczi úton és a körutakon teljesít biciklista járőrszolgálatot, aki nappal gázoló autók után szalad, vigyázatlan sofőrökkel veszekszik, igazoltat és elállít, aki éjszaka a közbiztonságra vigyáz, figyel a közlekedés roloit és félóránként betekint a bankok homályos villanykörteivel világított helyiségeibe: *könyvet írt.*

Kovács Jenőnek, a 3166-os számú közrendőrnek most jelent meg egy novelláskötete és

most dolgozik háromfelvonásos színdarabján.

A színdarab után érdeklődtünk a mosonyiucai rendőrlaktanyában, ahol Kovács Jenő beosztása van.

Az ügyeletes szobában kell jelentkeznie Kovács Jenőnek a szolgálat után közvetlen parancsnokánál, egy keményarcú rendőrmesternél, akinek képe egyszerre mosolygósra válik, amikor Kovács Jenőről érdeklődünk.

— A 3166-os után tetszik érdeklődni? — kérdi az őrszoba parancsnoka és mosolyogva mondja: — Kovács Jenő a legkitünőbb rendőr. Soha nem késett le a szolgálatról, jelentései világosak és értelmesek. Nem csoda: *iroember...*

A kemény rendőrmester arca egyszerre újra szigorú lesz, mert nyílik az ajtó és egy fiatal rendőr jelentkezik.

— Alázatosan jelentem, Kovács Jenő közrendőr, a jelentésemet hoztam. Nem történt semmi.

Magas, karesú fiú Kovács Jenő, a 3166-os közrendőr. Teljes szolgálati felszerelésben van, karddal számozott derékóvval. Amikor megszólítottam, kissé zavarban van és elpirulva mondja:

— Igen kérem, most jelent meg egy könyvem, *Egy férfi sorsa*, novelláskötet. Sok mindenféléen dolgozom és most végzem az utolsó simitásokat háromfelvonásos színdarabomon. Ez a színdarab is egy ember élete. Egy ember élete, akivel sok minden törté-

nik és akinek van bátorsága keresztülgázolni az életen.

A magam életét írtam meg.

Olyan sok minden történt velem, *pedig csak huszonöt éves vagyok.* Az édesapám tanító volt. Még nem voltam tizenöt éves, amikor magával vitt a háborúba. Emberi sorsokat láttam és már tizenöt éves koromban *nagy és szörnyű élményeken estem keresztül.* Naplót kezdtem írni és a naplóírást még ma sem hagytam abba.

Naplótöredékek szcenírozását próbáltam meg és egyszer csak kialakult bennem a Mának ez a drámája, amelynek talán ezt a címet fogom adni, hogy: *Egy ember élete.*

— Szeret színházba járni? — érdeklődöm.

— Nagyon szeretek, de sajnos, szolgálatom nem engedi, hogy az új darabokat megnézhessem.

Inkább olvasgatni szoktam színdarabokat s ezekből nagyon sokat tanulok. *Molnár Ferencet szeretem a legjobban és Heltai Jenőt, Herczeg Ferencet.* Most, hogy megjelent a könyvem, már nem félek annyira a próbálkozástól, most — ne tessék kinevetni — *egy kicsit én is írónak érzem magamat.*

Kovács Jenő

Karambol

— Az előbb, amikor a folyosón végigmentem, úgy nekem szaladt Zombory Mercedes, hogy majd elgázolt — mesélte a Vigszínház társalgójában Mály Gerő.

— Milyen idők, milyen idők — csóválja a fejét Somlay. — már a Vigszínházban is Mercedesek száguldanak. *Ez még rendben volna, de legalább lülkölne.*

Egyetemi hallgató — színész — színésznő

Ilyen is van. Színész, aki az egyetemre jár. A neve: *Krudy Mária*. Nagyon csinos, magas, karcsú fekete lány. Már két éve a Fővárosi Operettszínház tagja. Főszerepeket eddig még nem játszott, sőt azokat a bizonyos másods szerepeket sem. De volt már sikere — kisebb szerepekben — a tavalyi szezonban egy pár francia vígjátékban. A kritika méltányolta is ezeket az alakításokat s általában a színházi világban a karcsú *Krudy Mária* mint tehetséges színész, van elkönnyelve.

Hogy mindezekig nem tudott érvényesülni, abban bizonyára nagy szerepe van a véletlennek, amely olyan sokszor dönti el a színész sorsát.

Krudy Mária azonban fölfegyverzetten áll arra az esetre, ha — Isten mént, — nem sikerülne a színésznői pálya. Szorgalmasan látogatja az egyetemet, maholnap már kezében lesz a diplomája s akkor már ő taníthat.

Krudy Mária

Vagy ki tudja, milyen nagyszerű más pozíciót tartogat számára a sors?

Krudy Mária most szerepet kapott a Fővárosi Operettszínház soron következő újdonságában, a „Miss Amerika” című operettben, ott kerestük föl s megkérdeztük tőle, hogy hogyan gondolja összeegyeztethetőnek az egyetemi hallgató szürke robotját a színész sokszerű életével?

— Oh, nagyon könnyen össze tudom a kettőt egyeztetni, sajnos — mondotta *Krudy Mária*, — olyan kevés dolgom van a színháznál, hogy attól bármit csinálhatok. Egyébként a színházi előadások este vannak, este pedig az egyetem tudvalevően zárva van.

— De hát a próbák viszont nappal vannak — vetették közbe.

— Akkor is át lehet hidalni az egészet. Nekem még nincsenek olyan nehéz, hosszú időt igénylő próbáim, hogy az az egész délelőtti igénybe vehesse. Elmehetek azért az egyetemre is. Tanulni pedig bármilyen időben lehet.

— Nos és végeredményben mégis mi akar lenni: színész, vagy pedig tanárnő?

Krudy Mária diplomatikusan felelt:

— A színész-pályáról ha le kellene mondanom, boldogtalan lennék.

— No de mégis. Ha választani kell majd a kettő közül?

— Szeretnék jó szerepet kapni, hogy megmutassam, mit tudok. Úgy vágyom a szerep után, hogy azt ki sem lehet mondani. Azt hiszem, kevés színésznőben van annyi ambíció, mint bennem.

— Tanulni szeret?

— Tanulnom kell, mert nem tudom, hogy mit hoz a jövő!

Krudy Mária, az egyetemi hallgató színész, tehát kötelességből tanul, de hív szerelme a színpad. A talentumot, amely végül mégis csak az érvényesülésre fog vezetni, *Krudy Mária* bizonyára édesapjától örökölte, aki pedig nem más, mint a mi ragyogó tehetségű írónk: *Krudy Gyula*.

A mű minden címen hajtani. volt érdekokkal.

Német

bécsi Sta

tűnő ma

kesnője

vendégsz

linben.

a Kroll-C

feltételel

szerette

zödtetni

vészno

ta a

ajánlato

köttetési

gramofó

is, sok

lent me

Ez a

replés,

mez na

űgű pé

Németh

A berli

tóságok

ták, he

adót ve

nagyar

re. Néha

ezelőtt N

ja erély

ből. A l

Ha 14

tozását,

mofölten

A Béc

nem tu

öt egysz

hivataln

„Indo

rám“ —

nem mé

nem én

jár, azt

teljesen

Staatsop

Nemso

NÉMETH * MÁRIA * ESETE * * A BERLINI * ADÓHIVATALLAL *

A művészek adójával, úgy látszik, minden országban baj van. Mindenféle címen pénzt szeretnének tőlük behajtani. Legutóbb Németh Máriának volt érdekes esete a berlini adóhatóságokkal.

Németh Mária, a bécsi Staatsoper kitűnő magyar énekesnője gyakran vendégszerepel Berlinben. Hír szerint a Kroll-Oper fényes feltételekkel le is szeretne volna szerződtetni, de a művész nő elutasította a szerződési ajánlatot. Összeköttetésben áll a gramofongyárakkal is, sok lemeze jelent meg a piacon.

Ez a vendégszereplés, a sok lemez nagymennyiségű pénzt jelent Németh Máriának. A berlini adóhatóságok elhatározták, hogy nagy adót vetnek ki a magyar művész nőre. Néhány nappal ezelőtt Németh Mária

erélyes felszólítást kapott Berlinből. A hivatalos levél így szólt:

Ha 14 napon belül nem rendezi tartozását, az adóhivatal lefoglalja a gramofónlemezei után járó tantiémet.

A Bécsben tartózkodó Németh Mária nem tudta elképzelni, miért sujtják őt egyszerre ennyi dóval. Elhatározta, hogy levélben válaszol a berlini adóhivatalnak.

„Indokolatlanul sok adót vetettek rám” — írta levelében. — „Amennyiben nem mérséklék ezt az összeget, többé nem énekelek Németországban. Ami jár, azt kifizetem, de ne tekintsenek teljesen idegennek, hiszen a bécsi Staatsoper tagja vagyok.”

Nemsokára megérkezett a válasz:

Mélyen tisztelt Művész nő!

Valamilyen sajnálatos tévedés folytán zaklattuk nemrég egy adófelszólítással. Önnek nem kell rendeznie tartozását,

mert nem is kell fizetnie adót nálunk. Ad nekünk elég művészetet. Miután vendégszereplése nagyon is kívánatos, kérjük, mennél gyakrabban látogasson el hozzánk. Biztosítjuk, nem kell a gázsijából adót fizetnie.

A német adóhivatalnak ez a kedveshangú, nobiles levele eszünkbe juttatja, hogy a válsággal küzdő színházaink még ma is vigalmi adót fizetnek minden előadás után. Illetve a közönség fizeti.

„Ad nekünk elég művészetet...”, írja a német adóhivatal. Nagyon szeretnénk már egyszer a magyar ha-

tóságoktól is ilyen levelet olvasni. Hiszen a magyar állami funkcionáriusokban is van művészi érzék és szív, csak az a baj, hogy mikor hivatalba mennek, a szívüket otthon hagyják.

Az egyforma koszt

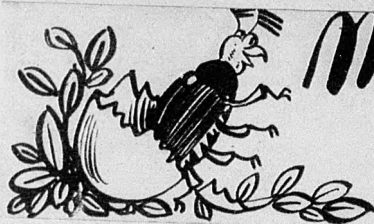
Békeffi István, a „Régi nyár” szerzője megdöbbenve tapasztalta, hogy felesége, Turay Ida már ötödik napja gulyással traktálja.

— De kedvesem — fakadt ki végre az ötödik napon Békeffi, — nem tőzhetnél már végre valami mást is?

— Hidd el, hogy mindég mást főzök — szepegett Turay, — de a végén mindég gulyás lesz belőle.

Németh Mária

Miből lesz a Cserebogár?

Harsányi Rezső, aki estéről-estére olyan megindítóan egyszerű és művészi eszközökkel állítja elénk az Új Színházban a sűgő alakját — kérésünkre — ime, így mondja el, hogy jutott el idáig.

— Tizenhárom éves koromban Sopronban találtam meg első kapcsolatomat a színészettel, Sopronban állandóan játszott színtársulat, persze németül. Itt láttam először színházat. De a színháznál akkor — gyermekfővel — jobban inspirált a cirkusz, amiben szintén állandóan volt része Sopronnak. Különösen imponált a clown. Hogyne, egy ember, aki a manzsettáját a lábán hordja.

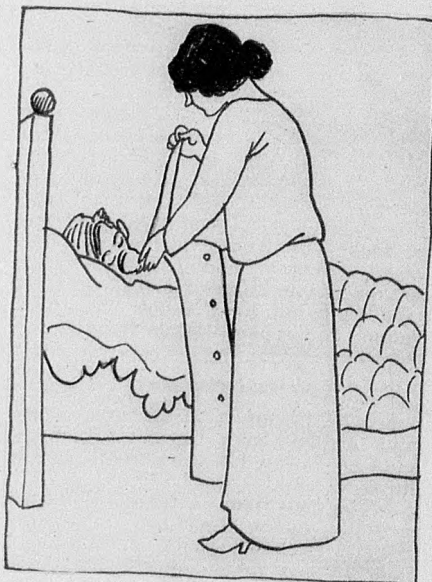
De azért volt színész is, aki persze imponált nekem. Karl Schrott, a német

tragikus, aki állandóan Hamletet játszotta és római orrú volt.

Nekem nem volt római orrom és ez módfelett elkeserített. Mit lehetne csinálni?! Mivel kozmetikáról még akkor nem hallottam, önmagam kozmetikusa lettem. Éjjelre az orromat mindig úgy kötöttem le, hogy római orrom váljon a rendes orromból, anyám vette le mindig a kötést álmomban rólam. Mondanom sem kell, hogy ezzel a primitív eljárással igazán nem sikerült orrom szabását megváltoztatni.

Diákéveim alatt az önképzőkörben óriási szerepet vittem. Nemcsak szavaltam, de valóságos színdarabjeleneteket adtam elő. Mindég jegyzőkönyvi dícséretben részesültem. Hogy ezek után a „sikerek“ után az egyes tantárgyakból nem részesültem „jegyzőkönyvi dícséretben“, ezt azt hiszem, mindenki természetesen fogja találni.

A színiakadémiára iratkoztam be

Anyám vette le a kötést rólam

Ha Ön indiszkréten benéz a kulcslyukon,

sokezer nőt fog szorgalmas munka közben meglepni. Mindegyik előtt a Párisi Divat szabásmintája fekszik és ez után készítik a legelegánsabb ruhákat. Ötezer szabónő veszi állandóan ezt a lapot. Párizsnak a legelőkelőbb modellrajzolóival szerződést kötöttünk. Hatszáz csodaszép párizsi modellt és szebbnél szebb kézimunkát stb. foglal magában egy negyedévfolyamnak a tartalma.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után. (tiszta visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 4 pengő 40 fillér helyett 2 pengő 20 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány u. 12.

Pesten. A kellett számlotta, hogy „Sopron? pörkölték

A színjejeződött kidobtak. a legjobb István, az szersmind gatója volt tón“ ezt n el, horn viszontlátá

Egyszer Nemzetihe nöm, de olig eou ahogy a perfektuál tajja lette

A Vigsz de csak k reim volt de azért megmara

A Vigsz Színházho érdekes k

meg a sze hogy a vi tagoktól tölem is b gató. En

be, össze-u nem azt, — amit sz

pertoárom „A doktor Megérke este. Meg rajta egy tükkel.

„Holnap a színház

Molná Puzsér

El lehet Holnap e nom, mel és ami a

Pesten. A fölvételen Várady Antalnak kellett szavalnom, aki, mikor meghaltotta, hogy soproni vagyok, ezt mondta: „Sopron? ott még a virágokból is borjúpörköltnek lesznek?”

A színiakadémiai első év tragikusan fejeződött be, mert mint tehetségtelent kidobtak. Visszont az utolsó évben, mint a legjobb tanulót könyveltek el. Somló István, az akadémia igazgatója, aki egy-szersmind a Nemzeti Színház igazgatója volt, a vizsga után a „búcsúztatón” ezt mondta: „Nem úgy búcsúzom el, hanem Isten vele, hanem, hogy a viszontlátásra.”

Egyszerre lett volna alkalmam a Nemzetéhez és a Vigszínházhoz szerződnöm, de mivel a vigszínházi szerződés alig egy órával hamarabb jött, mint ahogy a nemzetiszínházi szerződés perfektulódott volna, én a Vigszínház tagja lettem.

A Vigszínházban kaptam szerepeket, de csak kis szerepeket. Nagy sajtósike-reim voltak ugyan a kis szerepekkel, de azért a kis szerepek továbbra is megmaradtak.

A Vigszínházról a kolozsvári Nemzeti Színházhoz szerződtem. Itt rendkívül érdekes körülmények között kezdtem meg a szerződésemet. Tudvalevő dolog, hogy a vidéki színházak bekérik az új tagoktól a repertoárjukat. Így persze tőlem is bekérte előre a kolozsvári igazgató. Én bőséges „repertoárt” küldtem be, össze-visszairtam toronyját, boronyját, nem azt, amit már játszottam, hanem — amit szerettem volna játszani. A „repertoáromban” szerepelt többek között „A doktor úr”, „Puzsérja” is.

Megérkeztem Kolozsvárra egy szép este. Megnézek egy plakátot, hát látok rajta egy színlapot, rajta öklömnnyel betűkkel.

„Holnap, 25-én

Harsányi Rezső,

a színház újonnan szerződött tagjának bemutatásával:

Molnár Ferenc: „A doktor úr”.

Puzsér — — — Harsányi Rezső.

El lehet képzelni megdöbbenésemet. Holnap egy nagy szerepet kell játszanom, melyből persze egy szót se tudok és ami a legrettenesebb, nincs nálam

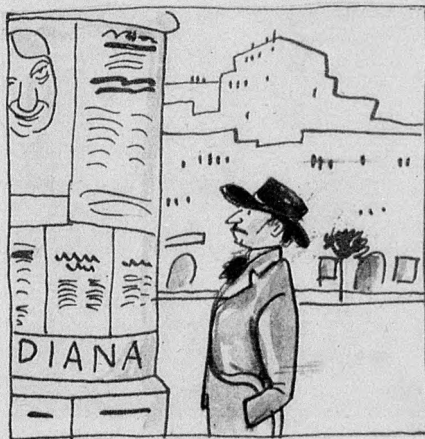
egy szöveggönyv, hogy abból tanulhas-sak. Kolozsvárott persze egy lelket sem ismertem.

Elszánt kétségbeeséssel megkerestem éjnek idején a színház akkori rendező-jét. Vele együtt elmentünk a színházba — éjjel — megkeresni a szöveggönyvet, amit én magamhoz vettem és egész éj-jel tanultam.

Sok évig voltam Kolozsvárott s amikor elmentem, a legnagyobb kolozsvári lap így emlékezett meg: „Elment a legelső színész.” Tudni kell ehhez azt, hogy akkor a kolozsvári Nemzeti Színház tagjai voltak: Hettyey Aranka, Horváth Paula, Szentgyörgyi, Kőrmendy, Várkonyi Mihály.

Pestre szerződtem Bárdoshoz, első föllépésem Herczeg Ferenc „Tillá”-jában volt. Utána jött a „Terike”, „Franciá négyes”, „Dandin György” és még sok más szerep. Amikor Bárdos megvált a színházról, az új érában én úgy éreztem, hogy nem találhatom meg azokat a művészi lehetőségeket, amelyekkel színészi ambícióm diktál, megváltam tehát a színházról.

Most tehát az Új Színházban vagyok, az új éra alatt, egy új darabban játszom a színházi sűgőt. Tudom, hogy nem szabad ezúttal szerénykednem, mert ez szerénytelennek látszanék. Tudom, hogy sikerem van, de hát lehet-e nekem most erről beszélnem?!...

Megnéztem egy plakátot

A PSZICHOANALITIKUS DRÁMA

A színpad és a színház modern újtói és újat akarói között Magyarországon talán senkiről nem beszéltek és nem beszélnek annyit, mint éppen *Palasovszky Ödön*ről.

Legújabb kísérlete szakítani a régi parókás és éneklő multtal. *Palasovszky* és a körje *Prizma-lársaság* néven tömörült fiatal és tehetséges magyar színészek és rendezők bemutatkozásul *Wilhelm von Scholz*nak „Versenyfutás az árnyékkal!” című háromfelvonásos drámáját mutatták be, a mult héten a Zeneakadémiában.

Ez a darab valóban komoly érték. Szól a rendes háromszögéről: *férjről, feleségről és az idegenről*. A férj ezúttal író, aki anélkül, hogy bármit is tudna felesége multjából vagy multjáról, a pszichoanalízis segítségével, öntudatlanul

feleségének eddigi élettörténetét írja meg regényében.

Az asszony bámulva és értetlenül áll a regény előtt, amely mintegy hív

Palasovszky Ödön, Kádár Anna és Baló Elemér a pszichoanalitikus drámában

tükör vetíti vissza eddigi életét. A férj semmit sem tud erről. És ekkor jelentkezik a harmadik is: az idegen, aki egy klubban, ahol a férj felolvasást tart, meghallgatja a készülő regény egy fejezetét és megdöbbenve állít be az íróhoz. Felelősségre vonja, vajjon ki adott neki engedélyt arra, hogy az ő életéből regényt írjon. Mert

az idegen élete és multja tulajdonképpen az asszony élete és multja is.

Ő tudniillik az első szerelme, akit még mindig benső szálak fűznek az asszonyhoz. És itt, az író lakásán újra összetalálkozik a feleség és az idegen, a két régi szerelmes, akik már évek óta semmit nem tudnak egymásról.

Találkoznak és rájönnek arra, hogy *továbbra is csak szeretik egymást*. Mi lesz velük? És ekkor szépen csöndesen, mind a ketten belenyugodnak abba, hogy a férj döntsön jövőendő sorsukról, de nem úgy, hogy mindent elmondanak neki, hanem ha a multjukat olyan precízen meg tudta írni, írja meg a jövőjüket is. Megnyugodnak abban, hogy az történik majd, ahogyan a regényíró férj az asszonynak és az idegennek az életét további regényfolytatásokban elképzeli. És így lesz.

Az író kívánságára eldördül a revolver, amely kioltja az idegen életét

és ottmarad az életben egymással szemben két másik idegen ember: a *férj és a feleség*.

Az érdekes, külföldön igen nagy feltűnést keltett kísérleti drámának mindössze *három szereplője van*. Az egyetlen női szerep, az asszony figurája, *Kádár Annának* jutott és ez a kitünő színésznő fölényes biztonsággal oldja meg feladatát és hozza elénk a két férfi között tétovázó modern asszony életét. A pszichoanalitikus író szerepét *Palasovszky Ödön* formálja életre, szintén igen jól. Az idegen szerepe *Baló Elemér* kezében van, akit, ugye, nem kell külön dícsérni, most is éppen olyan jó, mint mindig. Az ötletes rendezés *Innocent Ernő* érdeme, mint ahogy a jó magyarságú fordításért is őt illeti dícséret, a másik fordítóval, *Gruber Annával* együtt.

US
MA

etét. A férj
kkor jelent-
idegen, aki
felolvasást
ülő regény
ve állít be
ja, vajjon
a, hogy az
fert.

ulajdon-
multja is.

, akil még
k az asz-
kásán újra
az idegen,
már évek
egymásról
arra, hogy
ymást. Mi
n csönde-
yugodnak
jövendő
mindent
a a mult-
adta írni,
yugodnak
ahogy a
és az ide-
nyfolyta-
sz.

a revol-
n életét
egymással
ember:

en nagy
rámának
van. Az
szony fi-
tt és ez
iztonság
zza élénk
modern
nalitikus
lön for-
Az ide-
ben van
dícsérni
mindig
Ernö ér-
sága for-
a másik
yütt.

Álmok, virágok illata leng...

Írta: Nagy Lilly

Álmok, virágok illata leng
a zongora billentyűi felett...
Köri-keringők dallama cseng
És libbenő lengé lágú ütemek...
Fehér kis kendő... csipkevirág...
egy régi szerepkönyv gyűrt fedelén: —
hamvadó multnak hűs illatát
a sóhajós szellő hozza felém...

Május virágos tavasza volt
és még szerelem nyílt friss szívemen...
Szerelmes versek száza dalolt
a rajongó könnyes halk rímeken...
Jurátus-gárda sorfala állt —
a kis kapu előtt várt a fogat —
Hallom: a szívük hogy kalapált,
mikor kifogták őket a lovakat.

Habkeszkenőmet lengettem egyre,
S könnyes szemekkel kacagtam én...
Csak egyszer ölelnél újra szívemre
távoli drága szép tünemény...
A tapsot csak egyszer hallanám újra
gyöngyöző trillák cé-je után:
és keresni, hulló virágba fulva
egy drága szempárt egy páholy zugán.

... Régen nem merek tükörbe nézni,
S szerényen járok villamoson...
De néha messzi multat idézni
a lelkem halkán visszaoson...
Szél nyikorgatja az ablakfákat
s a falon hervadt vén koszorúk
dalolnak régmult melódiákat
s a szívem tőlük még szomorúbb.

Hullnak a percek, percen a bútor,
az óra fáradt, csöndbe megáll,
s mint egy szigorú perzekútor
kopog az ajtón már a halál...
S májd csak egy ódon halk mese
mondja

sírva akár síri-virág:
„Volt egyszer régen egy primadonna,
s egy lámpafényes deszkavilág.“

A „sportoló”

Miért vagy olyan erős, Rózszi? ...

Mert sokat láncolok

... Járkálva tanulok

... Harcaim vannak az öltöztetőnőmmel

DÉ

N
vány
akik
és P
vány

„Pá
lánt
után
H
tunk
mag
régib
isme

”
rosi
Gyu
szub

N
mén
jelen
akik
ezért
meg
Bu
K

F
nem
dolo
a b
a
a

most
Szín

T

Nem is képzeli el, hogy mennyi tanítványa van. Különösen operaénekesek, akik eredetiben akarják énekelni Verdi és Puccini műveit. De vannak a tanítványok között tekintélyes számmal kereskedő emberek is, akiknek viszont üzleti érdekük, hogy olasz üzletfeleikkel anyanyelvükön tárgyalhassanak. D'Arrigónak annyi tanítványa van és oly kevés ideje, hogy az egyik turnust például a

„Párisi divat” próbájának szünetében láttja. A másik csoportot pedig délutáni feketéje mellett a törzskávéházában.

Ha már a Városi Színháznál tartunk, engedje meg, hogy megmutassam magának ezt a meghívót, amelyet nemrégiben kaptam egy kedves, Pesten még ismeretlen nevű színésznőtől. Ime:

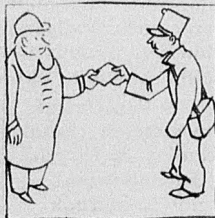
„F. hó 4-én délután 3 órakor a Városi Színházban Farkas Imre: „A Gyurkovics fiúk” című operettjében mint szübszett debutálok.

Nagyon örülnék, ha ennél az eseménynél mindazok jelen lennének, akiket szeretek és ezért küldöm ezt a meghívót.

Budapest, 1928.

Kadossa Lilla,...

Hát mondja, nem aranyos? A dologban csak az a bökkenő, hogy

a meghívót a posta egy nappal a művésznő fellépése után kézbesítette a címzetteknek.

most Titkos Ilona próbál a Magyar Színházban.

Titkos Ilona félig nőt, félig sellőt

alakít a Magyar Színház „Sellő” című új darabjában.

Az első felvonásban a vízből bukkan elő és a darab végén a vízben tűnik el szomorúan és megtörtén, csalódva szerelmesében. Azért ne féltse Titkóst, nem lesz náthás a vízben való úszkálástól, mert valójában a víz mögött tűnik majd el a közönség szemei elől.

Magát azonban kedves barátom, szigorúan vízben hagyom és sürgősen távozom a szokásos rövid hírek elmondása után.

Barabás Lóránt, Laczkó Géza és Csorotos Gyula közös drámáját, a „Rasputin”-t a Magyar Színház fogadta előadásra. Premiér március közepén. Főszerepét Csorotos Gyula játssza.

Most pedig jöjjön, aminek jönnie kell — a rendes adag vice.

— Mi különbség van a kenguru és te közötted, ha nincs pénzed? — adta fel a kérdést Dénes Oszkár Papp Jancsinak.

— Fogalmam sincs.

— Hát a kenguru akkor is tud ugrálni, ha üres az erszénye, de te nem.

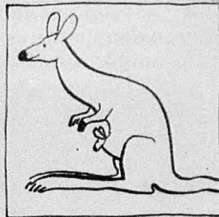
— Remek! — lelkesedett Papp

Jancsi és már rohant is, hogy valakinek elmondhassa a most hallott viccel.

— Tudod-e, mi a különbség közted és egy kenguru között? — kérdezte a vele szemben jövő Pethes Sándortól.

— Nem.

— Hát, idefigyelj, apuskám! A kengurunak van erszénye, de neked nincs. Na most ugrálj, ha tudsz — fejezte be szavait diadalmasan.

Végre

Egy ismert pesti tőzsdés valósággal réme volt színházainknak, mert valamennyi direktort állandóan szabadjegyért zaklatta. Az elmúlt héten ezt az urat a törvényszék párhónapi szabadságvesztésre ítélte. Erről beszélnek a művészek klubjában.

— Csakhogy ezt is megértem! — kiált fel e hír hallatára Sebestyén Géza.

— ?

— Hogy végre van egy hely, ahol nem ingyen ül.

Az első „vizsgázott” balettmesternő

Az óceánrepülésben *Lindbergh* volt az első s a többi óceánrepülők már nem tuelták biztosítani maguknak azt a népszerűséget, ami *Lindbergh*nek az első óceánrepülőnek kijárt.

Az „elsőnek” kijáró érdeklődésre tehát most méltán tarthat számot *Pártli Juci* is, aki ugyan nem a magyarországi óceánrepülők között lett az első, hanem a *miniszteri rendelet folytán vizsgára kötelezett balettmesternők közül* lett az „első”, sőt mindez ideig az „egyetlen” is.

Fölkereztük tehát most *Pártli Jucit* s megkértük, mondja el nekünk, hogyan is folyt le a „nagy vizsga”, amelynek eredményeként ő már „*miniszteri rendelet szerint képesített balettmesternő*”.

— A vizsga — előre is ki kell jelenítenem — nagyon szigorú volt. A vizsgabizottság tagjai voltak *Tomcsányi Kálmán*, *Koncz Endre* miniszteri tanácsosok a minisztérium részéről. *Brada Ede* balettmester és *Róka* tánctanár, a táncitanítók szövetségének elnöke.

Pártli Juci

— Miből kellett felelni?

— Balett-történelemből, aztán balett-elméletből. Az utóbbi olyan, hogy az már a laikusokat alig érdekkelheti. A közönség, amikor látja a balettet, igazán nem fontos, hogy tudja milyen figuráknak, milyen nevük van. Az operai közönség igen sok balettet látott már, de azért azt hiszem, hogy kevesen tudják, hogy „attidüköket” és „arabeszbecet” táncolnak a színpadon.

— És mi volt még a vizsga tárgya?

— Gyakorlati. Koreográfiát kellett készítenem egy megadott muzsikára.

— Nos és mindenben megfelelt a vizsga feltételeinek?

— Igen, egyszer tévedtem mindössze a koreográfiánál, amikor több takust vettem számításba, mint kellett volna.

— Ezek szerint most *Pallaynál* és *Nirschnél*, ezeknél a mindenki által ismert és elismert balettmesternőknél is nagyobb képesítéssel rendelkezik, hiszen sem *Pallaynak*, sem *Nirschné*nek nincsen „*miniszteri vizsgalóbizottság*” által kiállított oklevele.

— Papírforma szerint igen, de természetesen mindenki elismeri, hogy *Pallay* és *Nirschy* éppen olyan remek táncművésznők, mint amilyen szencsicsbalettmesternők.

— Nem tartja tehát komikusnak, hogy *Pallay* és *Nirschy* most levizsgázzanak?

— Tekintve, hogy a miniszteri rendelet előírja, nem. Csak akkor volna a dolog komikus, ha ezeknek a kiváló táncpedagógusoknak — mint nekem is — ténylegesen vizsgázniook kellene. Én úgy képzelem a dolgot, hogy náluk a vizsga csak „formalitás” lesz.

— Mióta foglalkozik balettel?

— Öt éves korom óta. Rengeteget tanultam. Sok-sok helyen felléptem. A vizsga egy ötletet is adott nekem. Könyvet szándékozom írni, amelyből a balett-elméletet lehetne tanulni. Tudtommal még magyar könyv erről nem is jelent meg.

ő

n balett-
ogy az
lheti. A
tet, iga-
milyen
Az ope-
t látott
kevesen
„ara-
lon.

lárnya?
kellett
kára.
felelt a

indöz-
ob tak-
kellett

mál és
lta is-
nél is
k, hi-
hynek
ottság“

e ter-
hogy
remek
zenzá-

isnak,
zsgáz-

ren-
volna
civáló
em is
e. En
uk a

et ta-
a. A
öny-
alett-
mál
elent

Figyelem!
Ajándékkul Elida
Célt nem téveszthet soha!

A feltűnően izléses és díszes Elida kazetták dobozai mint kedves emlékeztetők megmaradnak akkor is, ha tartalmuk kifogyott és bármely apróság megőrzésére felhasználhatók.

Ezek a csinos kazetták célszerű és kedves meglepetések bármily alkalomra.

180
 63
 ———
 243

A sorok között

IRTA: STELLA ADORJÁN

„Hazudik a komüniké . . .“

Azoknak a kedvéért, akik még nem ismerik a színházi frazeológiát, összeállítottunk néhány ismertebb kifejezést és ugyanakkor közöljük annak igazi jelentőségét. A nagyérdemű közönséget megtanítjuk a sorok között olvasni. Minden színházi komüniké egy rejtvény, de megszűnik az lenni, ha ideiktatjuk a helyes megfejtést is.

*

1. feladat: „X, Y, a kitünő színpadi író már minden színházat meglátogatott arról, hogy melyik színháznak engedje át előadásra.“

1. megfejtés: X, Y, a kitünő színpadi író már minden színházat meglátogatott a darabjával, de sehol sem akarják előadni. Most azon gondolkozik, hogy operettet csinál belőle.

*

2. feladat: „Mint eredetileg is tervezték, a színház játérendjének megfelelően minden három héten premiért hoznak és így a zsúfolt házakat vonzó „Szöke kislány a Balaton-kávéház sarkán“ című darab sorozatos előadásait megszakítva bemutatják az új darabot.“

2. megfejtés: A „Szöke kislány a Balaton-kávéház sarkán“ című darab üres házakat vonz és lóhalálában hozzák ki az új darabot.

*

3. feladat: „A szenzációsan briliáns darab minden este táblás házat csinál. Százával mennek el az emberek a pénztártól jegy nélkül.“

3. megfejtés: Két direktor találkozik a Fészekben:

— Olvasom, azt hirdeted, hogy nálad tábla van. Igazán?

— Hogyne!

— Tegnap, hétfőn is tábla volt?

— Hogyne! Tiszta tábla!

— És ma?

— Ma még emelkedett valamivel . . .

*

4. feladat: „Izé úr színdarabja a legmagasabb irodalmi színvonalon mozog.“

4. megfejtés: Izé úr színdarabjánál unalmasabb művet még nem adtak pesti színpadon.

*

5. feladat: „A darab harmadik felvonását még nem próbálják, mert az illusztris szerző ragaszkodott hozzá, hogy azon bizonyos, egész lényegtelen sémításokat eszközölgjön.“

5. megfejtés: Az illusztris szerző az igazgatóhoz:

— Miért küldte vissza a harmadik felvonást?

— Harmadik felvonást? Nevezziük egyszerűen szemétnek. Csak nem képzeled, hogy azt elő lehet adni.

— Szóval dolgozzam át egy kicsit?

— Maga? Hozzá ne nyúljon, fiam, mert még jobban elrontja. Már átadtam Mindenleiben Kanál úrnak, a kitünő dramaturgnak, aki megírja az új harmadik felvonást, majd a színház ad neki két percentet . . .

— Hálásan köszönöm.

— Természetesen a maga tantiémjéből.

*

6. feladat: „A Revüszínháznak sikerült tagjai sorába szerződtetni Bájossy Magdust, a nagytehetségű fiatal színésznőt, aki a közeljövőben nagy szerepeket fog kapni.“

6. megfejtés: A Revüszínház rendezője:

— Ezt a Bájossyt be lehet osztani a nyole apród közé.

Az igazgató:

— Hogyne. Nem elég, hogy szerződtettem dr. Szigorú szerkesztő úr kedvéért, még a színpadra is feelengedjem??

A művész nő férje

Irta:
Lakatos László

Végre szereltem volna megtudni az igazságot a művésznőről. A nagy, az egyetlen primadonnáról.

Először az igazgatóját kérdeztem meg:

— Ő — mondta a direktor, — ő a mi legkülönb tagunk. Soha semmi baj ve'e. Próbára rendszeren jár, előadást soha le nem mond. Az még nem történt meg, hogy szerepet visszaadott volna. Öröm volna az élet, ha minden tagunk olyan volna, mint ő.

A rendező így nyilatkozott:

— Minden próbáról lekésik. Az előadást sosem lehet rendszeren megkezdeni. Az ember az utolsó percig nem tudja, hogy önagysága lemondja-e az előadást vagy pedig mégis kegyeskedik neki föllépni. Az még nem történt meg, hogy szerepet ne adott volna vissza. Már régen nem élnék, ha minden tagunk ilyen volna.

A karmester szerint:

— Nem szeszélyes. Nem ideges. Független. Jól tanul. Csupa muzikalitás. Hangja természeti esoda. Minden oly könnyen jön nála. Oly természetesen. Oly magától értetődően.

A korrepetitor:

— Ideges. Válogatós. Nem figyel oda. Nem tanulja a szerepeit. A muzsikáról alapjában sejtelve sincs. Hangja? Ha ön tudná, hogy mennyit kell azt gyúrni, mennyit esiszólni róla. Vele dolgozni, igazán nem embernek való.

Az öltöztetőnője:

— Soha nem kap se levelet, se üzenetet. A legszolídabb művész nő az egész színháznál. Még csak telefonozni se szokott.

A portás:

— Hogy kap-e levelet? Miatta két új levélhordót volt kénytelen a posta alkalmazni. Egy rendeset és egy ajánlottat. Nem is szólva arról, hogy a színház külön telefonvonalat kellett hogy fölszereltesen. Annyian hívják őt telefonhoz és annyit hív ő a telefonon.

Az ügyelő:

A legpontosabb nő az egész színháznál. Soha jelenést le nem késik. Csak akkor lehetek nyugodt, ha ő játszik. Tessék idenézni, amióta a színháznál van, három kilót híztam a sok nyugalmtól.

A sűgó:

Ez kérem a tökéletes bolond. Ugrál összevissza a szöveggel. Ha ő játszik, sose tudom, hogy hol tartunk. Amikor nálunk van, brómot ebédelek és pyramidot vacsorázok. Nem is szólva arról, hogy öt kilót adtam le, amióta neki sűgök.

Fodrásza:

— Önagysága haja tulajdonképpen fekete. Éjfelete, ébenfekete.

Fodrásznője:

— Önagysága haja tulajdonképpen szőke. Lenszőke kis ezüstös árnyalattal.

Kozmetikusa:

— Bőre hófehér. Én csak tudom. Hiszen én vagyok az egyetlen ember a világon, aki igazi arcbőrét láttam.

Masszírozónője:

— A bőre kicsit barna, kicsit olajszínű, a zsírpárnák fölött enyhe rózsaszínű árnyalatokkal.

Egyik kolléganője:

— Higyje el, kérem, nincs több ilyen művész nő. Egyszer, érte meg, egyetlen egyszer sem csalta meg az urát.

Egy másik kolléganője:

— Hogy hű-e a férjéhez? Ő maga naiv ember, maga...

Most még csak az hiányzott, hogy végre megkérdezzem a művész nő férjét is, hogy a művész nő milyen ember, milyen művész, milyen feleség, stb. Megkérdezzem, hogy tudjak róla valamit. Valamit, ami végleges, ami bizonyos. De nem kérdeztem meg a művész nő férjét, mert...

Ugyanis a művész nő férje én vagyok. Sajátmagam.

Tolnai Világlapja
karácsonyi számának
szenzációja

A Műveltség Utja

egészvásznon diszkötésben,
320 oldal, több mint 200
illusztrációval.

Ezenkívül még
5 értékes melléklete

lesz a karácsonyi számnak

ást, a
unkát,
igazi

tekin-
alatok
gy a
egyik
másik
arma-
taná-
k-edik
dalmi
Egyik
kik a
foly-
F. A.
zintén
et és
törés-
zony-

artott
en a
a ősz-
gyos,
tea,
pihe-
orna-
ning,
l egy
pihe-
őtig
Szín-

asszo-
en a
meg

Pál.
███

kérdi
szgón

köny-

lesön
pénz.

Megnyilt az első görlothon!!!

F. A. Garden, angol protestáns pap Párizsban megvásárolt egy szállodát és *olthont* rendezett be a párizsi színpadok jó néhány száz láncos görlje számára. A görlok igen olcsón, kényelmesen, egymás között laknak itt, senki nem zavarja őket, zongora, rádió, könyvtár, társalgótermek, étterem, fodrász, maikür, szabó áll rendelkezésükre. F. A. Garden és egy húszéves igen csinos görll vezetik a szállodát és a protestáns pap most nyilatkozott megfigyeléseiről a párizsi lapokban. Kiderül, hogy a görlok a világ legrendesebb, legjózanabb, legkedvesebb, legnöiesebb, legtartózkodóbb teremtsései, akik F. A. Garden szerint *egészen biztosan a legjobb anyák és feleségek lesznek*. Nem felel meg tehát a valóságnak a hit, hogy a görlok könnyelmű, léha teremtsék s akiknek élete a színpad, a szerelem és az autószerzés között oszlik meg. A párizsi görlok — akiknek jelentős hányada Angliából és Amerikából származik — nagyon komolyan veszik mesterségüket és egyáltalában nem különböznek magánéletük tisztaságát tekintve, más dolgozó nőktől, mondjuk az iroda- vagy orvoskisasszonyoktól.

A dolgokat objektíven szemlélő számára mindez nem ujság. A külföldi — angol, amerikai, francia — görlok — mestersége hallatlanul komoly dolog. Ami egész embert kíván és ugyanolyan friss, egészséges, gondosan trenírozott testet, rendkívül mértékletes életet, mint ahogy ezt a hivatásos sportolónknál találjuk. A nagy görllársulatok, a *Ziegfeldek*, a *Jacksonok*, a *Tillerek* valóságos, komoly sportiskolához, némi túlzással „testnevelési egyetemhez” hasonlíthatók, ahol legtöbb súlyt a tökéletesen kiképzett, ruganyos és teljesítőképes testre, a modern orvostudomány által legcélszerűbbnek talált életformára fektetik. Ezek a görlok *nem ismerik az esti pezsgőzést, a délutáni felkeléseket, az éjjeli élet ezer romboló, a hajnallal szétfoszló ragyogását*, annál inkább a reggel hét órákor esedékes ágyból való kiugrást, a hideg fürdőket és zuhanyokat, a délelőtt tisztól egyfolytában kettőig tartó próbákat, a délutáni tréninget, a futást, a hatalmas

labdákkal való játékot, az úszást, a sétákat és az *esti színpadi munkát*, amely után félórával minden igazi görll az igazak álmát alussza.

Hogy mennyire *igazi úrinőknek* tekintik külföldön a nagy görllársulatok tagjait, erre nézve jellemző, hogy a Ziegfield- és Tiller-görlok közül *egyik egy aktív francia nagykövethoz, másik egy londoni orvosprofesszorhoz, harmadik és negyedik lovábbi egyetemi tanárokhoz*, az ötödik és hatodik és X-edik görll pedig hasonlóan kitűnő társadalmi állású urakhoz ment feleségül. Egyik sem bánta meg: a görlok, akik a házasság előtt komoly munkát folytattak, a házasságban — ahogy F. A. Garden is megállapítja — szintén nagyszerűen megállották helyüket és *eszükbé sem jutott holmi házasságtörés-féle*, ami a civil hölgyek között viszonylag elég gyakran fordul elő.

Az F. A. Garden által fenntartott szálloda a görlokkal egyetértően a következő napiprogramot állította össze: felkelés reggel hétkor, langyos, tízperces fürdő, angol reggeli — tea, dzsem, hideg sült — húszperces pihenés, azután a félíg nyitott tetős tornacsarnokban kétórás komoly tréning, majd pihenő, egyórás séta, végül egy óra tájban lönes. Délután háromíg pihenés, lapok, zongora, háromtól ötíg szabadtéri sportok, úszás, vívás. Színház előtt egyórás séta.

Nyilvánvaló, hogy a jövő asszonyát, a *sportladyt* mai életükben a sokaktól lenézett görll közelíti meg legjobban.

Berend Pál.

*****

Tanulságos könyv

Milyen könyvet olvasol? — kérdi Sziklai József az öltözőjében buzgón olvasó Dénes Oszkártól.

— A „Pénz és a munka” című könyvet.

— És miről szól?

— Arról, hogy ha te például kölcsön adsz nekem ötven pengőt — az pénz.

— És mi a munka?

— A pénzt visszakapni tőlem.

Tolnai Világlapja karácsonyi számának szenzációja

A Műveltség Utja

egészvásznon díszkötésben,
320 oldal, több mint 200
illusztrációval.

Ezenkívül még
5 értékes melléklete

lesz a karácsonyi számnak

MAGYAR DARABOK AMERIKÁBAN

Rendkívül meglepte a színházhoz tartozó embereket az a hír, hogy *Bús-Fekete* László egy francia regényből átdolgozott színdarabját, amely tudvalevően nálunk a Belvárosi Színházban megbukott, *lekötötte egy amerikai színházi vállalkozó s a megvétel süllyes dollárelőleggel pecsételte meg.*

Sokan ezt a hírt kétkedéssel fogadták. Most azonban megérkezett Budapestre John *Vajda*, akivel *Bús-Fekete* Párizsban tárgyalt erre vonatkozóan s ő minden tekintetben megerősítette a darab lekötésére, valamint a dollár előlegre vonatkozó híreket. John *Vajda* — magyar ember s mint annyi magyar, már hosszú évek óta tartózkodik Amerikában és teljes odaadással képviseli a magyarok ügyét. Ő az első sorban a magyar színdarabokra, amelyeknek elhelyezésével foglalkozik.

Megkértük *Vajdát*, mondjon valamit a magyar darabok amerikai sorsáról. Annyi mindent hall az ember ezzel kapcsolatban, hogy a publikum örömmel várja, ha végre kompetens forrásból is megtudhat valamit, ami hivatva van elosztani az annyira egymástól eltérő híreket.

— Mindenekelőtt meg kell jegyez-nem — mondotta *Vajda*, — hogy a *Bús-Fekete*-darabot azért vettem meg, mert *Amerika számára nagy sikert látok benne*. Egyáltalán nem irritál az, hogy itt nem volt siker, szüzsé és a kidolgozás a legnagyobb sikerre tart-hat számot — Amerikában.

— Tehát teljesen más Amerika és Európa, vagy mondjuk Magyarország?

— Annyiban föltétlenül, hogy az itteni nagyszerű darabok ott is igen nagy sikert arattak, de nagyon gyakran nagy sikert arat ott egy darab, amelyik itt megbukott.

— *Vajda* Ernő „Délbáb” című színdarabja például a legnagyobb siker volt Amerikában és az egész világon s itt Pesten csak igen mérsékelt sikert aratott, pedig mint hallom, remek előadásban került színre a Vígszínházban.

— Hogy áll a magyar darabok ügye jelenleg Amerikában?

— Köztudomású, hogy a magyar darabok milyen óriási teret hódítottak Amerikában. Utóbbi évben ugyan már nem adtak olyan sűrűen magyar darabot New-Yorkban, mint az azelőtti években, de ez persze nem jelenti azt, mintha a magyar darabok iránti érdeklődés megesapnart volna, hanem csupán azt, hogy kevesebb darab kerül ki egyáltalán Amerikába. A legnagyobb hiba az, hogy *nincsen Amerikában olyan vállalat, amelyik a legteljesebb intenzivitással foglalkozna a magyar darabok sorsával*. Foglalkoznak ugyan egyesek, kiváló színházi emberek ezzel, de nem intenzíven. Már pedig a magyar darabok menedzselésével — ha azt akarjuk, hogy *Molnár Ferenc*, *Vajda* Ernő és *Lengyel* Menyhért darabjain kívül más kiténő magyar színpadi írók színdarabjai is színre kerüljenek Amerikában — intenzív menedzselésre van szükség.

— Annyit beszélnek a happy endről. Tényleg annyira ragaszkodnak az amerikaiak még most is a happy endhez?

— Amerikai daraboknál igen — bár már erre is több kivétel van. — Európai daraboknál azonban semmiesetre sem.

— Milyen változtatásokkal kerülnek színre most a magyar darabok?

— Ez, kérem, még ma is nyílt kérdés. Erre csak azt mondhatom, hogy daraboknál és szerzőknél ez mindig másképpen van. Van egy színházi felfogás, mely szerint okvetlen változtatni kell az egész darabon — amerikai ízlés szerint, másik felfogás szerint a darabot meg kell hagyni a maga eredetiségében, szóval pusztán csak le kell fordítani. Tulajdonképpen ez az utóbbi felfogás — ha nem is a szó szoros értelmében, de mégis mindinkább urrá lesz az amerikai mentalitásban. Az amerikai már igazán mást is akar látni, mint amerikai darabot, vagy elamerikaiasított idegen darabot.

Greta Garbo otthagyja Hollywoodot!

Ludwig Berger, a nagy német rendező, aki körülbelül egy éve dolgozik Hollywoodban: szabad idejét arra használta fel, hogy scenáriumot írjon *Greta Garbóról*, amelynek címe „Greta” és amelyet maga Berger fog rendezni.

A német rendező már odahaza is híres volt arról, hogy egyidejűleg két filmet rendez, regényt ír, színdarabot fordít, aktuális cikkeket ír napilapokba, szóval egészen kivételes a munkabírása. Mostani „szabad idejét” is úgy kell érteni, hogy miközben a legeslegújabb Jannings-filmet, az *Apák bűnét* rendezte meg, egyidejűleg megírta a Greta Garbo-scenáriumot, amelynek főszerepét nagyon természetesen a nagy svéd filmsztárnő fogja játszani. *Greta Garbo — Greta Garbót.*

A felvételek Németországban lesznek és ez a tény külön szenzáció: *Greta Garbo egyelőre otthagyja Hollywoodot és a német filmgyártás szolgálatába lép.*

Ha az okokat keressük és főleg annak magyarázatait, hogy Ludwig Berger, ez a költő-filmdirektőr miért tartja annyira érdekesnek Greta Garbo sorsát, hogy „élete nagy filmjét” akarja ezzel az asszonnyal kapcsolatban megcsinálni: úgy rájövünk, hogy Greta Garbo megdöbbentően kikristályosodott típusa annak a nőnek, akit Ibsen óta *ibseninek* nevezünk, másszóval: aki egyszerű létezésével tragédiák középpontjában áll és a maga élete sem más, mint ilyen tragédiáknak a láncolata.

Emlékezzünk rá: Greta Garbo minden filmjében a cselekmény centrumában két férfi áll és ezek a nőért, akit Greta személyesít meg: súlyos konfliktusba keverednek egymással. A féltékenység, a drámai hangulat, a férfiak ökölharca úgy lengi körül filmjeiben Greta Garbot, mint más asszonyokat a parfümillat. Arra is emlékezzünk: vagy az egyik férfi pusztul el a Greta Garbo-filmjeiben, vagy maga ez a különös északi asszony.

Banalitás, de meg kell állapítani ebben az összefüggésben, hogy az életben is akadtak áldozatai *Greta Garbo transzcendentális szépségének*, így elsősorban Mauritz Stiller, a nagy svéd rendező, Greta Garbónak honfitársa és

felfedezője még Stockholmban — Hollywoodban pedig tanácsadója, barátja, jópajtása — és kedvese.

Mauritz Stiller otthagyta Amerikát, mikor látta, hogy komoly riválisai támadtak a szöke asszonynál. A riválisok közül pedig elsősorban Ludwig Berger jön a jószemű hollywoodi sajtó szerint számításba.

Most valahogy kezdjük megérteni ezt a modern élet-dramát. Mauritz Stiller otthagyja munkáját, félbeszakítja egyik nagy filmjének rendezését, lemond a milliós jövedelmekről, hajóra ül, hazamegy Stockholmba, bezárkózik szobájába és hónapokkal később csöndben, látható ok nélkül, romantikusan, mint egy középkori hős: elpusztul. A „diadalmas harmadik” Ludwig Berger pedig szintén középkori módon, mint egy tizenötödik századbeli trubadur — elveszi hangszerét, lantját és élete legszebb énekét dalolja el az asszonyról, aki az övé maradt, egyedül, egyidőre — de ki tudja: meddig?

Keveset változtat a helyzeten, hogy Ludwig Berger hangszere nem a lant, hanem a film. Sőt: a film kifejező eszközei talán még gazdagabbak, mint a zené. Nyilvánvalóan gyönyörű szerelmi himnuszt írt Ludwig Berger Greta Garbóról és mi kíváncsian várjuk ennek a romantikus történetnek a kibontakozását — az első európai ízü életétörténetét, amelyet Hollywood ki-termelt magából.

Kritika

Jack Smith a „suttagó bariton” bizony, mit tagadjuk, nem aratta a pesti közönség előtt a legnagyobb sikereket. A koncertjén többek között ott voltak Csontos Gyula és Uray Tivadar is.

— Hallottad — mondta Csontos Uraynak a szünetben, — hogy Jack Smith az egyik számot normálisan, hangosan énekelte?

— Igen, de vajjon miért?

— Valószínűen berekedt.

Magyar sikerek

Californiában

Kalifornia, november.

Tíz évvel ezelőtt szinte hihetetlennek tetszett, hogy a Kaliforniában történő dolgok érdekelnék a budapestieket, de még hihetlenebbnek tetszett az, hogy a budapestiek valósággal várni fogják, sürgetni fogják a kaliforniai hírek minél gyorsabb közvetítését, hiszen *kedvenceink — írók, színészek, színésznők — egy jó része távol a hazájától — Kaliforniában — szereznek dicsőséget a magyar névnek.* A budapesti polgár szinte megköveteli a színházi laptól, hogy beszámoljon az itt működő művészek művészi — sőt, mit tagadjuk, — a lehetőség szerint privát életének egyes intimitásairól is.

Mennyire érdekelheti tehát ezek szerint a távollevő kedvencek sorsáról szóló beszámoló.

A tudósítói munkát annak a sajnálatos körülménynek a bejelentésével kell kezdenem, hogy *Kertész Mihály*, a budapesti Phönix-filmgyár volt s jelenleg az amerikai Warner-stúdió rendezőjét a losangelesi Osteopathic Hospitalban *megoperálták.* Kertész a „Noata's Ark“ című film felvételein — *amelyét csekély napi 16 órát dolgozott — erősen meghűlt. A hűlésből kifolyólag belső bajai támadtak, amelyek végül is operációs beavatkozást tettek szükségessé. Az operáció kitűnően sikerült, Kertész rövidesen elhagyhatja a kórházat.*

Az Universalnál működik *Fejős Pál*, a szintén magyar származású rendező. Ő most A. Credman eredeti témáját, a „The Play Gres on“ című, színházi világot ismertető történetet fogja megismertetni. A főszerepet *Conrad Veidt* játssza.

Korda Sándor a First National-stu-

dióban szerez dicsőséget a magyar névnek. Most fejezte be a „Night watch“ felvételeit — a főszerepben az ugyancsak magyar *Lukács Pállal.* — Ennek a filmnek szcenáriumát *Bíró Lajos* írta, még elutazása előtt.

Egy itteni magyar orvos, dr. *Adalbert Frish* kezdeményezésére ezentúl hetenként *magyar estéket* rendeznek Hollywoodban, amelyekben föllép majd minden itt tartózkodó magyar művész.

Lugosi Bélának nagy sikere van a „Drakula“ főszerepében. Premiér után a filmvilág legelőkelőbb írói, színészei, rendezői *banketten ünnepelték.*

Az elmúlt vasárnap előadták itt *Schönherr Károly* „Nöstény ördög“ című drámáját — *magyarul.* A főszerepeket adták: *G. Bárdoly Ágnes, Vincze Mihály, R. Tóth József.* Nagy sikerük volt.

Bánky Vilma — aki itt valóban a legnagyobb sztárok egyike — szorgalmasan dolgozik új filmjén. Természetesen most is ugyanolyan szerepet játszik, mint a többi nagysikerű filmjein. Ő az a nő, aki gyöngéd, akinek szíve van, aki mindig csak jót tesz és jót akar, szóval aki az amerikai közönségnek — legjobban tetszik.

Várkonyi Mihály sok-sok üdvözlét küld és csak azt sajnálja, hogy nem lehetett jelen Budapesten nagy filmjének bemutatóján.

A hollywoodi stúdió-világnak igen nagy szenzációja van. A magyar rendezők elhatározták, hogy minden befolyásukat latbavetik, hogy *valamilyen — magyar tárgyú filmekben dolgozhassanak ezentúl.* Mindenki kíváncsi, vajjon hogy fogják kérésüket keresztülvinni.

Egyéb hírem most nincs.

„Aerónatus“

EGY POMPÁS KIS HÁZIKÖNYVTÁR

**A világirodalom legelső íróit találja itt
képviselve, feltűnő olcsó árban!**

Magyar írók:

Acs Klára: Asszonyok vallomása
Berkes Imre: Babel
Berkes Imre: Ézer leányfej
Csermely Gyula: A vörös kérdőjel
Csermely Gyula: Hadgyakorlatok és szerelem
Fodor Nándor dr.: A dakotai kísértet-
lító
Hamvas József: Az élet láza
Jósika Miklós: Az emrőlí kísértet
Kertész Mihály: Az üstökös
Kosztolányi Dezső: A rossz orvos
Lakatos László: Tavaszli játék
Lázár István: Dániel
Leleszy Béla: A zür-züm légió I.-II.
Miklós Ilona: A nagy tűz
Nyáry Andor: A szerelmes meny-
asszony I.-II.
Ráskay Ferenc: A esodamajom
Sárandy István: A perencyi rejtély
Segesdy László: Szerelem az élet
Segesdy László: A koporsó
Segesdy László: A fegyene
Segesdy László: A repülő ember
Somlyó Zoltán: Őszi regény
Szekula Jenő: A vörös Ezekiel
Szekula Jenő: A fekete báró
Tersánszky Józsi Jenő: Az örült sze-
relme
Vécsey Leó: Az életeirkuusz

Angol írók:

Balcombe Betsy: A császár utolsó
regénye
Hergesheimer J.: A csillogó selyem-
sál I.-II.
Mokles: A szép Aruja
Murray A. C.: Az ördög fia

Az itt felsorolt művek mind puhakötésben vannak. 1 kötet ára bér-
mentve 30 fillér, 10 kötet ára bérmentve 2 pengő 50 fillér. Aki 30 köte-
tet rendel egyszerre, annak bérmentve 5 pengő 90 fillérért küldjük. Után-
vétellel 40 fillérral drágább, mert ennyit számít fel a posta. Ha személye-
sen jön be a kiadóhivatalba és ott a könyveket átveszi, akkor a 30 kötet
60 fillérről, a 10 kötet pedig 30 fillérről olcsóbb.

Az itt felsorolt művek megrendelhetők **DÉLIBÁB** kiadó-
hivatalában: Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám

Murray H.: Veszedelmes örökség I.-II.
Murray H.: Végzetes ajándék I.-II.
Nicholson Meredith: Az ezer gyertyák
háza I.-II.
Oppenheim E. P.: A csapda I.-II.
Reeve A. B.: Amikor emberek el-
tűnnek
Reeve A. B.: A láthatatlan sugár
Roy Clement: Arnyak a ködben I.-II.
Sheridan Wilfred: Az öt fej I.-II.
Sillis Arthur: A haláltelepe
Stagg C. H.: Az arany kesztyű
Stowell V.: A zümmögő falak titka
I.-II.

Francia írók:

Balzac Honoré: Szeretlem a várro-
mokon
Cladel Leon: Az átomlovag
Pittaval, Modern: Végzetes meghívás
Sand George: Egy ódon vár története

Német írók:

Harbou Thea von: Metropolis I.-II.
Hauff Wilhelm: Othello

Orosz írók:

Garsin Vszevodol: Nadezsda Nikola-
jevna
Korolyenko V.: A vak művész I.-II.
Krasznov P. N.: A vadon amazona
I.-II.

Holland, indus és svéd írók:

Couperus Louis: Fidessa
Hansen Erik: Halálos veszedelem I.-II.
Rinehart M. R.: A bujdosó I.-II.
Sarath Kumar Gosh: A fakir I.-II.

Az előad

Szín: Eg
artista-pl
szinte his
Nagyon sHeroine
voltAz igaz
megHeroine
csap

vagy

egés

lapa

ségb

a sz

mor

szer

Jack (n

Az igaz
Fog

Jack: N

Szer

véve

Az igaz
hoz

Jack (l

ban

kus

Az igaz
Jack: J

vissz

Az igaz
Knap

link

zeng

boly

Heroine
ritokAz igaz
hatHeroine
Az igaz
Heroine

KÉTSZÁZ KROKODILUS

Burleszkjáték egy felvonásban. Írta: Faragó Sándor

Az előadás joga magyarországi és európai színházak részére dr. Marton Sándor színházi ügynöksége (Budapest, IV. ker., Bécsi utca 1. sz.) megszerezhető a Délibáb útján is

Személyek:

Heroína
Az igazgató
Az istállómeister
Jack, a bohóc
Fuchs
Fuchsné
A szolgáló

Szín: Egy budapesti cirkusz irodája, amely az istállók mögött van elhelyezve. Irasztal, kanapé, a falon artista-plakátok. Oldalt egy nagy láda. Amikor a függöny felgördül, az igazgató van a színen. Előtte áll, szinte hisztérikus görcsökben, Heroína, a dompteuse, zöld állatszédítő-ruhában, egy ostorral a kezében. Nagyon szép, fiatal teremtés. És a sarokban ül nagyon szomorú, de tisztas arcú Jack, a bohóc, egy Gerardszerű bohócruhában. Az igazgató idősebb férfi, frakkban van...

Heroína (egy kitöréssel): Erre még nem volt példa, az ember dolgozik...

Az igazgató: Heroína, az Isten áldja meg, nyugodjon meg...

Heroína (egyre fokozódó izgalommal csapkodja az igazgató asztalát lovaglópálcájával): Én bejártam az egész világot, de ilyesmit még nem tapasztaltam... Megőrülök a kétségbeeséstől, egy óra múlva kezdődik a számom és akkor jön ez a nyomorult Jack és az az erőművész és szerelmet vall nekem!

Jack (mint egy hősszerelmes): Heroína! Az igazgató (a bohóchoz dühösen): Fogja be a száját, Knapp úr!

Jack: Nem fogom! Eleget hallgattam! Szeretem Heroína, egy művész szívével...

Az igazgató: Szívügyeket az irodába hozni tilos!

Jack (lehajtott fővel): És ilyen állapotban csináljak viceket! Egy tragikus hős vagyok... Bánk bán...

Az igazgató: Kuss!

Jack: Jól van igazgató úr, megyek. De visszatérek... Hozom a szívem...

Az igazgató: Hagyja kinn a szívét, Knapp úr! Nem látja, hogy megőrülünk itt? Nem látja, hogy úgy zúg-zeng ez a cirkusz, mint a hangyaboly? Mi lesz itt?

Heroína: Én minden felelősséget elbáritok magamtól!

Az igazgató: Ez a szám nem maradhat el.

Heroína: Ez a szám el fog maradni!

Az igazgató: Heroína, tönkretesz...

Heroína: Ez nem fordult elő velem

Bagdadtól Chikágóig! Írtam, hogy nekem kell egy ember... Egy néma szereplő, aki csak áll egy helyben és reprezentál és egyszer ideadja a készlyümet! Megírtam, punktum, a szerződést felbontom!

Jack (most igazán tragikus a kis ember, amint odaáll és hősiesen): Heroína, majd én reprezentálok!

Az istállómeister (beront): Jack, a te számod következik!

Jack: ...megyek... de visszatérek!

Az igazgató: Stallmeister úr, vigye már ki ezt a bolondot, mert lelövöm!

Jack elmenekül).

Az igazgató: Hát most mi lesz?

Heroína: A szám elmarad.

Az igazgató: Hogyisne! A fő attrakció! Legfelül van a plakátom! Ideesődült az egész város... Heroína, ne tegye ezt meg nekünk! Nem olyan nagy szerencsétlenség, ha nem lesz ott az az ember, aki reprezentál.

Heroína: Ha az az ember nem lesz ott, akkor én sem leszek ott...

Az igazgató (izgatottan): Lásza be, drága, nem tehetek róla, én már tegnap betettem a lapokba a hirdetőt, de még senki sem jelentkezett! Artista nem vállalkozik erre a dologra!

Heroína: Jó nekem egy privát is!

Az igazgató: De nincsen!

Heroína: Hát akkor hazamegyek a szállodába.

Az igazgató: Heroína! Heroína!

Heroína: Ez cirkusz? Ez egy hodály!

Ez egy lingli-tangli, egy lebuji!

Az igazgató: Csak sértgegyen, Heroína,

de lépjen fel. Odakinn tombolva lesi a publikum.

Heroína (gyorsan egy kabátot kanyarít magára és indulni akar).

Az igazgató (az istállómasterhez): Stallmeister úr, könyörögjön maga is... Megörülök!

Az istállómaster: Drága Heroína, a direktor úr megörül!

Az igazgató: Kétezer pengőt lop ki a zsebemből... (Térdenálva.) Könyörüljön rajtam...

Heroína (már begombolta a kabátját, már indul): Jó éjszakát, uraim. Távollétemben tanuljanak meg cikszil vezetni... (Már az ajtóban áll.)

Egy szolga (berohan): Az igazgató urat keresi valaki.

Az igazgató (dühösen): Dobja ki!

Egy szolga (már indul kifelé, hogy teljesítse az igazgató parancsát).

Az istállómaster: Ne tessék kidobni, igazgató úr! Hátha?

Az igazgató: Hátha az Isten küldte! Eressze he!

Egy szolga Igenis. (És már rohan ki.)

Fuchs (egyszerű, igénytelen pesti polgár. A ruháján látszik, hogy rosszul megy neki. Esetlen, ügyetlen, akadozva beszél): Fuchs vagyok.

Az igazgató (nyersen rárivall): Mit akar?

Heroína (megfordul, visszapillant az ajtóból és érdeklődéssel nézi Fuchst).

Fuchs (most Heroína felé, nagyon mély alázattal): Fuchs vagyok!

Az igazgató: Azért jött, hogy bejelentse, hogy Fuchsnek hívják?

Fuchs (alázatosan): Bocsánatot kérek, igazgató úr... (Most látja meg az istállómastert és meghajlik feléje is.)

Fuchs vagyok!

Az igazgató: Hallja maga szomorú ember, ha még egyszer kijelenti, hogy Fuchs, akkor kidobatom! Mit akar?

Fuchs (lehajtott fővel, kétségbeesve): Allást!

Az igazgató (más arccal, boldogan): Maga szent ember! Maga tündér!

Fürödjön

valódi Pülvín fenyőfürdőben, úgy üde és friss lesz.

Heroína (leveszi a kabátját).

Az istállómaster (amint boldogan készenül a kijelentésre): Heroína, a maga számát a végére hagyjuk, majd közben a görkoresolyások dolgoznak... lesz ideje mindent megmagyarázni ennek az embernek. (Elrohan.)

Heroína (odamegy Fuchshoz, megtapogatja a karját, végigméri és kijelenti): Ez jó lesz!

Az igazgató: Hát akkor vigye!

Fuchs (nem ért semmit és gyámoltalanul): Fuchs vagyok... olvastam az apróhirdetést. Idevaló illetőségű vagyok, nős, újra vagyok olva... nagyszerű referenciám vannak...

Az igazgató: Hol dolgozott eddig?

Fuchs (szomorúan): Már egy éve nem dolgozom. Azelőtt igazgató voltam a javítóintézetben.

Az igazgató (nagy respektussal): Aszódon?

Fuchs: Nem kérem. Az akácfauccai első magyar fehérmű- és gyermekelengyejavító intézetben. De főnkrementünk. Az emberek ma lyukasan hordják a fehérműt. Ki főrdök ma azzal, ha van az ingén egy lyuk, nemde?

Az igazgató: És most állás nélkül van?

Fuchs: Jelenleg.

Az igazgató: Akar keresni öt pengőt egy este?

Fuchs (boldogan): Öt pengő?

Az igazgató: Kevés? Akkor kap nyolcat... Nem lesz sok?

Fuchs (végtelen boldogsággal, szerényen): De, az egy kicsit sok lesz.

Az igazgató: Hát akkor hét pengő. Rendben van?

Fuchs: Rendben van. Tetszik tudni, mikor láttam utoljára hét pengőt egyben? Ezerkilencszázhuszonnégy március harmadikán. Mindig büszke leszek erre a napra... És mit kell csinálnom ezért a hét pengőért?

Az igazgató: Semmit. Majd önagsága mindent megmagyaráz. Ha szorgalmas lesz, akkor többet kap. Becsülje meg magát fiatalember...

Fuchs (végtelen alázattal): Kezét csókolom... Lenn vár a feleségem, leszaladok és megmondom...

Az igazgató: Aztán majd jöjjön le a pénztárhoz, egy hétre kifizetem.

Fuchs: Oda nem mehetek...

Az igazgató: Miért nem?

Fuchs: Amikor idejöttem, egy ketreche ütköztem... Még most sem melege-dett fel ereimben a vér úgy meg-ijedtem. Nem bírom kérem az álla-tokat...

Az igazgató: Ne féljen semmit, Fuchs úr. Abban a ketrecben egy koplaló-művész volt.

Fuchs: Nem harap?

Az igazgató: Már a negyvenedik napja nem harapolt semmit. (El.)

Fuchs (örült zavarban szemléli Heroi-nát, aki láthatóan tetszik neki):

Heroína: Fuchs úr, mi együtt fogunk dolgozni.

Fuchs (boldogan): De mit kell csinálnom?

Heroína: Semmit.

Fuchs: És azért kapok hét pengőt, mert nem csinálok semmit?

Heroína: Részét fog venni a mutatvá-nyomban.

Fuchs (ijedten): Micsoda mutatvány?

Én nem vagyok artista! Én egy le-csúszott igazgató vagyok. Nem tudok kérem kőtélen táncolni, vagy kardot nyelni. Éhezőművész, az vagyok. Prima. Kunszt negyven napig éhezni? Én már három éve éhezem! Bennem zörögnek a esontok. Nem tetszik hallani?

Heroína: Először le fog vetkőzni.

Fuchs (megdöbbenve): Bocsánatot ké-rek, erre nem vállalkozom. Én nem mutatom meg magam meztelenül a közönségnek...

Heroína: Kérem, erről szó sincs.

Fuchs: Én szégyellem magam...

Heroína: Aztán felöltözik. (Egy zöld ru-hát vet oda Fuchsnek.) Ezt a ruhát fogja fölvenni. És fehér kesztyűt. És tengerészsapkát.

Fuchs: Kérem, minek kell ez a mas-kara?

Heroína: Ez hozzátartozik a számhoz.

Fuchs (kíváncsián): Azért mégis szeret-ném tudni, hogy mire vállalkozom. Én pontos, lelkiismeretes ember vol-

MINDENBEN

ELSŐ A

PESTI NAPLÓ

... tam mindig, a mi intézetünkben egy darab sem ment vissza lyukasan ...

Heroína: Kérem, siessen, egy negyedóra múlva itt a szám.

Fuchs: Ezt mind vegyem fel?

Heroína: Gyorsan! Gyorsan!

Fuchs: És a kisasszony?

Heroína: Én addig kimegyek. Mire viszszaajvök legyen készen. Nagyon siessen Fuchs úr! (Kimegy.)

Fuchs (egyideig vizsgálja a ruhadarabokat, aztán lassan öltözködni kezd): Az erőművész (tagbaszakadt óriás, csupa izom és erő, bejön. Egyenesen Fuchshoz ront, aki rémülten felugrik, holott még nem bűjt bele egészen a nadrágba: Fievelmezletem, hogy vigyázzon magára!

Fuchs (rémülten feláll): Fuchs vagyok!

Az erőművész: Ne feleseljen. Én hatszáz kilót emelek fel és a fejemen malomkövet törnek össze. Úgy nézzen rám ...

Fuchs: De kérem, én úgy nézek ...

Az erőművész: Velem nem jó kikezdeni, én mondom magának ...

Fuchs (egész testében remegve): De kérem, én nem akarok kikezdeni. Én egy békés polgár vagyok!

Az erőművész: Hallom, hogy együtt fog dolgozni Heroínával. Figyelmezletem, hogy ne vesse a szemét erre a nőre ...

Fuchs (dádogva): Tessék nyugodt lenni, én nem vetek semmit! Én egyszerű...
Az erőművész (dühösen): Kuss! (Kimegy és bevágja az ajtót.)

Fuchs (remeg egész testében): Milyen kedves ember ...

Jack (izgatottan beront, ő is egyenesen Fuchsnak):

Fuchs (remegve nézi a bohócot): Fuchs vagyok!

Jack (kést vesz elő a zsebéből): Ez egy tör.

Fuchs: Na, nagyon érdekes ...

Jack: Eredeti solingeni. Biztosan jár. Nem kell olajozni ...

Fuchs (a nadrággal bibelődik): ... kérem ... bohóc úr ... miért tetszik nekem mutatni azt a bicsakot?

Jack: Te dolgozol együtt Heroínával?

Fuchs: Van szerencsém.

Jack: Ez a tör át fogja járni bűnös szívedet, ha csak egyetlen egyet mer doblhani Heroínáért!

Fuchs (dádogva): Nem fog dobolni!
Jack: Ajánlom is! (Visszadugja a kést és kimegy.)

Fuchs (áll egy darabig, vakarja a fejét, nagyon keletlenül érzi magát): Most kabát nélkül van, ingben, de nadrág van rajta.

(Az ajtó hirtelen kinulik.)

Fuchsné (testes, kellemetlen külsejű asszony, nincs rosszul öltözve, a színpadra jön):

Fuchs (megrémül, lehúnyja a szemét és elfordítja a fejét. Nem látta azt aki belépett): Kérem ... ne tessék közeledni ... nem fogok szemet vetni rá sem nézek arra nőre ... becsület-szavamra ... Ne tessék hántani engem, egyszerű polgár vagyok ...

Fuchsné (értelmetlenül): Lajos!
Fuchs (megfordul, látja a feleségét): Te vagy az Malvin. Már úgy megjíjedtem ...

Fuchsné: Mit beszélsz itt össze-vissza? Micsoda nőről beszélsz?

Fuchs (jólétesen): Tudod anyukám, ez egy más világ. Mi művészek ...

Fuchsné: Lajos! Megörültél? Micsoda művészek? Már egy órája várok rád odalenn, hát loptam én a lábam, majd adok én neked!

Fuchs: Anyukám, ne izgass a szám előtt!

Fuchsné: Micsoda szám előtt?

Fuchs: Hát nem tudod, hogy beszélgettem a cirkuszba?

Fuchs: Jóságos Isten, mit fogsz csinálni?

Fuchs: Halálugrást. (Nagyon büszke.) A cirkusz tetejéről leugrok a földszínpadra és közben rágvújtok egy cigarettára és ujságot olvasok. Ez az egész.

Fuchsné: Lajos! Megörültél! Ki fogod törni a nyakad!

Fuchs (diadalmasan): Mindig azt mondtad, hogy piposva, semmi ember vagyok! Hát most láthatod, hogy mire vállalkoztam. Artista leszek! Mi az nekem a cirkusz tetejéről le-

ug
Ism
me
Fuchsi
ged
Mi
ka
Fuchs
lad
káv
fog
Fuchsi
sze
kor
Fuchs
mü
töl
egy
kal
tak
po
kít
du
Fuchsi
Fuchs
elő
esir
Heroin
kés
Fuchsi
dül
Egy
nem
hag
leve
Fuchs
egy
Heroin
János
Fuchs
Fuchsi
ezt
Fuchs
János
Fuchsi
elm
gye
Meg
(El
és
Heroin
Fuchsi
tete

eni bűnös
egyvet mer

lobornil
ia a kést

ia a fejét,
i magát,
gben, de

k.)

külsejű
llözve, a

szemét és
a azt aki
essék kö-
net vetni,
becsület-
taní en-
ok...

égét). Te
megijed-

e-vissza?

akám, ez
k...

Micsoda
rok rád
lábam,

a szám

eszegőd-

sz esi-

püszke.)

a föld-
egy ci-
Ez az

fogod

mond-
ember

hogy
leszek!
ről les

ugrani? És teérted teszem Malvin!
Ismeretlen veszedelmekkel küzdök
meg érted...

Fuchsné (kiáltva): Lajos, én nem en-
gedem... Lajos, én megtiltom...
Mi lesz velem, ha kitöröd a nya-
kad?

Fuchs (diadalmasan): Hányszor mond-
tad, hogy törjem ki a nyakam, ha
kávéházba mentem? Hát most ki
fogom törni! Én megmutatom neked!

Fuchsné (megtörten): Drága Lajos...
szermem... én sosem gondoltam
komolyan...

Fuchs: Özvegygé teszek! Nekem már
mindenteg! Egy jó szót nem hallottam
tőled évek óta! Ha kerestem valahol
egy pár krafcárl, rögtön elköltötted
kalapra! A gyerekeim mezilláb jár-
tak, de neked mindig volt új kalap-
pod! Most visszafizetek neked! Úgy
kitöröm a nyakam, hogy attól kol-
dulsz...

Fuchsné: De Lajos... édes Lajoska!

Fuchs: Most édes Lajoska vagyok. Az-
előtt nyomorult kártyás, naplopó,
esírkefogó voltam!

Heroína (benyit a szobába): Fuchs úr,
készen van? Még tíz perc...

*Fuchsné (meglátja Heroínát és örült
dühvel):* Ez neked egy nyaktörés?
Egy művésznő? Lajos, nekem rögtön
nem tetszett ez az ügy! Engem lenn
hagysz az uccán és ezalatt te itt fenn
levetkőzöl egy görlicének...

Fuchs (Heroínához): Küldjenek kérem
egy szolgát.

Heroína (kiszól az ajtón): János!

János (cirkuszi libériában belép):

Fuchs: János, vezesse ki ezt a hölgyet!

Fuchsné: Lajos! Tízéves házasság után
ezt kellett megélnem?!

Fuchs: Nem hallja, János?

János: Gyerünk, nagysága.

Fuchsné: Engem nem lehet kidobni. Én
elmegek magamtól is. De csak
gyere le nekem az uccára. Lajos!
Mevárlak odalenn... Disznóság!
(Elindul kifelé, de eltéveszti az ajtót
és az ellenkező ajtón akar kimenni.)

Heroína (ijedten): Ne arra!

*Fuchsné (kinyitja az ajtót, a figyelméz-
tetés későn érkezett. Egy pillantást*

*vet arra a szobára, amelybe benyi-
tott, aztán rémülten úntorodik
hátra, örült sikoltozásban tör ki és
bevágja az ajtót. Eggyre sikoltozva,
páni félelemmel az arcán rohan ki
a szinről).*

*Fuchs (mereven az ajtóra néz, aztán
kérdőleg bámul Heroínára):* Mitől
ijedt úgy meg a Malvin?

Heroína (zavartan): Semmi, semmi...

Fuchs: De sikoltott! Mi van abban a
szobában?

Heroína: Semmi, drága Fuchs úr. Ta-
lán meztelen görlöket látott odabenn
önagsága és azoktól ijedt meg.

Fuchs: Az lehet...

János (nevetve): Jobb lett volna a hől-
gyet beengedni közéjük! (Elmegy.)

*Heroína (sehár kesztyűben, már ki-
lestve):* Nos, vegye már fel a kabá-
tot Fuchs úr, tíz perc múlva kezd-
jük.

Fuchs (fölv teszi a kabátot).

Heroína: Húzzon kesztyűt is. Ügy. Ha

MEINL KÁVÉ

majd esengetnek, akkor bejön velem a porondra. Odaáll a porond közepére és lesi a parancsaimat. Amikor levezem a kesztyűmet, akkor átveszi tőlem. Amikor fel akarom venni a kesztyűmet, akkor visszadobja. Merev pózával kell állnia egy helyben, mint egy rabszolgának. Nem kell törődnie semmivel sem, bármi történik a porondon.

Fuchs (rosszat sejtve): Mi fog történni?

Heroína: Semmi, kedves Fuchs úr. Én produkálok magam.

Fuchs: Leveszi a kesztyűjét és fölveszi a kesztyűjét? Ez kunszt? Kérem, nekem az egész dolog nem tetszik.

Heroína (nagyon idegesen): Miért, mi baj van?

Fuchs: Negyedórája vagvok itt és eddig már ketten akartak meggyilkolni. Kérem, én egy békés polgár vagyok...

Heroína: Ne féljen semmitől sem Fuchs úr. A Mancí olt fog állni maga mellett, de Mancí nagyon kedves.

Fuchs: Szép?

Heroína: Gyönyörű. A többiek nem lesznek maga közelében Fuchs úr, hanem hátul fognak táncolni.

Fuchs: De a Mancí a közelemben lesz?

Heroína: Közvetlenül a közelében.

Fuchs: Igazán kíváncsi vagyok arra a Mancíra. (Kihúzza magát.) Egy szót sem kell szólnom? Nem kell alakítani? Én a Debora nőegylet bálján egyszer Illés prófétát játszottam.

Heroína: Csak nyugodtan egy helyben állni.

Fuchs: És egy szót sem szólhatok a Mancinak?

Heroína: Egy szót sem. Mancit nem szabad zavarni.

Az istállómaster (belép, az órájára néz): Még nyolc perc.

Heroína: Mancí már lenn van?

Az istállómaster: Igen, most vittük le a ketreccet.

Fuchs (rémülten): Micsoda ketreccet?

Az istállómaster (egyszerűen): A Mancí ketreccét. (Kimegy.)

Fuchs (nagy zavarban): Hát a Mancí ketrechen van?

Heroína: Igen.

Fuchs: A Mancí is koplal?

Heroína: Bizony, már három napja nem adtunk neki enni.

Fuchs: Szegényke, milyen sovány lehet. Hogy bírja ki ezt egy ilyen nő?

Heroína: Ilyenkor, amikor tojásokat rak, muszáj koplalnia.

Fuchs (rémülten): Mit csinál?

Heroína: Tojásokat rak.

Fuchs: A Mancí?

Heroína: Hát persze.

Fuchs: Hát a Mancí egy tyúk?

Heroína: Tyúk? (Nevet.)

Fuchs: Jó vicc. Viccelni tetszik. Én már láttam tyúkokat, akik nem raknak tojást...

Heroína: Ajánlom, hogy közben ne zavarja a Mancit! A mutatvány vége felé a Piroska is a maga közelében lesz...

Fuchs: Piroska is rak tojásokat?

Heroína: Most nem.

Fuchs: Remek mutatvány lehet! Hogy miket ki nem találhatnak! Most már nem csodálom, hogy olyan sokan nézik meg a műsort! Kijön egy nő és tojásokat rak... ezen meg kell puikkadni!

Heroína: Vigyázzon nagyon!

Fuchs: És ki is költi?

Heroína (alig tudja visszafojtani kacagását): Mit?

Fuchs: A tojásokat... Hány éves ez a Mancí?

Heroína: Január hetedikén lesz háromszáznegyven éves.

Fuchs: A Mancí?

Heroína: Igen. A Piroska, a huga, az csak száznegyvenkettő...

Fuchs (rémülten): Borzasztól! Háromszáznegyven éves? Én sok mindent elhiszek, de ezt nem hiszem. Nézze, nekem elmondhatja, én már itt bennfentes vagyok. Én nem árulom el senkinek sem. Én tudom, hogy ilyenekkel főzik a közönséget. De remek szám lehet! Egy háromszáznegyven éves nő, aki tojásokat rak... Miért nem hirdették ezt jobban? Én nem is tudtam, hogy itt ilyen szenzáció van másoron...

Heroína (mosolyogva): Mesevek és előkészítem a számot. Várjon meg itt. És nagyon vigyázzon magára. Ne

legyen se jobbra, se balra egy lépést sem. Értette?

Fuchs: Csak tessék rám bízni. De nem megy a fejembe, hogy miért tartják ketreche azt a szegény vénasszonyt?

Heroína: Hogy nagyobb legyen a halás.

Fuchs (udvariasan): Kérem, kézsésókomat az öreg nagyságos asszonynak átadni.

Heroína: Kinek?

Fuchs: Hát a Mancinak...

Heroína (nevetve): Majd átadja Fuchs ú személyesen. (Kimegy.)

Fuchs (nézi magát a tükörben, tetszik magának. És közben folyton csóválja a fejét): Tojások! Rémes! (Most rávetődik a tekintete arra az ajtóra, ahol a felesége benyitott. Mosolyogni kezd, hiszen úgy tudja, hogy a szomszédos szobában görllök vetkőznek. Lábujjhegyen elindul az ajtó felé és nagyon óvatosan kinyitja.) Görlléc! Kukucs! (És ekkor rémülten visszatáncorodik, a haja szinte az égnek áll és egész testében remegni kezd.) Szent Isten! Jaj! Jaj! Meghalok... (Az ajtón egy krokodilus dugja be hatalmas fejét. Lehet készíteni papírmasséból, de mindenesetre úgy kell csinálni, hogy mozgathassa a száját és a szemét.) Manc! Már értem! A Manc! (Lassan el akar suhanni a krokodil elé, de az utána kap. Megáll, mintha a földbe gyökerezett volna a lába.) Fuchs vagyok! (Beszélni akar, de a torkán forr a szó. Nagynehezen lélekzethez jut és megindul a hangja.)

**„Ne koplalj,
de légy karcsú!”**

A helyes táplálkozás szabályai
Teljes étlap kalória-táblázat
tal, gyönyörű illusztrációkka-

Kapható kiadóhivatalunkban (VII,
Dohány ucca 12). Ára 1 pengő
80 fill. Póztán bérmentve 1 pengő
90 fillér. Az összeg bélyegekben is
beküldhető, utánvétellel nem küldjük

Mancika... Nem bántani a bácsit!
Mancika cukrot kapsz! Szolgálni
szépen Mancika... (A krokodilus
kitátja a száját.) Ott maradj Manc...
Egy lépést sem... Rakj inkább to-
jásokat... egy rántottát... nem
bántani bácsit! (A krokodilus egyre
fenyegetőbben tátja a száját, lassan,
lomhán közeledik.) Manc, az Isten
szerelmére, nekem családom van!
Nézd, én és családom soha életünk-
ben nem bántottuk a krokodilokat!
Miért haragszol rám? Én nem tehe-
tek róla... én nem akarok neked
rosszat... én véletlenül kerültem
ide... én olvastam az apróhirdet-
ést, mert tönkrementem... Manc,
a feleségem már évek óta sír egy
krokodil-ridikülért, de én nem vet-
tem neki, én imádom a krokodilo-
kat... Manc... hát ne bánts...
én most szépen kimegyek és soha
életemben be nem teszem a lábam
ebbe a kerületbe... (Manc megint
csattogtatja a fogát, mire Fuchs úgy
beszél az állathoz végső ijedtségé-
ben, mint egy kis babához.) Etye-
petye Manc! Csingilingi rézgalamb
... elmennék innen, esőpségem...
de a föld hozzánőtt a lábamhoz...
tör a frász, Manc... (A krokodil
most közeledik hozzá ismét. Fuchs
térdre borul.) Manc, ne haragudj
rám... én egy egyszerű pesti pol-
gár vagyok, aki élni akar... látod,
ma így kell keresnem a kenyere-
met... Manc, nekem adót kell
fizetni, az egész életemben nem volt
semmi örömöm... (A krokodil már
majdnem elérte Fuchst, aki riadtan
hátrál.) Kegyelem, kegyelem, Manc!
Manc!

Heroína (berohan): Mingyárt kezdjük.
Mit csinál maga itt?

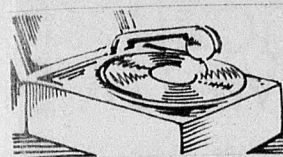
Fuchs: Diskurálunk, kérem szépen...

Heroína (kiáltva): Manc, vissza! Zu-
rück! Kuss... (A krokodil gyorsan
visszahúzódik. Heroína becsapja
utána az ajtót.)

Fuchs: Mi volt ez? Hát ez a Manc? És
azt hiszi kisasszony, hogy én itt föl-
lépek? Hát loptam én az életemet?
Miért nem mondta mingyárt, hogy
egy krokodilról van szó?

- Heroina:* Ha csak egy krokodil lenne!
- Fuchs:* Hát mennyi?
- Heroina (büszkén):* Kétszáz darab! Valamennyi az én idomításom...
- Fuchs (veszi a kabátját és kijelöl indul):* Alízolgája...
- Heroina:* Fuchs úr, hová megy?
- Fuchs:* Nyomorogni. Csak nem gondolja, hogy odaállok százhúsz krokodil közé, fehér kesztyűben?
- Heroina:* Talán fél, Fuchs úr?
- Fuchs:* Igen, félek. Én egy olyan vagyok, aki fél...
- Heroina:* De az Istenért, ne hagyjon eserben...
- Istállómesier (belép):* Sietni művész, a maosuk száma következik... (El)
- Heroina:* De Fuchs úr, csak nem hagy eserbe ebben a pillanatban. Lenn igazolotan lesi a közönség a kétszáz krokodilust.
- Fuchs:* Engem nem vár senki. Én megyek...
- Heroina (kiáltva):* Fuchs úr! Fuchs úr!
- Fuchs:* Én láttam ennek a dögnek a szemén, hogy antiszemita. Isten áldja meg, az összes krokodilusaival együtt. Csókoltatom a Mancikát... (Veszi a kalapját és elrohan.)
- Heroina (késébeesetten kiáltozni kezd):* Stállómesier! Igazgató úr...
- Igazgató (beront):* Mi történt Heroina?
- Az istállómester (bejön):* Valami baj van?
- Heroina:* Rettenetes! Fuchs megszökött...
- Igazgató:* Örület!
- Heroina (hisztérikus görcsben):* Felgyújtom ezt a hodályt! Micsoda blamázs! Én nem megyek így ki.
- A világhírű író, WILDE OSZKAR**
 egyik leghíresebb szindarabjában azt írja, hogy: „először a modor, azután a morál”. Ez valóban így is van, mert a társadalmi forma és érintkezés már sok ember karrierjének vetette meg alapját. Az Athenaeum kiadásában most megjelent
- DAMA ÉS GAVALLÉR**
 című füzet kimeríti mindazokat a formákat és szokásokat melyek a társadalmi érintkezésben a jó modornak és biztos fellépésnek elengedhetetlen kellekei. Ára 1 pengő 80 f. bérmentve 1 pengő 90 f. Megrendelhető kiadóhivatalunkban (VII. ker., Dohány u. 12)
- Az igazgató:* De drága Heroina, ne ragaszkodjék most ahhoz a Fuchshoz... Így is jól fog menni a szám.
- Heroina:* Nem. Lehetetlen, így baj lesz. A krokodilok megszokták, hogy álljon ott valaki fehér kesztyűben...
- Igazgató:* Rettenetes! Micsoda szerencsétlenség! Odakinn már játsszák az indulót.
- Az istállómester:* Meg kell örülni! Én nem vagyok felelős!
- Jack (izgatoitan berohan):* Odakinn már tombol a közönség! Mind Heroina nevét kiáltják. A ketrecek már ott állnak... Izgalott tapsvihár zúg át a nézőtéren.
- Heroina:* Megőrülök! Megőrülök!
- Az erőművész (felkenderve jön a színre egy szolgával):* Mi lesz? A közönség izgalma végsőig van csigázva... (Most behallatszik kívülről egy obligát cirkuszi induló. Csüggedten állnak mind, a kezüket tördelik. És az ajtó kitárul.)
- Fuchs (jön vissza. Főlemeli a fejét. Olyan az arckifejezése, mint Zingyi Miklósié, amikor kirohant. Taktusra lépked az induló hangjaira. A többiek sorfalat állnak neki).*
- Heroina (egy kiáltással):* Fuchs! Megváltó! Visszajött... Mit akar?
- Fuchs (mint egy drámai hős):* Gyerünk a krokodilok közé.
- Heroina:* Fuchs, hát mégis belátta?
- Fuchs:* Nem láttam be semmit... De lenn a kapuban várt rám a Malvin! (Emelt hangon.) Inkább ezer krokodilus, mint a feleségem. Gyerünk! (Kiindul. De az ajtóban visszafordul, a nadrágzsebébe nyúl és kibeszí onnan a tárcáját. Adja a direktornak.)
- Az igazgató:* Mit csináljak ezzel?
- Fuchs:* Őrizze meg igazgató úr. Csak nem viszke ki egy krokodilbörtártárcát a krokodilusok közé? Háttha valamelyik dög fölismeri benne az ódesanyját? Gyerünk! (Az induló hangjaira, peckesen lépkedve kivonul, a többiek ragyogó arccal követik.)

(Függöny.)

ÉN ÉS ANGLIA

IRTA: WEIGAND TIBOR

Amikor egy londoni gramofongyár meghívására most másodikban utaztam az angolok fővárosába, hogy negyven lemezt megint leénekeljek, büszkén és meglepetten vettem észre, hogy már Párizsban is meg tudom különböztetni az angol nőt a más nemzetiségűtől. Tudják miről? Elárulom a titkot — a kalapjukról. Mert sehol a világon nem hordanak olyan rossz kalapokat a nők, mint Angliában.

angol operettek primadonnái és bonvivánjai ugyanolyan tökéletes táncosok, mint a szubrett vagy a tánc-komikus. A Piccadilly street London színháznegyede. Egymás hegyén-hátán állnak itt a színházak és mindegyiken minden este kinn lóg a tábla. Londonban a mai napig úgy áll a jó közönség sorba a jegyért, mint valamikor nálunk a kenyérért. Többek között láttam a Show bootot is, amely nemsokára Pesten is színrekerül. Többszázszor játszó már kinn nagy sikerrel és én jó magam is megnéztem háromszor, mert ez lesz az első operett, amelyben Budapesten játszani fogok. A színházi zenekarok nagyszerűek, ha angol muzsikát játszanak, de mihelyt klaszikus zenével igyekeznek magukat produkálni, csapnivalóak.

Londonban az elsőhetes mozik olyan hatalmasak, szépek és elegánsak — méreteikben — mint nálunk a Vig-

A Piccadilly-street, amit az angolok a világ közepének tartanak

Tizenhat éves lányok kalapban úgy néznek ki, mint saját nagyanyjuk. A pesti nőket igazán értékelni csak akkor tudja az ember, ha néhány hétig London uccáit rójja.

Pedig Angliában egy férfira nyolc nő esik. Ezt mindenütt észre lehet venni. Színházban, moziban és éttermekben egyaránt, ahol a közönség nyolevan százalékát a nők képviselik. Londonban megszokott dolog, hogy egy-egy elegáns étteremben férfihány miatt a nők egymást kéri fel és egymással táncolnak. Nem túlzok, amikor azt mondom, hogy az olyan nő, akinek férfitartnere van, közirigység tárgya. Azt hiszem, hogyha egy magyar lány itt négy-öt fiatalember kíséretében jelenne meg egy étteremben, mint Pesten, a kis angolnák között forradalom törne ki.

Az igaz, hogy a londoni nő úgy táncol, mintha valamennyi táncosnőnek született volna. Érdekes, hogy az

A Haymarket. Háttérben a Carlton Theatre

színház. Az egyik moziban — a Rialtóban — magyar filmet hirdettek a fényárnyban úszó transzparensnek. Ne tessék félreérteni, a film amerikai volt, a szereplők is, a puszta is, a benne szereplő Budapest is, csak a tárgya volt magyar. Csapnivalóan rossz volt a film, de mégis, mikor a vásznon a feliratban magyarul állt ott, hogy „Mischka”, azt kiáltja „Eljen a háza”, könnybelábadt a szemem. Mert Londonban hej, van számos ucca de, a mi Váci uccánknak még sincs párja!

HOGY DOLGOZIK EDGAR WALLACE?

A világirodalom egyik legdivatosabb és legeredményesebb írója ma kétségkívül Edgar Wallace. Ezt nem mi mondjuk róla. Ezt a megállapítást az a sok nyelv igazolja, amelyre az angol író újszólván minden regényét lefordították. És igazolja őt az a hatalmas példányszám, amelyben megjelennek könyvei.

A borotváltképű, tipikus angolszáz arcú író londoni lakásának dolgozószobájában fogadta az interjúvóló újságírókat. Ez a szoba nem nagy és nem is kicsi. Hely azonban nincs benne. Elfoglalja az: egy hatalmas íróasztal, két szék — egy a vendégé, egy a házigazdáié — és könyvek.

Wallace íróasztala előtt ül, hosszú, vékony cigarettaszipka végében illatos egyiptomi füstölög, kissé oldalt hajtja a fejét és így beszél.

— Mit mondjak? Az ember, ha in-

Edgar Wallace Berlin egyik utcáján egy rendőrrel beszélget

tervjút ad, mindig zavarba jön. Mert végeredményben olyat kell mondani, ami tetszik a publikumnak. Én meg mit mondjak?

Talán kezdjük előlről? Már tudniillik avval, hogy megszülettem. Rég volt. Én már nem is emlékszem rá. Aztán megnőttem. Érdekes, ha így visszagondolok, eszembe jut, hogy mindig érdeklődtem a titokzatosság után. Ami titokzatos, az izgatott engem. A kísértetek, a másvilág: persze ez csak gyermekkoromban volt így.

Aztán elkezdtem írni. Írni mindig szerettem. Ez fiatal koromban narkózis volt, meg — kenyérkereset. Ma: szintén narkózis és — szintén kenyérkereset.

Hogv írok? Hát sehogy. Igen, én nem írok. De ehhez — hogy érthető legyen — el kell mondani: hogy élek én. Reggel 7 órakor kelek fel. Fürdés, tornázás, reggeli, aztán be a dolgozószobába. Ekkor már 8 óra van. Ott van már ilyenkor a titkárom, aki kiváló gyorsíró. Egy kissé rendbehozom az agyamat és diktálni kezdek.

Pontosan felépített téma él az agyamban, ekkor már „meg van írva”, csak papírra kell vetni. És sokkal gyorsabban megy, ha nem én írom, hanem diktálom. Rengeteg időt takarítok meg vele. Így készülnek a regényvek. Gyorsan és — pontosan.

Évenként sokat utazok. Legalább három hónapot. Legutóbb nagy körutat tettem Európában. Tavasszal minden fővárost meglátogattam. Párizs, München, Leipzig, Bécs, Budapest. Ezek voltak az állomásaim. Igaz, hogy az utolsó állomáson egy kis baleset ért. Budapesten három napig voltam és észre sem vettek. No, nem baj. Más hol azért észrevettek. Igaz, hogy mikor visszautaztam Bécsbe, kísérom mutatott egy pesti lapot, amely pár sorban megemlékezett arról, hogy ott voltam Pesten.

CE?

A 90 centiméteres artista

Bobynak hívják... Artista. Még csak 19 éves, de már két éve járja a világot s már kitűnő nevet szerzett magának. Akrobata. S mint ilyen elsőrangú. Predestinálja őt erre különös, *törpe figurája* s az a hallatlan szívóóság, amellyel a leghetetlenebb mutatványok megvalósítására és gyakorlására nem röstel semmi időt és semmi fáradságot.

Boby most amikor Pesten járt igen érdekesen mondta el nekünk a törpe akrobata életét, vágyait, sikereit és csalódásait.

— A szüleimet nem ismertem, de tudom, hogy *ők is törpék voltak*. Engem egy artista házaspár nevelt fel s már gyerekkoromtól fogva segédkezni kellett az ő produkciójuknál. Ők *equilibristák* voltak s nekem nem volt más dolgom, mint a különböző segéd-eszközöket a színpadra vinni s a mutatványoknál segédkezni.

Szóval a színpadon nőttem fel, színpadi levegőt szívtam már kisgyerek korom óta s így csak természetes, hogy magam is a színpadra gravitáltam. De nem is lehetett volna más választásom, hiszen — mi lehetne egy törpe — ha nem artista. *Lehet-e egy törpe ügyvéd, orvos vagy hivatalnok?* Nem volna mindenütt akadály a törpeség az életben?

Nem volt kedvem ahhoz, hogy csak mint „egyszerű” törpe lépjek fel, hogy ne legyek egyéb, mint egy groteszk látványosság, egy staffázs... s ezért alaposan nekifeküdtem a munkának. Két évig mindennap reggeltől estig tanultam, próbáltam a legnehezebb figurákat s mondhatom — szakértők szerint — a lehető legtökéletesebbre vittem. Akrobatikával ma nagyon sokan foglalkoznak a „nagyok” közül. Elismerem, hogy én — természetem illetőleg — előnyben vagyok. De hát mi ez a kis előny ahhoz a sok-sok hátrányhoz képest, amelyet a nagyokkal szemben „élvezek”.

— Maga most már 19 éves — vetet-

tük közbe. — Most már fiatalember. Mik a szórakozásai?

— Szeretek olvasni (a németen kívül franciául is jól tudok). Szeretek színházba, moziba járni és — főleg *nagyon szeretem a muzsikát*. Ugyebár, úgy élek, mint a „nagyok”.

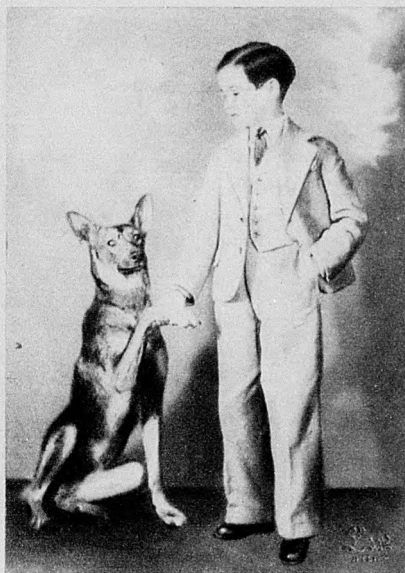
— A nők?!

Bobby itt egy kicsit gondolkodott. Nem mert azonnal válaszolni. De aztán mégis csak válaszolt:

— Itt valóban bajok vannak. Tudniillik az *ideálom* — a *magas nő*. Már pedig — sajnos, a magas nőknek, sőt az alacsonyabbaknak sem — a törpe férfi a zsánere.

— Mégis?

— Amikor a színpadon dolgozom, természetesen sikerem van a nőknél is. Gyakran kapok leveleket. De soha nem megyek el egy randevúra sem, hiszen tudom, hogy — *úgy sem vehetnek engem komolyan a nők*.

Boby a barátjával (Foto L'Art)

Bárónő a parketten

Az egyik fővárosi mulató plakátján nemrég egy név jelent meg:

„BÁRÓ WALDBURG HENRIETTE“.

Valaha elképzelhetetlen volt, hogy egy hölgy, aki tagja az arisztokráciának, egy éjszakai mulatóban keresse meg a kenyerét, ma már talán nem is csodálkozunk rajta. A szerencse kereke forog... és aki tegnap még bárónő volt, ma kénytelen ott ülni a mulató dzsezzbendjének hangjai mellett reggelig, nevetni, ha rosszkedve van és táncolni, ha fáradt és hallgatni, amint a pincérek gúnyosan mondják:

— A méltóságos asszony száma következik.

*
Báró Waldburg Henriette fiatal nő, de valahogy sötét gondok ülnek a szemében. Szomorúan néz maga elé, keserű vonás jelenik meg a szája körül, amikor önmagáról beszélni kezd:

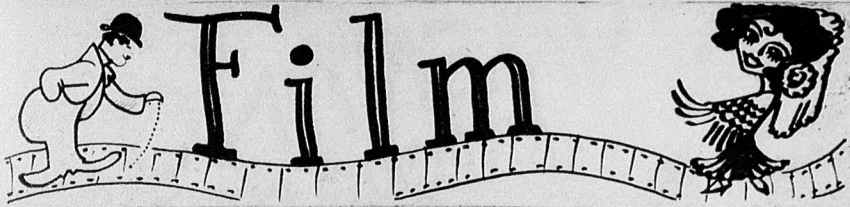
Waldburg Henriette bárónő

— Fiatal voltam és hittem a világban. Azt gondoltam, tele van szépségekkel és ragyogással, azt gondoltam, az emberek jók és szerettem az egész világot, úgy ahogy az édesanyám megtanított.

Alig végeztem el iskoláimat, jött a báró. Jött, hiszen azt mondják, én voltam a legszebb lány Budán, belém szeretett és feleségül kért. A családjá régi porosz bárói család, az ősei hadvezérek és nagy politikusok voltak és nekem nagyon tetszett, hogy a barátnőim irigykedve már előre méltóságos asszonyoktak. Felesége lettem Waldburg bárónak és házasságom első évében csakugyan nagyon boldog voltam.

Jött a gyerek. Anya voltam. Azt hittem, beteljesedett az álom, férjem, rokonaink, ismerőseink gyöngédséggel vettek körül, a lapok társasági rovatukban megírták, hogy a szép Waldburg bárónénak fia született. Azután meghalt a fiam. Anyagi gondok is jöttek, rangunkhoz méltóan kellett élni és ez különféle gazdasági bajok miatt egyre nehezebb és nehezebb lett. A gondok folyton jobban távolították el egymástól szíveinket, napirenden voltak a jelentek, el voltunk keseredve mind a ketten és egy szép napon megegyeztünk abban, hogy elválunk.

Édesapám közben meghalt és nekem gondoskodnom kellett anyámról és hugaimról. Mit csináljak? Sohasem tanultam dolgozni és mindenütt, ahová ajánlkozni mentem, huzództak attól, hogy egy elszegényedett bárónét alkalmazzanak. A szükség egyre erősebben kopogtatott az ajtón, hiába fordultam volna régi társaságunkhoz, ahol mindig meg tudnak bocsátani, csak a szegénységet nem. Nem válogathattam, megtanultam táncolni és most este kelek és reggel fekszem. Dolgozom, takarékoskodom, neveltetem hugaimat és szeretném, ha rájuk boldogabb és nyugodtabb élet várna, mint az enyém.

Gertrude Olmsted
amerikai filmszínésznő (Foto M—G—M)

VALENTINO VANDORLÓ KOPORSÓJA

Rudolph Valentino halála után egyik barátja, aki egyben menedzsere is volt, társaságot alapított az elhunyt filmszínész síremlékének felállítására. A lapokban felhívásokat bocsátottak ki, felszólították az embereket az adakozásra.

Addig is azonban, amíg a síremlék elkészül — mondották, — valahol ideiglenesen elhelyezzük Valentino földi maradványait.

June Mathis, az ismert amerikai író, saját sírboltját ajánlotta fel Valentino ideiglenes nyughelyéül. A holttestet a losangelesi temetőbe szállították és az író sírboltjába helyezték. Nem is egy egész esztendő után azonban June Mathis hirtelen meghalt és ezért Valentino koporsóját el kellett helyezni. Nem tudták, hogy mit csináljanak vele. Végül szükségben az elhunyt író férje megengedte, hogy a koporsót az ő sírboltjába helyezték.

És közben folyt a gyűjtés. Az eredmény megdöbbentő volt. Mert Valentínónak monumentális mauzoleumát ötszázezer dollár költséggel akarták megépíteni és

az országos gyűjtés mindössze kétszáz dollárt produkált.

A síremlék-bizottság ezt az összeget felháborodva visszaküldte és új gyűjtést indított. Most kétezeröttszáz dollár gyűlt össze. Ez az összeg egy igen szelvény síremlékre is kevésnek bizonyult.

A síremlék-bizottság azonban még reménykedett. Azt remélték, hogyha lebonyolódik Valentino hagyatékügye, akkor annyi összeg fog fennmaradni, amelyvel felépíthetik a síremléket. Később azonban kiderült, hogy csak adósság maradt hátra.

Még valamiben reménykedett a bizottság. Abban, hogy az elhunyt filmszínész Falcone Lair-i vadászkastélyát jó áron eladják. Jelentkezett is egy newyorki úr, aki 165.000 dollárt ígért a vadászlakért, de azt csak abban az esetben volt hajlandó átvenni, ha előbb egy éjszakát a házban tölthet. Ezt a kérést teljesítették és

a vásárló másnap visszalépett a vételtől azzal a furcsa indokolással, hogy éjszaka a vadászházban kísértetek járnak.

Ezután még többen alkudoztak a házra, ezek azonban az utolsó pillanatban mindig visszaléptek az üzlettől, dacára annak, hogy egy újságíró, aki egy éjszakát töltött a vadászlakban, határozottan kijelentette, hogy ott semmiféle természetfeletti dolgot nem tapasztalt.

Valentino holtteste egyelőre kegyelmeből a Mathis-sírboltban nyugszik, de abban az esetben, ha az elhunyt író férje is meghal, úgy koporsója tovább fog vándorolni. Mindenesetre nagyon jellemző, hogy bár az amerikai közönség nem akar áldozni Valentino síremlékére, nagy tömegek zárandokolnak a losangelesi temetőbe, ahol az elmúlt két év alatt

az elhunyt színész ideiglenes sírboltjának teljes lépcsőzetét elvitték darabonként — emlékeknek.

Hónapokkal ezelőtt pattant ki a síremlék-botrány, az emberek felháborodva tárgyalták azt a hálátlanságot, amely Valentino emléke iránt megnyilvánul, de azóta senkinek sem jutott volna eszébe, hogy tényleg adakozzon is a síremlékre.

Az elárvult koporsó egy idegen sírboltban áll és kívül egy egyszerű márványtáblán csak az olvasható: „Rudolpho Guglielmi Valentino, 1895—1926.” Jobbról Barbara la Marr síremléke áll, balról pedig Norma és Constance Talmadge apja nyugszik. Hat lépésnyire Marion Davies építtett hatalmas mauzoleumot nemrégiben elhunyt anyjának. Senki sem törődik már Rudolph Valentino földi maradványával és Los Angeles városa sem hajlandó ingyen sírhelyet adni az elhunyt filmszínésznek. Hát nem különös?... A halott filmamórózó koporsója hazátlanul vándorol a nagy közöny-tengerben...

Uj magyar filmszínésznőt fedeztek fel Konstantinápolyban

Bíró Bella jómódú pesti úrileány volt, amikor a viszonyok megváltoztak és kényszerítették, hogy maga keresse meg kenyerét. Sok mindennel próbálkozott, majd színésznő lett. Kassán játszott kisebb szerepeket, közben pedig szorgalmasan tanult táncolni. Azok a mesék, amelyek a Keleten emelkedő aranyhegyekről szóltak, Bíró Bellát is elragadták, Konstantinápolyba utazott és ott, mint a legelőkelőbb mulató táncosnője aratott nagy sikereket.

Egy napon megérkezett Konstantinápolyba Will Fildan Amerikai rendező, aki Konstantinápolyban készítette a „Csodakút” című filmjének külső fővételeit. Fildan egy este látta Bíró Bellát táncolni, elküldte hozzá asszisztensét és megkérdezte, hajlandó volna-e a művésznő szerepet vállalni filmjében? Bíró Bella természetesen örömmel vállalkozott és másnap már a főlvégép elé is állt.

Fildan néhánynapos munka után elutazott Konstantinápolyból, Bíró Bella pedig tovább dolgozott a varietében. De csak egy hónapig, mert szerződése Egyiptomba szólította, ahova el is utazott, s azt hitte, hogy filmkarrierje egyetlen szereplésével véget is ért.

Egyiptomban az a kellemes eset történt vele, hogy férjhez ment.

Az ország egyik legelőkelőbb pasája szerelmes lett a szép magyar lányba, feleségül vette

és boldogan éltek együtt néhány hónapig. A sors azonban nem akarta, hogy Bíró Bella megmaradjon civil-asszonynak Egyiptomban, férje egy automobilszerencsétlenség áldozata lett, Bíró Bella, nagy fájdalommal szívében, elhatározta, hogy visszatér Európába. Felült egy Konstantinápolyba induló hajóra és amikor megérkezett az Aranyszarv partjára, hatalmas meglepetés várta. Régi konstantinápolyi lakásán egy levelet talált Will Fildan Feldentől, amelyben a rendező közli

vele, hogy filmje nagy sikert aratott és jöjjön utána Hollywoodba.

A múlt héten tartózkodott Budapesten Bíró Bella és a Délibáb munkatársának a következőket mondta:

— Mindig az volt a vágyam, hogy mozsizínésznő legyek, arról azonban nem is mertem álmodni, hogy nagy-szerű föltételekkel Amerikába hívjanak. Nagyképűség lenne, ha most terveimről kezdenék nyilatkozni, nekem nem lehetnek terveim, *pici kis csap leszek egy gépben, amelyet mások mozgatnak.* Nekem csak feladataim és kötelességeim lesznek és csak egy tervem lehet, hogy azokat teljesítsem. Rendezöm azt írja, hogy ahogyan megérkezem, azonnal hozzá kell kezdenem a munkához és

nagyon bízik abban, hogy rövidesen sztár lesz belőlem.

Bíró Bella, kis pesti leány tehát elindult. Vajjon beérkezik-e?

Bíró Bella

June Collyer

MI TÖRTÉNT?

Adolphe Menjou

June Collyernek hívják

azt a fiatal amerikai filmszínésznőt, akivel kapcsolatban az utóbbi időben nagyon gyakran emlegetik György herceg, az angol király legkisebb fiának a nevét. Azt mondják, hogy a fiatal herceg a moziban beleszeretett a filmszínésznőbe és ezért egy idő óta nagyon sűrűn látogat el Hollywoodba. György herceg néhány héttel ezelőtt ismét hosszabb útra ment gyönyörű yachtján és amikor visszatért Londonba, kiderült, hogy a yachtot elhagyta valahol. Hogy hol, arról nem nyilatkozik, de a rossz nyelvek szerint a yacht valahol Kalifornia partvidékén horgonyoz és jelenlegi tulajdonosa — June Collier filmszínésznő.

Sokan kézdezik

hogy mi történt Eva von Berne bécsi filmszínésznővel, akit néhány hónappal ezelőtt Norma Shearer fedezett fel Berlinben. Eva von Berne polgári neve Eva von Peltzer. Egy osztrák katonatiszt leánya és nagyon szerényen viselkedett mindaddig, amíg Amerikában világgá nem kiáltották, hogy Norma Shearer benne egy új világsztárt fedezett fel. A kis bécsi leányt Hollywoodban megfelelő ünneplésben részesítették, szerepet kapott egy John Gilbert-filmben, de azután sürgősen visszaindult Európa felé. Miért? Sokan ebből azt a következtetést vonják le, hogy a fiatal filmszínésznő nem vállalta be a hozzáfizott reményeket és ezért minden további nélkül hazaküldték.

Új kastélyba költözött

Harold Lloyd. A házat Beverly Hill-en építették fel. Aki Harold új házat megnézi, elámulva gondol a filmesillagok mesebeli gazdagságára, mert az európai uralkodók sem lagnak olyan nyári lakokban, mint amilyenben a híres komikus. Negyvenhat szoba van ebben a házban, tele drága bútorokkal, műkinccsekkel s keleti szőnyegekkel. Az új garázsban négy autó áll. És emellett Harold

Lloyd hatnaponkéntül golfnadrágban jár és nagy feltűnést kellett, amikor egy legutóbb rendezett vacsorán szintén sportruhában jelent meg. Pedig Hollywoodban nem kényesek ilyesmire az emberek.

Central Casting Bureauanak

hívják Hollywoodban azt az irodát, ahol nyilvántartják a filmstatisztákat. Ebben a hivatalban az elmúlt négy hét alatt ötezer férfi és hatezer nő jelentkezett állásért. Ezek közül mindössze kilencszáz kapott néhánynapos munkát. Kiszámíthatjuk tehát, hogy 10.100 ember hiába reménykedett, mert nem kapott munkát a filmstúdiókban. Ezek éheztek.

Megint új partnernője van

Charlie Chaplinnak és természetesen megint egy fiatal leány személyében. Virginia Cherill elment Hollywoodba, hogy barátnőjét, Sue Caroll filmszínésznőt meglátogassa. Kettlen együtt elmentek egy boxmeccsre, ahol Chaplinnal találkoztak. Amikor egy hét múlva megint boxmeccsre mentek, Virginia Cherill észrevette, hogy Chaplin melléje áll, még pedig egy szerződés-blankettával a kezében. Chaplin ott a boxmeccsen szerződtette le legújabb filmjének női főszerepére. A fiatal leány nagy szerencséje miatt fejfájást kapott néhány amerikai filmszínésznő, akik megint szegényebbek lettek egy reménnyel.

Menjou beperelt

két amerikai kereskedőt, Max Goldmannit és George Wencellit, akik „Menjou-gallér” néven egy újfajta gallért hoztak forgalomba. Ezt a gallért egy gumiszalaggal lehet a gombhoz erősíteni. Tekintettel arra, hogy a Menjou-név használatára a filmszínésztől nem kértek engedélyt, perre került a dolog. A két kereskedő mindenesetre nagy hibát követte el akkor, amikor a gallér-ügyet nem beszélték meg Menjouval. A két kereskedő elvesztette a pert.

F
német films

ab

ikor
ntén
olly-
az

ahol
ben
atatt
ezett
enc-
Ki-
mber
pott
lek.

esen
Vir-
ogy
znől
ntek
lál-
jint
rill
nég
ke-
öd-
ere-
sége
kai
bek

nni
gal-
tor-
gal
ttel
ára
lyt,
edő
ak-
élle
esz-

Filmszillagok anyakönyve

ANYAKÖNYVVEZETŐ

HAVAS ZSIGMOND

Loth' Ila, magyar filmszínésznő, olgári nevén Rónai Margit, 1900-ban született. Színésziskolát végzett, majd a színpadon kisebb szerepeket játszott. A film számára a Star-filmgyár rendezője fedezte fel. Sok filmben szerepelt nagy sikerrel. Legutóbb az „Egy dollár” című Corvin-film főszerepét játszotta. Férjnél van és jelenleg nem filmezik.

Loth' Ila

Love, Bessie, amerikai filmszínésznő, 1898 szeptember 10-én született. Eau losangelesi lakos.

otthon volt. 1919-ben az Olimpiászon első díjat nyert, de a karját törte.

Jack Luden

Innen Párizsba utazott és egy évig maradt ott. Ezután visszatért szülőfalujába, Readingba, de röviddel azután a Paramount iskolának levelet írt, amelyben kérte a tanfolyamra való felvételét. Behívták, majd felvették az iskola hallgatói közé. Amikor az iskolát elvégezte, kis szerepet kapott. Két év előtt debütált

nagy sikerrel és a következő napon már az F.B.O. vállalat leszerződött. Több nagy filmben szerepelt, majd megint visszatért a Paramount-hoz és azóta is ott van szerződésben. Haja, szeme barna, 181 cm. magas, 81 kg. Címe: Paramount Famous-Lasky Studios 5451 Marathon r., Hollywood, California.

Lukács, Pál, magyar színművész,

„amerikai” színész, 1897 július 26-án született. Nagy sikerei voltak a Vígszínház színpadán, innen az amerikai filmhez párt. Amikor Zuckerkopf Adolf, a Paramount elnöke Budapesten járt a Vígszínház megnézte Lenkei Menyhért „Mária Terézia” című darabját, jelt neki Lukács nagy tehetsé-

Lukács Pál

Délbáb

ge. Leszerződtette őt és ma Hollywoodban mint jellemszínész jelentős sikereket arat. Címe: Paramount Famous-Lasky-Studios 5451 Marathon Str., Hollywood, California.

Lyon, Ben (e: Ben Lájn), amerikai filmszínész, 1902 február 6-án, Atlan-

Ben Lyon

tában született. Ben Lyon szülei azt szerették volna, ha a fiú mérnöki pályára választja, de Ben tizennyolc éves korában egy színésztrupppal megszökött és ezzel a vándorszíntársulattal került Hollywoodba is. Richard Rowland fedezte fel a film számára. Egy kis szerepet bízott rá és amikor ez eljátszotta, munka nélkül maradt.

Kénytelen volt tehát az intelligens fiatalember beállni egy filmgyárba statisztának. 1921-ben aztán ismét rá mosolygott a szerencse és a First-National-gyár rábizott egy szerepet. Ez a gyár azután leszerződtette és Putty Liának lett a partnere. A múlt évben a berlini Defu-filmgyár meghívta egy szerep eljátszására Berlinbe, ahol a „Táncoló Bécs” című filmben Lya Marának volt a partnere. Amikor a felvételeket befejezték, Ben ismét visszatért Amerikába. Nőtlen. Szeme kék, haja barna, 178 cm. magas, 80 kg. és — örökké nevet. Címe: F.B.O. Export Corp. 1560 Broadway 16 th. Floor, New-York, City.

Mae Avoy, Mae, amerikai filmszínésznő, 1902 szeptember 8-án született. Hajadon. Szeme kék, haja szőke. Csodálatos szépségével és nagyserű megjelenésével nagyon dekoratív halást kelt a filmben, ezért gyakran királynői szerepeket játszik. Címe: Warner

Mae Mac Avoy

magának. Még mindig számít arra, hogy egy napon abbahagyja a filmzést és ismét táncosnő lesz. Címe: First National Studios Burbank, California.

Madsen, Harald, dán filmszínész, nálunk „Huru” néven ismerik, 1890 november 20-án, egy kis dán faluban, Sülkeborgban született. Cirkuszi clown és kitűnő artista volt. A cirkusz porondjáról került a filmhez. Nyolc év előtt fedezte fel társával, Zoroval együtt a Palladium filmgyár rendezője és igazgatója, Lau Lauritzen, aki egy vígjátékot rendezett és egy

hosszú, meg egy kicsi alakra volt szüksége. Amikor a cirkuszba ment és meglátta a kis gömbölyű „Hurut”, azonnal szerződtette őt a film egyik főszerepének eljátszására. Hurunak 30 kilogrammra Kopenhágától, egy kis falusi háza van, nagyon szép kilátással a tengerre, ahol maga gazdálkodik, ker-

Harald Madsen

leg vígjátékfilmekben szerepel. Haja szőke, szeme kék, 165 cm. magas, 58 kg. Címe: Berlin Friedrichstrasse 225.

Marchal, Arlette, francia filmszínésznő, 1902 január 29-én, Párizsban született. Előkelő gazdag család gyermeke volt és sohasem gondolt arra, hogy valaha is kenyérkereseti pályát választ magának. Tizenhét éves korában megbetegedett és orvosai „Aix le Bains”-be küldték. Itt aztán egy napon szépségversenyt rendeztek, hogy a betegekkel szórakoztassák és azon Arlette Marchal is részt vett. Közel száz szebbnél-szebb

Arlette Marchal

nő közül ő vitte el a pálmát és ezután valóságos hajszát indítottak utána a színházak és filmvállalatok. Az összes európai lapokban megjelent a fényképe és napról-napra fényes szerződési ajánlatokat kapott. Arlette Marchal mindegyiket visszautasította, de amikor apja halálával családi körművei is megváltoztak, egy kis filmszerepet vállalt Leonce Perrel, az ismert francia rendező vállalatánál. Ettől kezdve Arlette Marchal felváltva francia, olasz és osztrák filmgyáraknál lépett fel, a legnagyobb sikerrel. „A kép”, „Izrael napja” voltak első nagy filmjei. Egy szerepe, melyet a párizsi Paramount állított elő, a „Madame Sans Gene” segítette ahhoz, hogy két évre Hollywoodba szerződtek. Amikor szerződése lejárt, visszatért Európába, mert a hollywoodi bábelt nem bírták el az idegei. Haja fekete, szeme sötétkék, 169 cm. magas, 53 kg. Címe: Párizs, 32 Rue Guyot.

Lya Mara

tehetség volt és ezért balettiskolába járaták. Tizenöt éves korában már a rigai balettiskola szólotáncosnője volt. Nagy tehetsége és szépsége révén igen nagy sikereket aratott. A háború után került Berjibe, ahová vendégszerpelni ment. Itt

tűnt fel csodálatos mimikája mostani férjének, az ismert színésznek és filmrendezőnek, Friedrich Zelniknek, aki feleségül vette és egyúttal filmszínésznőt is csinált belőle. Egyik filmje a másik után jelenik meg és ezeket ma már saját műtermükben állítják elő. Fő-

Amikor a színész közönség

Odry Árpád legutóbb megnézte az egyik rosszúlmenő színházunk újdonságát.

— Na milyen ház volt? — érdeklődött másnap Odrynál Hevesi Sándor.
— Bátran el lehetett volna követni a nézőtérén gyilkosságot.

— ?
— Mert nem lett volna rá tanu.

HORTOBÁGYI JUHTURÓ

Mindenütt kapható!

Termeli:

ORSZ. MAGY.

TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

nek az életkörülményeknek az ellenőrzése idegen országokon keresztül nagyon nehéz lenne a biztosítóintézetek számára.

Legutóbb a következő eset történt:

Él Hollywoodban egy nagy filmszínész, aki nemrégiben nősült és úgy a saját, mint a felesége életét nagy összegre biztosította be egy intézetnél. Egyik filmje elkerült Kopenhágába is, ahol a filmbemutatón egy asszony felsikoltott:

„Ez az én férjem, aki elhagyott gyermekeimmel együtt!”

Az asszony azonnal azt a kérdést intézte ahhoz a filmgyárhoz, amelyik a filmet készítette, hogy van-e nála ilyen és ilyen nevű filmszínész alkalmazásban. A gyár udvari válaszában közölte az asszonnyal, hogy a kért film színész éveivel ezelőtt más nevet vett fel.

Igy tudta meg a biztosítóintézet azt is, hogy az az életkor, amit a filmszínész bemondott, hamis volt, mert az illető annál tíz évvel öregebb.

Az életbiztosításoknál nagyon fontos tíz év korkülönbség, mert a biztosított hamarabb halhat meg és a biztosítási összeg tíz évvel hamarabb fizetendő.

A biztosítóintézetek a legszívesebben ismert és nagynevű sztárokkal dolgoznak, mert ez nagy reklámot jelent nekik és azonkívül a nagy sztárok biztosabban is fizetik a díjat.

Néhány évvel ezelőtt történt, hogy Wallace Reid bebiztosította az életét

Douglas Fairbanks

a családja javára. A szerencsétlen filmszínész később meghalt és családja a biztosítási összegnek köszönhetően azt, hogy otthonában maradhatott és éhen nem halt.

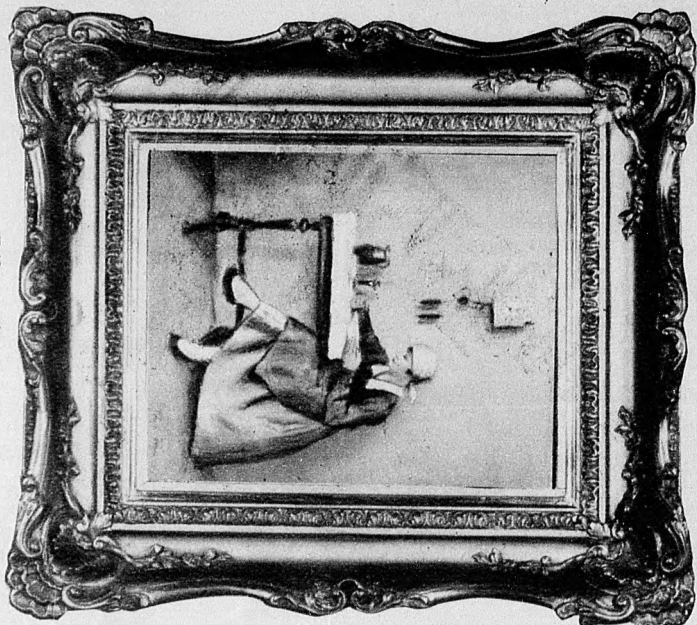
A szegény Barbara la Marr nagyobb összeget biztosított be az életét, de amikor betegsége súlyosabbá vált és gyógyulásra alig volt már remény, feladta a biztosítást, mert örült, hogy kis pénzéből a betegsége nagy költségeit fedezhette.

Einar Hanson, aki autóbaleset áldozata lett, három hónappal halála előtt 50.000 dollárra biztosította be az életét. A biztosítási összeget az elhunyt filmszínésznek Svédországban lakó szülei kapták meg.

Az amerikai biztosítóintézetek kimutatása szerint az utóbbi időben a filmsztárok egyedül Hollywoodban több mint nyolcvanmillió dollárra biztosították be magukat.

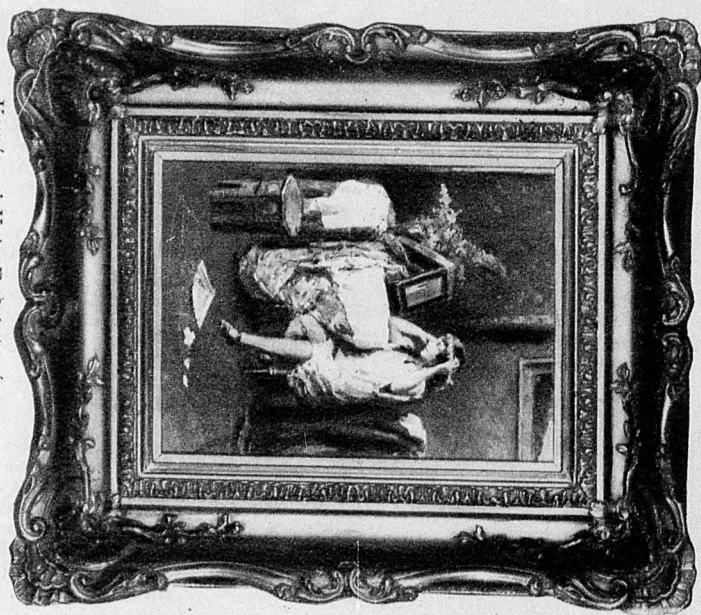
Az is érdekes, hogy az intézetek a filmszínészeknél mennyivel nagyobb rizikót vállalnak, mint más polgárembernél. A filmszínészek

élete csak a legritkább esetben sima és esemény nélküli. Felvétel közben gyakran vannak kitéve baleseteknek és ezeket a legtöbbször a saját könnyelműségükkel idézik fel. Ez az oka azután annak, hogy az intézetek detektívekkel őrzetik a bebiztosított sztárokat. A detektívek pedig még arra is figyelmeztetik védencüket, hogy vigyázzanak, ha lelépnek a járdáról, mert könnyen egy autó kerekei alá kerülhetnek.

Pólya Iván: *Gyenge ebéd*

Mutatványképek a Solymosi Képszalon (Kossuth Lajos ucca 13. Telefón: 897—62) karkcsonyi képvásártárol, ahol 65 magyar kiállító művésznek több mint 1200 darab olajfestményéből és mintegy 2000 darab művészi rézkaraból vásárolhatja a műveit ki mindenki az izlésének megfelelő karkcsonyi ajándékot és azt 12 havi részletre is megvásárolhatja. Azok részére, akiknek még ez is nehezebbé esik, azt a kedvezményt nyújtja, hogy a vásárolt képek részletfizetése 1929 február 1-én kezdődhet

Komáromi Kálmán: *Ebredő hitység*

Divatkirálynőválasztás 1928-ban

A női ruhakészítők ipartestülete rendezte a választást, saját táncteremben. A jelölteket a különböző divatszalonok küldték ki. Állítólag minden divatszalon a maga legszebb mannequinjével pályázott. A zsűriben egy-két művész és sok cégfőnök vett részt. Túlzás lenne azt mondani, hogy a zsűri tagjai mind aggastyánok voltak.

Nem volt humor és hájmentes az a látvány, ahogy ezek a vének az előtűk felvonuló Zsuzsánnákat gusztálták. Egyik zsűritag monoklit is öltött erre az alkalomra.

A hölgyek közt néhány igen fess, csinos akadt, noha az átlag gyenge volt. Ellenben kiemelkedő szépséget nem láttunk közöttük, még a négy első helyezett sem az. Nem tudjuk, milyen alapon gyűltek egybe a próbakisasszonyok, de Budapest mannequinjeinek érdekében reméljük: van még jó néhány tucat közöttük, aki nyeresi sánszszal jelenhetett volna meg a zsűri előtt.

A lányok számokat kaptak és körbejártak a bírálóbizottság vezényszavára.

— Elsősorban azok a mozdulatok érdekelnek bennünket, amelyeket az üzletben, a ruhák eladása közben folytatnak le a hölgyek! — jelentette ki az elnök.

S a lányok sétáltak és forogtak azokkal a tipikus próbakisasszony mozdulatokkal, amelyeket hamarjában nem tudunk más szóval jelölni, mint hogy „hettyegés.” Ringó, lassú járás, csípők mozgatása minden irányban, karok libegtetése olyan pózokban, amilyenek az életben sósáse fordulnak elő.

A kis és nagy lányok kedvesek voltak. Túlnyomórészt elfogultan mozog-

tak. Főnökeik ki is szídták őket a szünetekben.

Udvarlók, rokonok tömege körben. Izgalom, drukk. Egyre fogy a reménykedők száma. Van, aki önként feladja a versenyt és kilép a sorból. Egy kislányt oly ritkán szólítanak, hogy elszundít a széken. Egy tizenhat éves kedves tündérnek (*Kató és szép fog-sora van*) a rokonsága folyton új instrukciókat ad. Sajnos, hiába:

Tetőfokra hágott izgalom közepette döntött a zsűri: Ezidei divatkirálynő az 1-es számú *Szügyi Mária* Udvarhölgyei: *Csikós Mancsi* 17. *Burgányi Magda* 49, *Sugár Piri* 13-as számú jelöltek.

A teremben egy boldog és ötven boldogtalan nő. Legboldogtalanabbak az udvarhölgyek, mert őket igazán egy bubó-hajszál választotta el a győzelemtől. Mindnek sírásra áll a szája. Gyűlölik a zsűrit. Nem csoda. *Csikós Mancsi* például tavaly is második lett. Ő mozog leg-

jobbán a négy közül — de az alakjával egy kis baj van.

A spanyol típusú „huszas“ és a hájos tizenháromas számú: *Sugár Piri*, már a döntés előtt a sajtó nagy favoritja volt. Bocsnát, tisztelt cégfőnök urak: a sajtó hozzá van szokva a jó nők látásához, ítélete tehát értékes. *Sugár Piri* az egész mezőny legfinomabb, legelegánsabb nője: pikáns, franciás arc és eszményien szép lábak. De azért a *Szügyi* is csinos.

Hát sok szerencsét *Szügyi Mária* né Berlinben. Talán mire visszajön, már németül is megtanul.

De azért a tizenháromas királynőibb...

Sz. D.

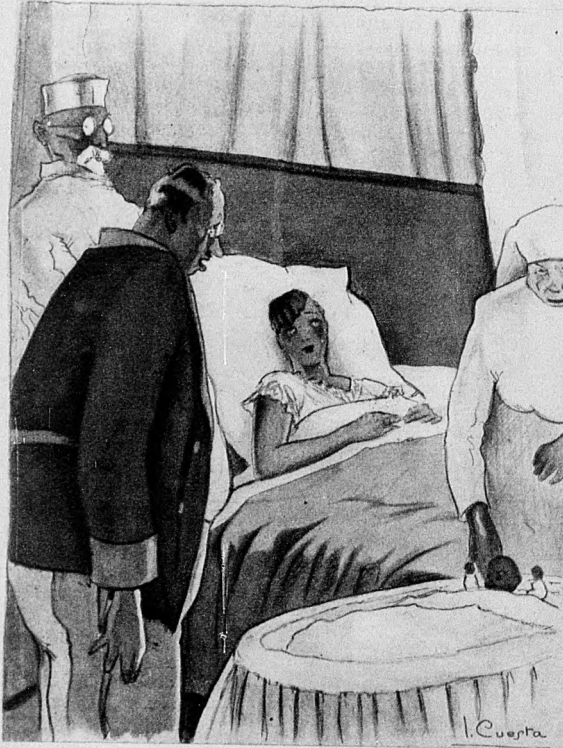

Szügyi Mária (L'Art foto)

Amin az egész világ nevet

Családi esemény

Haza Amerikába

Feleség: Látod, ennek is te vagy az oka! Miért engedted, hogy annyira lesüljek a nyáron *(Sourire)*

1928

— Ki a gyerek apja?
Dajka: Sajnos azt még nem tudom A tárgyalás csak holnap lesz.
(London Opinion)

Színházban

— Kérek egy jétlárú jegget!
— Milyen címen?
— Csak az egyik fülemre hallok.
(Meggendorfer Blätter)

Látogatás a tébolydában

Látogató (az igazgatóhoz): Igazgató úr, el vagyok ragadtatva az Ön elmeegógyintézetétől. Nagyon meg vagyok elégedve, összes ismerőseimnek ajánlani fogom.
(Sourire)

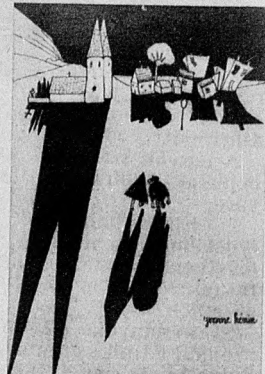

Utás: (az amerikai elnökválasztásról vitatkozva): Én mindenesetre viszek haza Newyorkba egy láda kölnvizet. Ha a „szárazak“ győznek, megfürdik benne a feleségem, ha pedig a szerencse a „pedveseknek“ kedvez, megiszom én.
(Ulk.)

Kávéházban

— Az ön kabátját adtam oda, nagyságos úr?
— Nem. Köszönöm szépen.
(Lustige Blätter)

Hazafelé

— Hallom, megnősültél! Aztán milyen asszony a feleséged?
— Nincs vele semmi baj, csak mindig sötét az arca.
— Miért? Mindig haragos?
— Nem, hanem néger.
(L'Oréal Humoristique)

Széplábu Anna, regénye

II. rész

Irta Faraçó Sándor

Széplábu Anna és férje, Koltay András jólétben élnek Budapesten, de nem boldogok. Koltay András, aki már híres író lett, nem hű a feleségéhez. Csókolózik a nőrsszel és viszonya van Szegligetli Margittal. A Fészekben egy este Mészáros Giza azt a tanácsot adja Annának, hogy lépjen újra színpadra, ha az urát vissza akarja szerezni. Anna le is szerződik a Magyar Színházhoz, de fellépését a színház titokban tartja a premiérig. András is csak a premiéren tudja meg, hogy Anna az új primadonna. Előadás után Anna a kisfiával elköltözik a lakásáról és Kulinda tanár szerez neki lakást. Koltay András észbe kap és rájön arra, hogy csak Annát szereti. Szakít Szegligetli Annával és elbocsátja a nőrszót. Aztán a Vigszínházba megy, ahol átadja legszebb darabját, de kiköli, hogy a főszerepet csak a felesége játszhatja. Így akarja visszaszerezni a végig sértett asszonyt. A Vigszínház meg is állapodik Annával, de a darab szerzőjének nevével titokban tartja. Koltay végre jó árnevet talál a darabja számára: Huelsenbrock Theofil holland író. Anna gyanútlanul fogadja el a szerepet s ezzel új szereplő vonul a regénybe. Huelsenbrock Theofil ugyanis valóban létezik, újságíró Hollandiában. Egy kis magyar fiúcska, Jancsika van nála a gyermekakációtól. Jancsika jól érzi magát, csak a kosztal nincs kibékülve. Egy magyar kukttával jó ebédet főznek. Jancsika azt hiszi, hogy az ebédet a mamája küldte. Huelsenbrock úr táviratot kap a pesti holland követségtől, hogy darabját előadják. Huelsenbrocknak valóban volt egy

ifjúkori darabja s azt hiszi arról van szó. Pestre jön. A színháznál nagy az ijedtség. Huelsenbrock megismerkedik Kulindával, akinek elmondja darabja tartalmát. Ez nem egyezik a Vigszínház darabjával. Anna is elmegy Huelsenbrockhoz, hogy neki is mesélje el.

— És milyennek kell lennem a második felvonásban?

— Száraznak — felelte van Huelsenbrock.

Így rendelkezett a vizállásrovatvezető.

Anna alig tudta visszafojtani kacagását.

Tisztában volt most már azzal, hogy egy veszélyes szélhámossal áll szemben.

A derék hollandus már be volt pityókázva. Kissé bizonytalanul nézte a választékos eleganciával öltözött hölgyet, aki hullák és világitótoronyörök után érdeklődött nála. Szegény vizállásrovatvezető nyakig merült a dicsőségbe. A nagy író pózában ült ott és hirtelen így szólt Annához:

— Parancsol egy autogramot? — kérdezte.

— Csak tartsa meg — mondta Anna haragosan.

— Megbecsülhetetlen értéket veszte get el...

Anna keményen válaszolt:

— Nekem nem kell autogram egy szélhámostól.

Van Huelsenbrock nem értette jól azt, amit Anna mond. De Anna megismételte.

— Hiába néz reám olyan bárgyún, ön szélhámos. Ön itt hullákról, vakokról és világitótornyokról beszél, holott ezeknek nyoma sincs abban a darabban, amelyet én próbálok.

Van Huelsenbrock kijózanodott hirtelen és csendesesen kérdezte.

— Hogyan? A darabomban nem szerepel világitótorny?

— Nem.

— Hulla sem?

— Az sem.

— És jótékony nemtő...

— Ilyenekről szó sincs ebben a darabban...

Huelsenbrock elfehéredett. Hirtelen elővette a „Pester Lloyd“-ot, amely már komünikézte Huelsenbrock darabjának bemutatóját és egyúttal azt is jelezte, hogy a kiváló író már Budapestre érkezett, hogy kimélyítse a holland-magyar kultúrkapcsolatokat és hogy személyesen irányítsa darabjának próbáit.

— Asszonyom, itt van a lapban, hogy én írtam a darabot. Itt valami fatális tévedés lesz...

— Én tudom mi a tévedés — mondta Anna.

— Micsoda?

— Hogy maga nem az illusztris szerző, hanem csak annak adja ki magát...

Huelsenbrock úr elkeseredetten tiltakozott a vád ellen.

— Kérem, én bizonyítani tudom, hogy azonos vagyok a nagy íróval. Itt van az igazolványom, amely fényképpel van ellátva és igazolja, hogy én vagyok Van Huelsenbrock Teofil, a „Nieuw Rotterdamsche Kurier“ vízállás rovat-vezetője.

— Ez nekem nem elég — mondta Anna. — Ilyen nevű ember még sok van Hollandiában.

De a hollandus nem hagyta magát.

— Ezenkívül itt van a budapesti hollandi követség távirata, amely meghív a premiérre Budapestre.

Anna csodálkozva forgatta a kezében a táviratot, majd így szólt:

— Akkor valóban valami tévedés van itt. Talán más darabját játsszák?

— Nem kérem — mondta Huelsen-

brock. — Én csak ezt az egy darabot írtam életemben.

Anna felugrott.

— Nézze, mingyárt meggyőződhet róla a saját szemével, hogy nekem van igazam. Egy félóra mulva megkezdődnek a próbák a Vígszínházban. Én becsempészem magát a nézőterre és akkor állapítsa meg, hogy a magáé ez a darab amit játszanak, vagy nem...

— Kérem asszonyom, rendelkezésére állok.

— Akkor akár indulhatunk is — mondta Anna. — Az autóm rendelkezésére áll, menjünk...

És nemsokára már repítette őket az autó a Vígszínház felé és Van Huelsenbrock úr kipirult arccal, izgatottan helyet foglalt a nézőtéren.

Megkezdődött a próba. Huelsenbrock úr idegesen izgett-mozgott a helyén. Az első megállapítása ez volt:

— Úgy látszik, hogy ezek a fránya magyarok modern milőbe tették a darabomat. Talán azért nem ismerek rá a mesére, mert nem értek egy szót sem magyarul.

Keserűen állapította meg a hollandus, hogy bizony ez a darab még csak nem is hasonlít az ő régen elkövetett halhatatlan művéhez.

Csodálta Széplábú Anna játékát és szépségét, de rettenetes keserűség fogta el a lelkét.

Amikor a függöny legördült Van Huelsenbrock torkaszakadtából kiáltozni kezdett német nyelven:

— Elsikkasztották a világitótornyot. Hol vannak a hallottaim? Mit csináltak a vak toronyőrrel?

Mindenki a hangok irányába nézett és a próba megakadt. Góth Sándor, aki a darabot rendezte és aki bele volt avatva a darab titkába, odaült a hollandus mellé a nézőterre és igyekezett megnyugtani őt.

— Góth Sándor főrendező vagyok — mondta.

— Maga egy hamisító — mondta Huelsenbrock, akiben még dolgozott a budai kiskocma söre.

— De kérem, szükség volt bizonyos változtatásokra — mondta Góth

— Kérem, én ragaszkodom az én

hulláimhoz! Adják vissza a világlítótornyot...

— Modernizáltuk a darabot...

— De legalább egy hullát hagytak volna benn. Nem bánom, a többit már elengedem. Ehhez az egy hullához ragaszkodom. A lánynak meg kell menekülnie a sülyes hajóról, de holtan... A jótékony nemtőhöz, darabom legszebb figurájához is rendületlenül ragaszkodom. Nem tűrök semmi hamisítást. Vagy az eredeti formában játszák a darabot, vagy pedig nem engedem előadni. Önöknek tekintettel kellene lenniük egy híres író önértetére és a magyar-holland kulturális és gazdasági kapcsolatokra. Önöknek tekintettel kellene lenni arra is, hogy a gyermeknyaraltatási akció során én egy magyar kisfiút fogadtam be a házamba. Ha tudtam volna akkor, hogy maguk így meghamisítják az én halhatatlan munkámat, akkor a magyar kisfiú helyett inkább egy osztrák kisfiút fogadtam volna be...

— Kérem, majd a premiérig kipó-

toljuk a hiányokat — mondta a főrendező.

— Ha ezt nem teszik meg, akkor botrányt csinállok a premiéren és a holland követséghez folyamodom. Majd én megmutatom maguknak. Vagy követik az utasításaimat, vagy pedig holland csapatok fognak bevonulni a Vigszínházba, hogy megakadályozzanak egy holland állampolgár ellen elkövetett kultúrmerényletet...

— Legyen egészen nyugodt, szerző úr, mindent el fogok követni, hogy kielégítsem.

— Ezt remélem is — mondta a hollandus, azután felkelt, harsány, haragos jó napot kiáltott a színpadra és kiment a színház elé. Ott beleült egy taxiba és egy pár perc múlva már egy kis budai kocsmába láthatjuk viszont a derék hollandust.

Kulinda tanár úr társaságában ült és elpanaszolta neki, hogy mi történt a Vigszínház délelőtti próbáján. Kulinda nagyon meglepődött a történeteken. Már volt annyi színházi rutinja az öregnek,

Botrányt csinállok a premiéren...

hogy látta, itt nincsen minden rendben. Ezért gyorsan felkelt és bement „Az Est” szerkesztőségébe, ahol színházi ügyről lévén szó, a legfőbb kritikus, Cserna Andor elé utasították. Cserna látta, hogy Kulinda egy kicsit részeg (a tanár mindig részeg volt egy kicsit), de azért a legnagyobb udvariassággal fogadta. Kulinda elmondta, jobban mondva eldadogta, hogy beszélt Van Huelsenbroeckkal, a Vígszínház hollandi szerzőjével, aki ott volt a darabja próbáján, de nem ismert rá a darabjára.

— Hol lehet most ezt a hollandust megtalálni? — kérdezte Cserna Andor. Kulinda elárulta a kiskocsmá címét és nemsokára egy taxi röpitette őt oda Cserna Andorral együtt.

Amikor odaértek, még józan volt a hollandus. Cserna Andor bemutatkozott neki, mint a legelterjedtebb déli lap kritikusa. Van Huelsenbroeck, mint kollégát fogadta Csernát.

— Hogyan, ön ujságíró? — kérdezte Cserna Andor.

— Igen, kolléga úr.

— Milyen rovatot csinál?

— A vizállást...

— Ah, igazán nagyon örvendek — mondta Cserna, aki alig tudta visszafojtani a nevetését.

Aztán közelebb húzta a székét a hollandushoz és megkérte, hogy nyilatkozzon arról a darabjáról, amelyet most próbál a Vígszínház.

Az öreg így válaszolt:

— Nem az én darabom.

— Hát kié?

— Nem tudom, de a magam munkájára nem ismerek rá.

— Hát miről szól az ön darabja?

Huelsenbroeck erre elmesélte a rémes históriát, amelyen Cserna Andor nagy-szerűen mulatott.

— És a Vígszínházban nem ezt játszószák?

— Nem.

— Hát mit játszanak ott?

— Valami szalónszamárságot — mondta Huelsenbroeck úr indignálódva.

Azután elrohant az autó Cserna szerkesztővel. Még aznap délben, a színházrovat elején, a következő tudósítás jelent meg „Az Est”-ben:

Mi történt a Vígszínházban? — Ki írta az állítólagos hollandus darabot?

Ez a cikk nagy kavarodást okozott a Vígszínházban. Komor Gyula olvasta el először a cikket és kétségbeesetten rohant be az igazgatósági irodába, ahol letette az ujságot Jób és Roboz igazgatók elé.

— Le vagyunk leplezve! — mondta.

A két igazgató mohón esett neki a cikknek.

Roboz türelmetlenül az asztalra csapott:

— Mindennek Koltay András az oka! — mondta ingerülten.

— Miért? — kérdezte Jób.

— Mert talá'hatott volna magának más hollandi nevet is...

— Ki gondolhat arra, hogy van egy ilyen nevű író Hollandiában?

— Nem író.

— Hát mi?

— Csak vizállás rovatvezető.

— Hogy vinné el az ördög! — mondta Jób.

A színház vezetősége tanácstalan volt. Nem tudtak mit elkezdni. Azt azonban megállapították, hogy ez a sajtókampány csak használ a darabnak...

A délutáni lapok már többet véltek tudni.

Kardoss István úgy értesült, hogy a darabot egy magasállású tisztviselő írta, aki azonban nem akarja megnevezni magát és ezért vette fel a hollandus álnevet.

Egy másik ujság szerint Huelsenbroeck már régen írta a darabját, hogy már nem is emlékezik rá. A harmadik ama nézetének adott kifejezést, hogy az egész kampány csak egy jól sikerült reklámtrükkje a Vígszínháznak.

Így teljes bizonytalanságban maradt a közönség, hogy tulajdonképpen ki is írta a Huelsenbroeck-darabot?

IX. FEJEZET

Annát izgatta legjobban a kérdés, hogy ki írta azt a darabot, amelyben először lépett drámai színpadra, oly hosszú szünetelés után. A darab az

„Október“ címet kapta. Anna elhatározta, hogy végére jár a dolognak és felkeresi a Vígszínház igazgatóságát, hogy megtudja az igazságot.

A késő délutáni órákban érkezett az irodába, de még együtt találta az egész vezérkart, Jób Dánielt, Komor Gyulát, Roboz Imrét és Góth Sándort.

— Az igazságot akarom tudni — mondta Anna. — Ha nem mondják meg nekem azonnal, hogy ki írta ezt a darabot, akkor nem lépek fel. Én nem vagyok hajlandó ilyen reklámdolgokhoz odaadni a nevemet.

Jób kérlelni kezdte Annát:

— Nézze, drága, én nem mondhatok mást, minthogy ezt a darabot Van Huelsenbrock Teofil írta.

— Ez nem igaz!

— Huelsenbrock úr részeg volt, amikor a nyilatkozatot tette.

— Akkor nem volt részeg, amikor én beszéltem vele.

Az igazgató elmosolyodott.

Az igazságot akarom tudni . . .

— Mindig részeg — mondta. — Erőből lehet őt megismerni...

— Nem elégszem meg ezzel a magyarázattal — mondta Anna. — Már nem is folytatom a próbákat addig, amíg nem tudok meg mindent. Biztosan tudom, hogy a darabot nem Huelsenbrock írta, mert az ő darabjában világtörténetek és hullák szerepelnek...

— Ezeket kihúztuk — mondta Góth.

— A darab nem is hasonlít a Huelsenbrock-darabhoz.

— Ez a darab szerencséje — mondta Góth...

— Hát az urak nem hajlandók nekem megmondani az igazságot?

— Az igazat mondtuk — mondta Jób kényszeredetten.

Anna hidegen köszönt és így szólt:

— Csak akkor vagyok hajlandó folytatni a próbákat, ha Huelsenbrock úr személyesen jelenti ki nekem, hogy az „Október“-t ő írta.

— Ez meg fog történni — mondta Jób...

Amint Anna eltávozott, nagy zavarban hagyta maga mögött az urakat. Jób igazgató kijelentette, hogy nincs más hátra, minthogy meg kell keresni azt a szerencsétlen hollandust, elmondani neki mindent őszintén és kártalanítani őt. Meg lehet majd vele egyezni.

Gyors lábú futárok mentek szét az egész városban, hogy a hollandust megkeressék. Éppen a hollandi követségben tartózkodott. A futár ott találta a követségben.

Megkérte a derék vizállásrovatvezetőt, hogy jöjjön azonnal a Vigszínházba.

A hollandus hajlandó volt erre és nemsokára már ott ült az igazgatósági irodában. Kivételesen teljesen józan volt. A holland követség egy titkárja elkísérte őt.

Jób igazgató hosszadalmas előadásba kezdett és őszintén feltárta a helyzetet Huelsenbrock úr előtt.

Szegény szinte üveges szemekkel meredt maga elé.

Látta, hogy vége van frói dicsőségének.

De belátta azt is, hogy a legjobb lesz

belenyugodni, mert így kereshet legálább valamit az ügyön.

Javában folyt a tárgyalás, amikor Koltay András jelent meg az urak között.

Amikor értesült arról, hogy a hollandusnak mindent elmondtak, a sajátjából háromezer pengőt ajánlott fel a vizállásrovatvezetőnek.

A hollandus nem volt meglepődve ezzel az összeggel.

Ötezer pengőt kért, mire a Vigszínház igazgatósága egészítette ki az Andrást által felajánlott pénzt ötezer pengőre.

Van Huelsenbrock boldog volt.

Egy évig kellett volna a vizállásrovatot vezetnie Rotterdamban, hogy ennyi pénzt megkeressen.

Csak azt sajnálta, hogy el kell utaznia Budapestről, holott nagyon ízlett neki a kis budai kocsmá söre.

— Uraim, nem tudok elmenni — mondta.

— Miért nem? — kérdezte Góth.

— Mert a magyar sör a legjobb a világon.

— Hát majd küldünk maga után néhány hordóval — mondta a kitünő főrendező. De a hollandus hajthatatlan maradt. Annnyira megszerette néhány nap alatt a magyar fővárost, hogy eszé ágában sem volt visszatérni hazájába. És határozottan kijelentette:

— Az én új hazám Magyarország. Itt jó a bor és jó a sör. Nálunk otthon a bornak is héringszaga van. Én itt akarok meghalni, uraim. Van némely megtakarított pénzem, én azt itt akarom elkölteni.

— És mi lesz magával, ha a pénz elfogy? — kérdezte Góth Sándor.

— Nem fog elfogyni.

— Hát miből akar élni?

— Befektetem a pénz.

— Mibe?

— Az én családomban tradíció a sajt — mondta a hollandus. Valamennyi ősem sajtgyártással és sajtkereskedéssel foglalkozott. Hollandiában minden iskolásgyermek tudja, hogy ki volt Van Huelsenbrock Teofil. Az urak nem tudják?

— Fogalmam sincsen róla...

— Hát akkor hol van az a sokat hangzotatott kultúrfőlény, ha itt, Magyarország szívében nem tudják, hogy ki volt Van Huelsenbrock Teofil?

— Tudtam, de elfelejtettem — mondta Góth Sándor.

— Ilyet nem szabad elfelejteni. Ősöm, Huelsenbrock Teofil, Hollandia egyik büszkesége.

— Tábornok volt?

— Nem.

— Nagy író?

— Több volt...

— Muzsikus?

— Nem...

— Nyögje már ki, kedves szerkesztő úr, hogy ki volt...

Huelsenbrock úr erre szónokolni kezdett, mint egy népszónok:

— Van Huelsenbrock Theofil 1756-ban született a Zuider See partján, egy kis faluban. Huszonnégy éves koráig nem történt vele semmi, de azután felfedezte, hogyan lehet piros külsővel ellátni hazánk büszkeségét, az aidami sajtót. Mert ha az urak nem tudnák, akkor elárulom, hogy Van Huelsenbrock Teofil fellépéséig az aidami sajtónak nem volt ilyen szenzációsan piros burka, hanem hétköznapian szürke volt. Az én ősöm találta ki a piros burkot és ezzel új irányt adott a hollandi sajtótermelésnek. Ezért szülővárosában, a Zuider See partján, emléktáblával

jelölték meg a házat, ahol először pillantotta meg a napvilágot.

Az őseré való emlékezés úgy meghatotta a derék hollandust, hogy minden átmenet nélkül könnyezni kezdett. Aztán így folytatta:

— Én már megúntam a vízállással foglakozó publicisztikát és az irodalmat. Ezentúl majd nem olvashatják az urak előkelő irodalmi munkák alatt ősi nevemet. Én már csak a sajnak fogok élni...

— Szereti a sajtót? — kérdezte Jób Dániel...

— A sajtóban nemzeti karakter van...

— Nagyon örülök, hogy pályája fordulóponton ért — mondta Komor Gyula. — Egy kis szorgalommal talán sikerül önnek újabb korszakalkotó lépéseket tenni az aidami sajtó tudomány terén.

— Ezen a téren már nincsen semmi újítani való — mondta a hollandus komoran.

— Dehogy nincsen — mondta Komor.

Aláírtak vele egy írást...

— Micsoda?

— Részemről már únom azt, hogy az aidami sajtnak mindig vörös a burka — mondta Komor Gyula. — Miért ne lehetne ezt a nagyszerű csemegét kékre festeni?

— Ön mond valamit — mondta a hollandus. — Ön új perspektívákat nyit meg előttem...

Még aláírtak vele egy írást, hogy ő írta az „Október“ című darabot.

Engedelmesen aláírta.

Aztán sorban lekezelte az urakkal és elindult, hogy új korszakot nyisson a hollandi sajtgyártás terén.

X. FEJEZET

Budapest külvárosában van a Bulcsu ucca. A jómódú pesti polgár ritkán kerül erre a vidékre, amely olyan, mint a berlini Moabit. A rendőri razziákról jól ismerik ezt az uccát, itt vannak az úgynevezett tömeglakások, amelyekben néha tizenöt-húsz ember húzódik meg egy-egy szobában. Itt játsszák a nyomor szimfóniáját, amelyben a halál; armester. Karmester úrnak itt van alkalma dirigálni, a gyerekek vékonyak, csenevészek, a tömeglakások udvarain játszanak a porban és a piszokban. De nemcsak tömeglakások vannak a Bulcsu uccában, hanem vannak rendesebb külsejű szobakonyhás lakások, amelyekben munkáscsaládok húzódnak meg. Ezekben rend van és tisztaság, a gyerekeket nem engedik le az udvarra játszani...

Majorosiek egy ilyen szobakonyhás lakásban laktak a Bulcsu uccában. Két esztendővel ezelőtt halt meg Majorosi, aki nyomdász volt. A nyomdászok tragédiája elérte őt is, ólommérgezést kapott és mivel nem volt pénze ahhoz, hogy rendszeresen gyógykezeltesse magát és a munkát sem hagyhatta abba, tüdőbajba esett és meghalt. A feleségét és a kisfiát hagyta maga után.

A fiút Jancsinak hívták. A hollandi gyermeknyaraltatási akció vezetőj Hollandiába küldték Jancsit, akit mi már ismerünk van Hueselbrock házából...

Jancsi szorgalmasan írt az édesany-

jának, azonban egyszer sem kapott választ.

Mi volt az oka annak, hogy Majorosiné nem válaszolt a fiának?

Egy nyári délutánon történt. Egy komolyképű úr ment be a Majorosi-lakásba, egy félóraig tartózkodott odabenn és amikor kijött, így szólt a körülötte kíváncsiskodó házmesternéhez:

— Majorosiné nem éri meg a reggelt!

— Jóságos Isten!

— Engem már későn hívtak. A betegsége elhatalmasodott rajta és nem lehet segíteni. En megpróbáltam mindent. Operálni nem lehet, annyira meggyengült ez a szerencsétlen asszony. A narkózióból nem ébredne fel többé. Menjének hozzá és vegyék körül minden jóval. Legalább az utolsó óráiban ne érezzék hiányt...

Az orvos ezután húsz pengőt vett elő és odaadta a házmesternének.

— Itt van pénz, ha valamire szükség lesz az asszonynak...

— Az Isten áldja meg nagyságos orvos úr — mondta a házmesterné könnyes szemmel. — Micsoda szerencsétlenség! Holnapután kell megérkeznie a fiának Hollandiából...

— Hát van gyereke? — kérdezte az orvos.

— Bizony, egy gyönyörű kisfiú, a Jancsika.

— És ki fog arról gondoskodni?

— A jó Isten!

— Hát majd küldje hozzám a fiút, ha hazajön — mondta az orvos és átadta az asszonynak a névjegyét.

Amikor az orvos elment, néhány szomorú munkásasszony gyűlt össze az udvarban. Beszélgettek, zokogtak, aztán mindegyik eltűnt. Kisvártatva ismét összegyűltek az udvarban, mindegyik hozott magával egy kis keservezen megtakarított pénzt a ládafiából. Amikor a pénz együtt volt — vagy tíz pengő lehettek, — hozzátették ahhoz a húsz pengőhöz, amit az orvos adott és felmentek Majorosinéhoz.

Amikor kinyitották az ajtót, egy gyenge hang fogadta őket:

(Folytatjuk)

DÉLBB

Sz

Fati
a műv
költsé
így is
ugyan
fizetés
művés
gázsit,
hetné.
lyemb
úgy a
szikrá
majdn
utánza
művés
ékszer
értéke
nem n
elveszi
lyos an
Csak
földi t
nek er
mert e
azt a
szerző
mozdú
az éks
Chap

1416,
Csak
levélb

Ung

Berlin

tudjuk

N. 1

W. 68

Egy

lás ne

ezt az

Színhá

újra sz

Fiza

ves, d

Bog

hiszen

növesz

¼ év

Ausz

Felelős

Kiadót

INTÉ

Nyomat

váll

Bu

Szerke

Szerkesztői üzenetek

Falinitza. A színésznők ruháit nem a művész nő veszi egyedül, hanem fele költséggel a színház is hozzájárul. Ez így is van rendjén, mert a sztároknak ugyan tellene a drága toalettekre a fizetésükből, de nagyon sok elsőrangú művész nő, akik nem kapnak sztár-gázsit, az egész fizetését ruhára költ-hetné. A ruhák rendszerint valódi se-lyemből és bársonyból készülnek. Nem úgy az ékszerek. A színpadainkon szikrázó briliáns- és gyémántékszerek majdnem minden esetben sikerült utánzatok. Ez nem azért van, mintha művésznőinknek nem volnának értékes ékszereik. Eppen ellenkezően. Nagyon értékes ékszereik vannak, de ezeket nem merik a színpadra vinni, mert ha elvesznének, vagy ellopják őket, súlyos anyagi kár érné a művésznőt. Csak az óriási gázsival dolgozó kül-földi táncosnők és revücsillagok men-nek ertedeti ékszerekkel a színpadra, mert ezek megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy külön detektívet szerződtetnek, aki egy pillanatra sem mozdul el mellőlük a színpadon, hogy az ékszerekre vigyázhasson.

Chaplin kedvelője. ChaplinStudio 1416, La Brea Ave „Hollywood Calif. Csak angolul beszél. Küldheti rendes levélben is.

Ungváry Baba. Luciano Albertini: Berlin W., Heilbronnerstrasse No. 9. hogy melyik vállalatnál van, nem tudjuk.

N. M. Universal Film A.-G., Berlin W. 68., Kochstrasse 6—8.

Egy előfizető. A művészeknél a val-lás nem számít, azért nem közöljük ezt az adatot. Zilahy Irén a Városi Színház következő újdonságában lép újra színpadra.

Fizo. Beküldött verse nagyon ked-ves, de lapunknak nem felel meg.

Boglyas. Most már nem érdemes, hiszen művésznőink is szorgalmasan növesztik a hajukat.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.

Felelős szerkesztő és kiadó: PAIZS GÉZA
Kiadótulajdonos: TOLNAINYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
József 423—39 és József 423—50.

**Selyem
Szövet
Bársony
Flanell
Perzsa**

utánzat

**Kabátbélés
Vatelin
Vászon
Sifon
Fehérnemű
Kesztyű
Harisnya
Pullover**

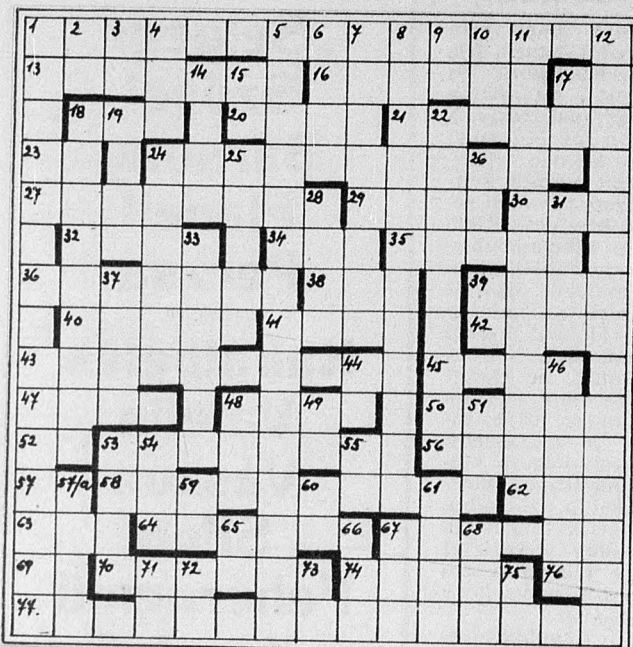
legnagyobb választékban
és igazán legolcsóbban

**KLEIN
ANTAL**

divatárúházában kapható

**Király ucca 53
(Akáca ucca sarok)**

49. sz. keresztrejtvény.

Vízszintes sorok :

1. Egyfelvonásos opera
13. Zenei műszó
16. Hasznos melegéghajlati növény
17. Tiltó szó
18. Visszafelé olvasva: fenyőfajta
20. Ilyen szarvas is van
21. Földműves teszi
23. Okori pénzegység
24. Egészségére — franciául
27. Kőszénkátrány egyik terméke
29. Zola-regény címe
30. Testi fogyatkozás
32. Birtokos névmás
34. Az első betűjét a végére téve trompé
35. Óriáskigyó
36. A moly ellensége
38. A bátor ember igéje
39. A római mitológiában a hold istennője
40. Számom . . . .
41. Verne-regény hőse
42. Földműves igéje
43. Nyelvemlék a XVI. század elejéről
45. Nyalka
47. Női név
48. „Előtt” klasszikus nyelven
50. Visszafelé olvasva: sir más nyelven
52. 400 római számjelzéssel
53. Egy magánhangzó pótlásával ellen-néreggörögül. (Első 4 betűje becézett férfinév)
56. „Nővér” latinul
57. Ugyanaz, mint vízszintes 52.
58. Egy híres olasz színház neve
62. Visszafelé olvasva: művészi ábrázolás
63. Azonos magánhangzók
64. Bátor voltam (Múlt idejű ige)
67. Neves osztrák zeneszerző vezetéknéve és keresztnevének első betűje
69. Egy magánhangzó közbeszúrásával folytonossági hiány
70. „Boldog” latinul
74. Nagy keleti nemzet
76. Visszafelé olvasva: lekvár
77. Az 1860-ban kiadott császári manifestum neve

Függőleges sorok :

1. Lehár-operett hőse híres (hegedűművész)

2. Német prepozíció
3. Visszafelé olvasva: címőrvédítés
4. „Angolna” más nyelven
5. „Harmadik lehetőség nincs” klasszikus nyelven
6. D-vel a végén „aszta!” angolul
7. Ezt írják az üzletek ajtajára, ha a tulajdonos rövid ideig nincs ott
8. A legközelebbi ok klasszikus nyelven
9. „A sackingeni trombitás” szerzőnek monogramja
10. Visszafelé olvasva: növény névelővel

A 48. számú keresztrejtvény megjelzése. Vízszintes sorok: 1. Tankred lovag 10. A sav 12. Ha 13. Erg 14/a Tű 15. Rovar 16. Vu 17. Ideál 18. Adó 19. Ev (vé) 20. Moll 21. Uj 22. Rr 23. Szi 24. India 26. Iará (árai) 27. Held 28. Ár 30. Mb (mob) 31. Nea (ena) 33. Tétlen 34. Ara 35. Irmus 38. Cerle 40. Neró 41. Seprű 44. Ti 45. Soha 46. Jól 47. Seper 49. Oll 52. Ein 54. Más 55. Elj 56. Klimatológia. Függőleges sorok: 1. Tarquinusok 2. Neavarra 3. Kvadrátum 4. Élvezet 5. Deauville 6. Lei 7. Ordonánc 8. A tál 9. Gül-baba sirja 11. Sonja 13. Irós 14. Geld 20. Mider (mieder) 25. Imre 27. Hé 29. Ra 32. Er 36. Mch 37. Sój (jós) 38. Csont 39. Lú 40. No 42. Elmo 43. Reso 44. Tell 47. Sál 48. Pég (gép) 50. Il 51. Li 52. Em 53. Ia.

11. „Művészet a művészetért” közis mert idegen kifejezéssel
12. Fényképeknek elektromos uton való továbbítása
14. Orosz folyó
15. Személyes névmás
17. Bibliai alak
18. Régi harci eszköz
19. Fiatal úr
22. Jupiter pohárnoka
24. Nagy szerencse a lutriban nevelővel
25. Olaj orvosi szak kifejezéssel
26. A vízszintes 36. rövidítése
28. „Név” más nyelven
31. Német börgyőgyász neve
33. Vulkanikus kőzet (Első három betűje gyümölcs, másik három betűje zenei rövidítés)
37. Ritka férfinév
39. Idegen helyeslő szó
44. Azonos magánhangzók
46. Kihalófélben lévő amerikai nép
48. Visszafelé olvasva: női név
49. Állóvíz
51. Női ruhadarab
53. Hangszer névelővel
54. Tagadószó
55. Címzésrövidítés
- 57/a Hajók telésére szolgáló építmény
59. Igekötő
60. Tagadószó
61. Korhely
65. Kereskedelmi rövidítés
66. Visszafelé olvasva: székesegyház
67. Dohányos ember igéje
68. Az egyik apostol neve
71. Latin személyes névmás tulajdonító esete
72. Idegen prepozíció
73. Sporteszköz fonetikusan
75. Indulatszó